

SLUŽBENI GLASNIK

GRADA ŠIROKOG BRIJEGA

4/18

14. lipanj 2018. godine
ŠIROKI BRIJEG

K A Z A L O

Akti GRADONAČELNIKA

1. **PLAN ZAŠTITE I
SPAŠAVANJA OD
PRIRODNIH I
I DRUGIH NESREĆA
GRADA ŠIROKOG
BRIJEGA ..... 1-141 (386-527)**

Na temelju članka 29. točka 6. i 174. stavak 5. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“, broj: 39/03, 22/06 i 43/10), Gradonačelnik Grada Širokog Brijega d o n o s i

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA GRADA ŠIROKOG BRIJEGA

I

Donosi se Plan zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća Grada Širokog Brijega čiji je prijedlog utvrdila Služba za civilnu zaštitu Grada Širokog Brijega.

II

Plan zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća Grada Širokog Brijega iz točke I. sastavni je dio ovoga akta.

III

Danom stupanja na snagu ovog Plan zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća Grada Širokog prestaje da važi Plan zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća Općine Širokog, broj: 03-318/12 od 01.10.2012. godine.

IV

Ovaj Plan zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća Grada Širokog Brijega stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Službenom glasniku Grada Širokog Brijega“.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
GRAD ŠIROKI BRIJEG
- **GRADONAČELNIK** -

GRADONAČELNIK,

Broj: 03-197/18
Široki Brijeg, 14.6.2018. godine

Miro Kraljević, v. r.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKE
GRAD ŠIROKI BRIJEG

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA GRADA ŠIROKI BRIJEG

Široki Brijeg, lipanj 2018. godine

SADRŽAJ

PLANA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA GRADA ŠIROKI BRIJEG

DOKUMENT BROJ		NAZIV DOKUMENTA	Broj stranica	
1	2	3	4	5
		ZAKONSKI TEMELJ ZA DONOŠENJE PLANA	5	
I		DOKUMENT O GRADSKOM OPERATIVNOM CENTRU CIVILNE ZAŠTITE		6 - 17
	I	Uvod	6 – 9	
	I - 2	Način prijema i dostavljanja podataka o pojavama i opasnostima od prirodnih i drugih nesreća, od nastanka tih nesreća na području Grada Širokog Brijega.	9 – 13	
	I - 2	Način, sadržaj i redosljed obavještanja Gradonačelnika i Gradskih tijela uprave, o pojavama i opasnostima od prirodnih i drugih nesreća na području Grada	13 – 15	
	I - 3	Analiza stanja i razvojni pravci jačanja kapaciteta, GOC CZ sa prijedlog o iskoristivosti imajućih sredstava i opreme	15 – 17	
II		DOKUMENT O AKTIVIRANJU I ANGAŽIRANJU SNAGA I SREDSTAVA		17 – 22
	II	Podsjetnik za rad u tijeku vršenja poslova aktiviranja i angažiranja snaga i sredstava civilne zaštite	17 – 19	
	II - 1	Mjere, postupci i zadaci na aktiviranju Gradskog Stožera civilne zaštite i spisak članova Gradskog stožera civilne zaštite	19 - 22	
III		DOKUMENT O PROVOĐENJU AKTIVNOSTI NA ZAŠTITI I SPAŠAVANJU		27 – 40
	III - 1	Aktivnosti na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, Gradska civilna zaštita	27 – 31	
	III – 2	Aktivnosti na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća	31 – 36	
	III – 3	Pregled postojećih službi zaštite i spašavanja ŽZH i Grada, te aktivnosti na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, „Služba za spašavanje na vodi i pod vodom ŽZH“	36 – 38	
	III – 3	Aktivnosti na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća „Služba za spašavanje sa visina ŽZH“	38 - 39	
	III - 3	Aktivnosti na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća „Služba za spašavanje iz ruševina“	39 – 40	

IV		DOKUMENT O MJERAMA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA		40 -141
	IV - 1	Sklanjanje ljudi i materijalnih dobara	40 – 42	
	IV - 2	Evakuacija ljudi i materijalnih dobara	42 – 49	
	IV - 3	Zbrinjavanje ugroženih i stradalih	49 – 57	
	IV – 4	Zaštita i spašavanje od radioloških, kemijskih i bioloških sredstava	57 – 74	
	IV - 5	Zaštita i spašavanje od rušenja	74 – 84	
	IV – 6	Zaštita i spašavanje na vodi i pod vodom	84 – 95	
	IV – 7	Zaštita i spašavanje od požara	95 – 108	
	IV - 8	Zaštita i spašavanje od ne eksplodiranih ubojnih sredstava	108 – 109	
	IV – 9	Prva medicinska pomoć	109 – 115	
	IV – 10	Zaštita i spašavanje životinja (epizootije) i namirnica životinjskog podrijetla	115 – 122	
	IV – 11	Asanacija terena	122 – 126	
	IV – 12	Zaštita okoliša	126 – 133	
	IV – 13	Zaštita bilja i biljnih proizvoda	133 - 141	

ZAKONSKI TEMELJ ZA DONOŠENJE PLANA

Zakonski temelj za donošenje Plana zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća nalazi se u Zakonu o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“, broj: 39/03, 22/06 i 43/10., u daljnjem tekstu “Zakon”).

U članku 29. Zakona, propisana su prava i obveze grada iz područja zaštite i spašavanja, a između ostalih prava i obveza, u točki 6. propisana je obveza donošenja plana zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća grada, dok je u članku 174. propisano koje gradsko tijelo donosi ovaj Plan i na čiji prijedlog.

Postupajući u skladu s člankom 174. stavak 5. Zakona, Gradska služba civilne zaštite izradila je prijedlog Plana zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća na području grada Široki Brijeg. Prijedlog Plana izrađen je u skladu s Uredbom o sadržaju i načinu izrade Planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i planova zaštite od požara koju je donijela Vlada Federacije BiH na 141. sjednici održanoj 14. veljače 2011. i u skladu s Procjenom ugroženosti ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća na području grada Široki Brijeg u periodu od 2018-2023. godine, tako da je ovaj Plan usklađen sa važećim propisima iz oblasti zaštite i spašavanja.

Prijedlog Plana dostavljen je Gradonačelniku, koji je sukladno Zakonu, ovlašten da donese ovaj Plan.

GRADSKI OPERATIVNI CENTAR CIVILNE ZAŠTITE

UVOD

Gradski operativni centar civilne zaštite (u daljem tekstu „GOC CZ“) predstavlja organizacijski dio upravne i operativno stručne strukture Službe za civilnu zaštitu (u daljem tekstu „Gradska Služba CZ“), a njegova osnovna djelatnost, uloga i zadaće u sustavu zaštite i spašavanja utvrđeni su člancima 149. do 163. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 39/03 i 22/06 i 43/10) u daljem tekstu (Zakon o zaštiti i spašavanju). Na temelju te zakonske podloge donesen je Pravilnik o organiziranju i funkcioniranju operativnih centara civilne zaštite („Službene novine Federacije BiH“, broj: 8/07).

Ovaj je Pravilnik temeljni dokument kojim su uređena sva pitanja organizacije i funkcioniranja operativnih centara civilne zaštite u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

Organizacijska struktura operativnog centra, obuhvaća:

1. operativni centar službe civilne zaštite,
2. jedinstven besplatni telefonski broj za hitne pozive 121,
3. sredstva veze unutar operativnog centra,
4. sredstva veze između operativnog centra i službi civilne zaštite grada,
5. sredstva veze između operativnog centra i ostalih sudionika zaštite i spašavanja,
6. mogućnost povezivanja informatičko-računarske mreže operativnog centra s drugim imateljima sustava veza županijskih i gradskih tijela, pravnih osoba ili pojedinačnih subjekata zaštite i spašavanja.

I - TEMELJNI ZADACI GRADSKOG OPERATIVNOG CENTRA

Pravilnikom o organiziranju i funkcioniranju operativnih centara u članku 13. utvrđena je nadležnost GOC CZ kroz vršenje slijedećih poslova, i to:

- 1) vrši prikupljanje, obradu i distribuciju podataka o svim oblicima opasnosti od prirodnih i drugih nesreća na području Grada, za potrebe nadležnih tijela Grada;
- 2) prenosi zapovjedi Gradskog stožera civilne zaštite (u daljem tekstu „GSCZ“) u vrijeme kada taj stožer rukovodi akcijama zaštite i spašavanja;
- 3) prima, priprema i šalje izvješća o poduzetim mjerama i drugim aktivnostima ovlaštenim tijelima Grada u tijeku provođenja aktivnosti na zaštiti i spašavanju;
- 4) ostvaruje stalni kontakt sa Županijskim operativnim centrom u vezi prikupljanja odgovarajućih podataka i međusobne razmjene podataka od značaja za Grad ili Županiju;
- 5) prenosi priopćenja javnim medijima o podacima koji se odnose na prirodne i druge nesreće sa kojima raspolaže;
- 6) vrši i sve druge poslove koji se odnose na prikupljanje, obradu i distribuciju podataka i informacija o svim vidovima prirodnih i drugih nesreća na području Grada, kao i drugih poslova koji se zakonom i drugim propisima stave u nadležnost GOC CZ.

II - AKTUALNO STANJE GOCZ I POSTOJEĆE STANJE KOMUNIKACIJSKE I INFORMATIČKE OPREME

a) GOC CZ, temeljna organizacijska jedinica Gradske službe CZ

Gradska služba civilne zaštite u svome organizacijskom sastavu ima GOC CZ, čija je temeljna namjena osiguranje informacijsko komunikacijske potpore upravljanju akcijama zaštite i spašavanja

Sa stajališta temeljne namjene i zadaća GOC CZ može se izvesti zaključak kako je postojeće stanje kadrovske popunjenosti i osposobljenosti moguće poboljšati. Isto tako, opremljenost potrebitom opremom i sredstvima je dijelom nezadovoljavajuća. Takvo stanje ne omogućuje podizanje operativnosti Gradskog stožera civilne zaštite na višu razinu u procesu upravljanja akcijama zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, u uvjetima djelovanja prirodne i druge nesreće u kojima su radikalno narušeni ili onemogućeni kapaciteti veza postojećih javnih mreža ili operatora.

b) Analiza stanja i razvojni pravci jačanja kapaciteta GOC CZ

Postojeće stanje opremljenosti GOC CZ, vidi se iz priložene **a)** tabele pojedinačnog stanja sredstava i opreme.

a) Telefon-fax, kompjuter, Internet, printer,.

Operativni centar koristi vrste komunikacija kao što su jedan fax (039-706-952) i jedan telefon (**121**) sa besplatnim pozivom, te Internet.

Dok se ne postigne optimizacija organiziranosti i funkcionalnosti operativnih centara u Županiji, u skladu s člankom 157. stavak 4. Zakona o zaštiti i spašavanju, GOC CZ ostvarivanje svoje funkcije i zadaća, vršit će korištenjem kapaciteta javnih telekomunikacijskih operatora gradskih, županijskih i drugih posjednika informacijskih i komunikacijskih sustava i infrastrukture, koji omogućuju multiservisnu komunikacijsku i informacijsku mrežu (prijenos govora, prijenos podataka i prijenos slike) osobito u uvjetima stanja prirodne i druge nesreće.

GOC CZ će službenim putem, sa imateljima funkcionalnih sustava veza dogovoriti servise u vezama prema svim razinama rukovođenja u akcijama zaštite i spašavanja, od Gradskog Vijeća do Gradonačelnika .

**NAČIN PRIJEMA I DOSTAVLJANJA PODATAKA O POJAVAMA I OPASNOSTIMA OD
PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA, ODNOSNO O NASTANKU TIH NESREĆA NA
PODRUČJU GRADA ŠIROKOG BRIJEGA**

I - TEMELJ ZA RAD GOC CZ

Pravilnikom o organizaciji i funkcioniranju operativnih centara civilne zaštite, razrađen je način informacijsko-komunikacijske podrške za postupak prijena svih dostupnih informacija u vezi nastanka prirodne i druge nesreće, postupak nakon zaprimanja informacije preko GOC CZ, obradi i prosljeđivanju dobivenih informacija stožerima, službama, postrojbama i drugim sudionicima zaštite i spašavanja, najpogodnijim načinom i najbržim sredstvom prijena informacija, te obveze sudionika zaštite i spašavanja prema GOC CZ, u cilju organizirane i usklađene provedbe zaštite i spašavanja.

U skladu s člankom 8. Pravilnika, temelj za rad GOC CZ čine:

1. Sustavi za komunikacijsku i informacijsku potporu:
  - multiservisna komunikacijska i informacijska mreža: prijenos govora, prijenos podataka i prijenos slike;
  - komunikacijski sustav prijena govora i podataka u uvjetima stanja prirodne i druge nesreće;
  - mreža širokog područja za velike udaljenosti povezane preko javnih komunikacijskih ili izvornih komunikacijskih linija WI-Fi, (WAN) i LAN ili sustavom bežičnih mreža (Wireless);
  - sustav za integraciju osnovnih komponenata sustava: Multiservisne komunikacijske i informacijske mreže, komunikacijskog sustava prijena govora i podataka u uvjetima stanja prirodne i druge nesreće, te WAN i LAN sustava bežičnih mreža.
2. Računarski sustavi i računarske mreže za informatičku podršku i automatizaciju procesa rukovođenja akcijama zaštite i spašavanja u uvjetima stanja prirodne i druge nesreće, i poslovnih procesa.
3. Uredska oprema i SW (software) i HW (hardware) alati za obradu i kopiranje dokumenata u elektronskom obliku i u papirnom obliku.
4. Elektroenergetski sustavi za osiguranje:
  - a) rezervnog napajanja i agregati i
  - b) sustavi za besprekidno napajanje.
5. Sustavi (sustavni, aplikacijski i dBase) za podršku geografskom informacijskom sustavu (GIS):
  - a) sustavi za globalno pozicioniranje (GPS) i
  - b) ostala potrebna uredska i video oprema.

II - INFORMACIJSKI TOK I PROCES RADA GOC CZ

Preko navedenih sustava GOC CZ poslove iz svoje ovlasti vrši tako što sa područja Grada prikuplja, obrađuje i dostavlja informacije i podatke o svim vrstama prirodnih i drugih nesreća, te prenosi odluke, zapovjedi i izvješća od GS CZ prema operativnim snagama zaštite i spašavanja i prema tijelima vlasti u Gradu, Županiji i Federaciji.

Imajući u vidu realno stanje kapaciteta ukupne razvijenosti operativnog centra, način prijema i dostavljanja podataka o pojavama i opasnostima od prirodnih i drugih nesreća, odnosno o nastanku tih nesreća na području Grada vršit će se onom vrstom komunikacije koja omogućuje adekvatan i najbrži prijenos informacije prema subjektu informiranja.

Polazeći od pretpostavke da prirodna ili druga nesreća u pogledu destrukcije neće biti kataklizmičkih razmjera po Grad, osim u slučaju eventualnih epidemija, informacije je moguće i poželjno dostavljati putem fiksnih i mobilnih veza javnih operatora, dok te veze funkcioniraju.

a) Dostavljanje i obrada informacija

Davatelji informacija dužni su operativnim centrima dostavljati podatke o posljedicama koje su nastale djelovanjem prirodnih i drugih nesreća, i to: potresa, poplave, požara, snježnih nanosa, nagomilavanja leda na vodotocima i komunikacijama, udara groma, jakih vjetrova, guste magle, jakog mraza, velikih vrućina i suša, prometnih udesa u cestovnom i zračnom prometu, eksplozija, ispuštanja ili prosipanja štetnih i otrovnih tvari, zagađivanja riječnih tokova, zemljišta i okoliša, rušenja ili prelijevanja brana na hidro akumulacijama, nesreća i većih kvarova u industrijskim postrojenjima, zaraznih bolesti kod ljudi (epidemije), zaraznih bolesti kod životinja (epizootija), zaraznih bolesti kod bilja (epifitije), radiološko – kemijsko - biološke kontaminacije; trovanja ljudi hranom ili vodom; oštećenjima električne ili vodovodne mreže, plinovoda, telekomunikacija ili prometne mreže, pronalaženja minsko-eksplozivnih sredstava (MES) i neeksplozivnih ubojitih sredstava (NUS) i drugih pojava i opasnosti koje svojim djelovanjem mogu ugroziti život i zdravlje ljudi i uništiti materijalna dobra.

Dostavljanje informacija operativnim centrima o pojavama opasnosti i nastanku prirodne i druge nesreće vrši se u svim situacijama, prije nastanka ili neposredno po nastanku prirodne i druge nesreće.

Organizacijski proces rada svih operativnih centara uređen je pravilima propisanim u Pravilniku o organiziranju i funkcioniranju operativnih centara civilne zaštite.

GOC CZ preko vlastitog informacijsko - komunikacijskog sustava tehnički je povezan sa sustavom uzbunjivanja. Signalom opasnosti (uzbunjivanjem) upozoravaju građane na prijetnju od vrste opasnosti, kako bi mogli poduzeti odgovarajuće radnje i postupke u cilju zaštite od mogućeg ugrožavanja njihovih života i zdravlja.

GRAFIČKI PRIKAZ ZNAKOVA ZA UZBUNJIVANJE

1. «OPĆA OPASNOST»

$100 \pm 2 \text{ s}$

Emitira se zavijajući tonom u trajanju od 100 sekundi, s tim da se u tijeku prvih šest sati, znak opće opasnosti ponavlja više puta.

2. «PRESTANAK OPASNOSTI»

$60 \pm 2 \text{ s}$

Emitira se jednoličnim tonom u trajanju od 60 sekundi.

b) Neprekidnost procesa rada i razvrstavanje informacija i podataka

GOC CZ zaštite sa davateljem informacije održava kontakt po načelu neprekidnosti komunikacije radi prikupljanja relevantnih dodatnih podataka o opasnosti ili nesreći:

- izvoru (uzroku) opasnosti odnosno nesreće,
- vrsti prirodne ili druge nesreće (naziv nesreće),
- vremenu nastanka nesreće,
- području na kojem se pojavila nesreća (naseljena ili ne naseljena mjesta),
- posljedicama nesreće koje se odnose na ljudske žrtve (orijentacioni broj poginulih, teže i lakše povrijeđenih ili nestalih),
- posljedicama nastalim na materijalnim dobrima (stambenim, komunalnim, gospodarskim i infrastrukturnim objektima),
- poduzetim mjerama na zaštiti i spašavanju ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara, potrebnoj pomoći u snagama i sredstvima civilne zaštite,
- drugim podacima sa kojima raspolaže davatelj informacije.

Navedene informacije dobivene od bilo kojeg davatelja treba u potpunosti provjeriti putem ovlaštenih tijela vlasti i službenih osoba sa kojima su operativni centri civilne zaštite povezani funkcionalnim sustavom veza.

GOC CZ informacije prikuplja i putem stalnog praćenja redovnih informativnih programa putem radija, TV i interneta o pojavi ili nastanku prirodne ili druge nesreće. Putem istih medija operativni centar automatski obavještava javnost o pojavi opasnosti i postupcima u vezi sa ponašanjem građana u tim uvjetima provođenjem sadržaja konkretnih mjera zaštite i spašavanja.

Prilikom dobivanja zahtjeva od operativnog centra da se objavi određena informacija, tijelo, služba i pravna osoba dužni su odmah omogućiti objavljivanje te informacije, odnosno prekinuti emisiju redovitog programa na TV i radiju, i objaviti dostavljenu informaciju.

Tijela, službe i pravne osobe dužni su vršiti prenošenje svih informacija koje zatraži operativni centar sa kojim su povezani i taj su centar na osnovu ukazane potrebe najmanje jednom mjesečno informirati o stanju funkcioniranja vlastitog sustava veza u cilju saznanja mogu li se informacije operativnih centara primati i objavljevati tim sustavom veza.

c) Obavješćavanje ovlaštenih Službi i drugih tijela gradske uprave, povratne informacije

Obradom zaprimljene informacije i podataka GOC CZ kojem tijelu uprave treba dostaviti informaciju i nakon toga samostalno postupa na slijedeći način:

1. informaciju dostavlja samo onim tijelima uprave za koje se utvrdi da su nadležni za prirodnu ili drugu nesreću na koju se informacija odnosi;
2. o informacijama upoznaje rukovoditelja Gradske službe civilne zaštite.

U tehnološkom procesu rada GOC CZ obrađuje informaciju po elementima iz „Lista pitanja“, pojedinačno za svaku prirodnu i drugu nesreću ovisno od operativne situacije u vezi s nesrećom.

Gradske službe za upravu, također su dužne dostavljati informacije o nastanku prirodne i druge nesreće i posljedicama koje su nastale od te nesreće prema listi pitanja, pojedinačno za svaku nesreću.

Do proglašenja stanja prirodne i druge nesreće u Gradu, rukovoditelj Gradske službe civilne zaštite određuje koje informacije GOC CZ dostavlja Gradonačelniku i Županijskoj upravi civilne zaštite.

GOC CZ u operativnoj situaciji proglašenog stanja prirodne i druge nesreće, obrađene i sistematizirane informacije i podatke kao rezultat precizno utvrđenih činjenica o nastanku i posljedicama prirodnih i drugih nesreća na ugroženom području, pretvara u operativno izvješće o posljedicama koje su nastale po život i zdravlje ljudi i životinja, materijalna dobra i okoliš na ugroženom području.

Sastavljeno operativno izvješće GOC CZ dostavlja Gradonačelniku, i Županijskoj upravi CZ.

GOC CZ stalno održava komunikaciju sa Županijskim operativnim centrom CZ.

U tijeku trajanja aktivnosti na spašavanju ljudi i materijalnih dobara i otklanjanju posljedica prouzročenih prirodnom ili drugom nesrećom, operativni centar CZ dužan je postupati po zapovijedima Stožera civilne zaštite koji na ugroženom području upravljaju akcijama zaštite i spašavanja.

Prioritet dostavljanja informacija uvijek je prema onim subjektima koji izravno upravljaju ili su sudionici akcija spašavanja života i zdravlja ljudi i životinja na području pogođenom nesrećom odnosno prema tijelima vlasti Grada koja je najodgovornija za stvaranje preduvjeta za učinkovitu zaštitu i spašavanje.

Gradska tijela uprave u procesu rukovođenja akcijama zaštite i spašavanja izravno sudjeluju u procesu rada GS CZ preko svojih predstavnika u stožeru. GOC CZ svim sudionicima u ostvarivanju zaštite i spašavanja pruža informacijsko komunikacijsku potporu.

GOC CZ u funkciji dijela službe stručnog servisa Gradske službe CZ pruža administrativnu i stručnu potporu pri izradi Završnog izvješća o aktivnostima koje su se provodile tijekom trajanja akcija na spašavanju, odnosno na otklanjanju nastalih posljedica i podacima o nastalim posljedicama.

Završno izvješće dostavlja se Gradonačelniku za odlučivanje o traženje odgovarajuće pomoći i za utvrđivanje mjera za dogradnju određenih pitanja u sustavu zaštite i spašavanja na području Grada.

I - NAČIN, SADRŽAJ I REDOSLIJED IZVIJEŠĆIVANJA GRADONAČELNIKA I GRADSKIH TIJELA UPRAVE, O POJAVAMA I OPASNOSTIMA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA NA PODRUČJU GRADA

a) Način izvješćivanja

Pravilnikom o organiziranju i funkcioniranju operativnih centara civilne zaštite ("Službene novine Federacije BiH", broj: 8/07), utvrđen je način, sadržaj i redoslijed obavješćivanja tijela vlasti u Gradu, Županiji i Federaciji i to:

- Putem multiservisne komunikacijske i informacijske mreže za prijenos govora, prijenos podataka i prijenos slike, (fiksnom i mobilnom telefonijom, radio vezom i internetom).
- Komunikacijskim sustavom prijenosa govora i podataka u uvjetima stanja prirodne i druge nesreće, (fiksnom i mobilnom telefonijom, radio vezom i internetom).

b) Sadržaj i redoslijed izvješćivanja

Sadržaj i redoslijed obavješćivanja Gradskih tijela uprave i ovlaštenih tijela Županije o pojavama i opasnostima od prirodnih i drugih nesreća na području Grada temeljen je na prethodno ostvarenom postupku unutar:

- Obrade unutarnjeg horizontalnog i vertikalnog tijeka informacija tijela uprave i operativno stručnih tijela (stožera) za civilnu zaštitu Grada
- i Županije,
- Obrade vanjskih tijekova informacija subjekata povezanih u sustavu operativnih centara civilne zaštite koji imaju obveze u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, prema članku 157. Zakona o zaštiti i spašavanju.
- Obrade vanjskih tijekova informacija međunarodnog, regionalnog značaja i od relevantnih faktora susjednih država i županija.

Sadržaj informacija od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara uvijek mora biti ekvivalentan samoj prirodi i važnosti informacije kako bi se odredila njihova usmjerenost na odgovarajuću razinu donošenja odluka i upravljanja u operativnim aktivnostima zaštite i spašavanja ili u saniranju posljedica prirodnih i drugih nesreća, što će se precizirati u okviru standardnih operativnih postupaka (SOP) za svaku od opasnosti ili nesreća koje se otkriju ili identificiraju procjenom ugroženosti.

Ukoliko Gradonačelnik nije u mogućnosti primiti informaciju uobičajenim putem fiksne i mobilne telefonije ili radio veze, dostavljanje izvješća u vezi s operativnom situacijom prirodne i druge nesreće izvršit će se putem veza funkcionalnog imatelja na čijem području je dostupan, odnosno putem veza Policijske uprave.

U situacijama do proglašenja stanja prirodne i druge nesreće u Gradu, gradskim tijelima uprave u Gradu, obavijest o pojavama i opasnostima od prirodnih i drugih nesreća će biti dostavljana ovisno od procjene potreba za obavještenjima o čemu odlučuje rukovoditelj Gradske službe civilne zaštite, a kada se proglasi stanje prirodne i druge nesreće u Gradu, o tome odlučuje zapovjednik, odnosno načelnik Gradskog stožera civilne zaštite ili osoba koju ovlasti zapovjednik.

c) Redoslijed obavještavanja:

Redoslijed obavještavanja nadležnih tijela vlasti Grada bit će određen procjenom potreba za redovitim ili specifičnim informacijama od strane Gradske službe civilne zaštite, ovisno od nadležnosti pojedinih tijela uprave za rješavanje problema stanja posljedica izazvanih prirodnom i drugom nesrećom, kroz:

1. Planiranje odgovora na stanje prouzročeno nesrećom:

- 1.1. Gradske službe i druga tijela uprave,
- 1.2. Gradonačelnik,

2. Kontrolu izvođenja akcija zaštite i spašavanja:

- 2.1. Gradonačelnik,
- 2.2. Gradsko Vijeće,
- 2.3. Gradska služba za civilnu zaštitu,

3. Rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja:

- 3.1. Gradski stožer CZ – GSCZ,
- 3.2. Gradonačelnik,
- 3.3. Nadležna tijela zaštite i spašavanja susjednih općina

1. ANALIZA STANJA I RAZVOJNI PRAVCI JAČANJA KAPACITETA, GOC CZ SA PRIJEDLOGOM ISKORISTIVOSTI IMAJUĆIH SREDSTAVA I OPREME

1.1. Stanje mreža

a) HF radio mreže:

GOC CZ ne posjeduje ovu vrstu radio mreže.

b) Stanje WHF radio uređaja:

GOC CZ ne posjeduje ovu vrstu radio mreže.

c) Stanje Wi-Fi/ADSL mreže

GOC CZ posjeduje ovu vrstu mreže

1.2. Telefonske komunikacije

U uredima Gradske službe civilne zaštite i operativnom centru civilne zaštite se nalazi jedan direktni analogni telefon/fax (039/703-255), dva aktivna broja 039/706-952 fax i 039/706-964 (121) sa besplatnim pozivom. Priključak na PTT je izveden običnim PTT kablom do razvodnog ormara.

a) Stanje instalacija

Kućne instalacije su izvedene standardnom tehnikom mrežnim kablovima.

1.2.1. Prijedlog iskoristivosti telefonskih komunikacija

Postojeće telefonske veze za potrebe komuniciranja unutar objekta i između GOC CZ omogućuje zadovoljavajući rad u uvjetima stanja prirodne i druge nesreće.

U cilju postizanja zahtijevanih kvaliteta, u narednom periodu potrebno je izvršiti nabavku i instaliranje novih telefonskih veza i pripadajuće im opreme koje podržavaju brzu i pouzdanu komunikaciju.

SPECIFIKACIJA OPREME ZA GOC CZ

1. RAZVOJNI PRAVCI IZGRADNJE I JAČANJA KAPACITETA OPERATIVNIH CENTARA CIVILNE ZAŠTITE U FUNKCIJI INFORMACIJSKO-KOMUNIKACIJSKE POTPORE UPRAVLJANJU AKCIJAMA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Polazeći od bitnih organizacijskih, tehničko-tehnoloških, materijalnih i drugih pretpostavki za funkcioniranje operativnog centra civilne zaštite u Gradu Široki Brijeg, Županijska uprava civilne zaštite usvojila je koncept organizacije, funkcioniranja i razvoja ovih centara na suvremenoj naučnoj i tehnološko-tehničkoj utemeljenosti i ekonomskoj opravdanosti. Taj je koncept u svemu kompatibilan sa politikom i strategijom izgradnje informacijskog društva u Federaciji i Bosni i Hercegovini po zahtjevima europskih i drugih međunarodnih standarda prema kojima se Bosna i Hercegovina opredjelila ili ima obveze .

Županijska uprava civilne zaštite kao nositelji razvoja jedinstvenog sistema veza i komunikacija civilne zaštite na području Županije nije pristupila realizaciji obveza izrade projektnih rješenja za radio mreže i linkove na Županijskoj, Gradskoj i općinskim razinama.

1.1 *Dinamika implementacije glavnog projekta*

- Nužno je slijediti rješenja iz glavnog projekta Federalne uprave CZ, organizacijskih akata i projektnih zadataka za operativne centre županijske i gradske razine, sa specifikacijom nabavke prioritetne komunikacijsko informacijske opreme i sredstava, kako bi se dalje na jedinstvenim organizacijskim i funkcionalnim osnovama unaprijedila implementacija glavnog projekta i razvoj sistema kao cjeline. To podrazumijeva da vlada Županije preko županijske uprave civilne zaštite, u odgovarajućem administrativno-pravnom i stručnom postupku u najkraćem roku izradi pojedinačne projekte za radio mreže i linkove na županijskim, gradskom i općinskim razinama slijedeći rješenja predviđena glavnim projektom.
- Kada se na nivou Županije, završi posao iz glavnog projekta, tada će i GOC CZ, moći pristupiti opremanju potrebitom opremom za veze i komunikacije, te se uključiti u jedinstven sistem veza CZ na području Županije.
- Popunjavanje GOC CZ, opremanje potrebitom opremom, a posebno opremom za veze i komunikacije, realizirati u tijeku trajanja Programa razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Gradu u razdoblju 2017. - 2022. godine.
- Za svaku godinu pojedinačno planirati nabavku onoliko opreme koliko to dozvoljavaju raspoloživa materijalna sredstva i prema prioritetima vrste opreme.

**PODSJETNIK
ZA RAD U TIJEKU VRŠENJA POSLOVA AKTIVIRANJA
I ANGAŽIRANJA SNAGA I SREDSTAVA CIVILNE ZAŠTITE**

UVOD

Ovaj podsjetnik ima namjenu da pomogne osobi koja dođe u situaciju da provodi mjere, postupke i zadatke na aktiviranju i angažiranju snaga i sredstva civilne zaštite, a u istom nema potrebnih iskustava.

Ovaj Podsjetnik će pomoći i osobama koje su sudjelovale u izradi Plana zaštite i spašavanja Grada, tj. nekih njegovih dijelova. Te osobe su upoznate sa dijelovima Plana zaštite i spašavanja Grada ali ne poznaju Plan kao cjelinu niti znaju sadržaje dijelova Plana u čijoj izradi nisu sudjelovali. Oni će u ovom Podsjetniku pronaći uputu koji dio Plana koristiti i kada.

Budući da će se osoba koja bude vršila primjenu pojedinih dokumenata iz Plana zaštite i spašavanja Grada, zapravo, zateći u ulozi rukovatelja Plana, s toga ćemo se toj osobi u ovom Podsjetniku obraćati u toj ulozi, dakle: kao rukovatelj Plana zaštite i spašavanja Grada (u daljem tekstu: rukovatelj Plana).

**1) PRIJEM I PRIJENOS INFORMACIJA, ZAPOVJEDI U UVJETIMA PODUZIMANJA
MJERA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA**

Kad je u pitanju prihvatanje informacija o mogućim ili nastalim posljedicama djelovanja prirodnih i drugih nesreća, zatim način i redoslijed prijenosa informacija tijelima i gradskim službama, prijenos zapovjedi u tijeku provođenja mjera zaštite i spašavanja, informiranje javnosti u stanju na terenu i sl., rukovatelj Plana zaštite i spašavanja Grada u svrhu ovladavanja situacijom koristi Plan zaštite i spašavanja Grada, odnosno njegov dio pod oznakom i nazivom: „Dokument o operativnom centru civilne zaštite“.

U tom dokumentu rukovatelj plana će naći rješenja kako se vrši prijem informacija sa terena, kojim sredstvima i tehnikom, pojašnjenju ulogu gradskog operativnog centra civilne zaštite, način, sadržaj i redoslijed obavješćivanja Gradskih tijela uprave, Gradonačelnika kao i nadležnih tijela Županije.

2) AKTIVIRANJE SNAGA I SREDSTAVA CIVILNE ZAŠTITE

Kroz ovaj Plan, predviđeno je aktiviranje snaga koje se nalaze na gradskom nivou kao što su:

- Gradski stožer civilne zaštite,
- Gradske službe zaštite i spašavanja i
- Gradske službe i druga tijela uprave.

U slučaju da se aktivira bilo koji od navedenih tijela, rukovatelj plana treba koristiti Gradski plan zaštite i spašavanja odnosno njegov dio pod oznakom i nazivom "Dokument o mobilizaciji, aktiviranju i angažiranju snaga i sredstava".

1. Ukoliko se zapovjedi aktiviranje stožera civilne zaštite rukovatelj Plana koristi Dokument broj II , tj. njegov dio sa oznakom II – 1.

U tom dokumentu se nalaze dokumenti koji opisuju način aktiviranja Gradskog stožera civilne zaštite, sa svim pratećim priložima, pregledima, adresarima. Također, u tom dokumentu se već nalazi napisana Zapovijed o aktiviranju Gradskog stožera civilne zaštite koju treba samo ovjeriti i uputiti na teren.

Dok traje aktiviranje Gradskog stožera civilne zaštite, rukovatelj Plana ima vremena da se upozna sa ostalim dokumentima iz tog dijela plana koji će mu pomoći u otklanjanju eventualnih dilema.

2. Ukoliko se zapovjedi i angažiranje Gradskih službi zaštite i spašavanja, rukovatelj Plana koristi Dokument broj II , tj. njegov dio sa oznakom II - 3.

U tom dokumentu se nalaze dokumenti koji opisuju način angažiranja Gradskih službi zaštite i spašavanja, sa svim pratećim priložima, pregledima, adresarima.

Također, u tom dokumentu se već nalazi napisana Zapovjedi o angažiranju Gradskih službi zaštite i spašavanja koju treba samo prilagoditi tome koja se služba (ili službe) angažiraju i unijeti im zadatak koji trebaju obaviti i rok njegovog izvršenja. Nakon toga Zapovijed se ovjerava i upućuje pravnoj osobi ili udruženju građana u kojem je dotična gradska služba zaštite i spašavanja formirana.

Pravna osoba ili udruženje građana u kojem je dotična gradska služba zaštite i spašavanja formirana, vrši njeno aktiviranje (okupljanje).

Dok traje aktiviranje gradske službe zaštite i spašavanja, rukovatelj Plana ima vremena da se upozna sa ostalim dokumentima iz tog dijela plana koji će mu pomoći u otklanjanju eventualnih dilema.

3) PROVOĐENJE MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Zaštita i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća se provodi kroz mjere zaštite i spašavanja koje su utvrđene u članu 48. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“, broj: 39/03 i 22/06 i 43/10).

Za provođenje mjera zaštite i spašavanja (evakuacije, zbrinjavanja, prve medicinske pomoći, zaštite od požara itd.), rukovatelj Plana treba da koristi Plan zaštite i spašavanja Grada, odnosno njegov dio pod oznakom i nazivom: Dokument broj IV – „Dokument o mjerama zaštite i spašavanja“.

U okviru ovog dokumenta sadržani su planovi provođenja svake od 15 mjera zaštite i spašavanja sa utvrđenim zadacima i nositeljima.

AKTIVIRANJE GRADSKOG STOŽERA CIVILNE ZAŠTITE

UVOD

1. U skladu sa odredbom članka 134. stavak 1. i 2. Zakona o zaštiti i spašavanju („Službene novine Federacije BiH“, broj: 39/03 i 22/06, 43/10), aktiviranje Gradskog stožera civilne zaštite (u daljem tekstu: Gradski stožer) vrši se u svim situacijama kada zaprijeti neposredna opasnost ili pojava koja može dovesti do nastanka prirodne ili druge nesreće i koja može ugroziti život i zdravlje ljudi i materijalna dobra na određenom području ili je već nastala prirodna ili druga nesreća, pa je nadležno tijelo vlasti proglasio stanje te prirodne ili druge nesreće.

2. Aktiviranje Gradskog stožera se vrši radi razmatranja nastale situacije i odlučivanja o slijedećim pitanjima:

a) utvrđivanje procjene o postojanju uvjeta da se Gradonačelniku predloži donošenje odluke o proglašenju nastanka prirodne ili druge nesreće;

b) odlučivanje o poduzimanju odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja iz svoje nadležnosti u cilju:

- sprečavanja nastanka pojave ili opasnosti koja može dovesti do prirode ili druge nesreće,
- sprečavanja širenja pojave ili opasnosti ili ublažavanja njenog djelovanja,
- spašavanja ugroženih ljudi i materijalnih dobara u tijeku djelovanja prirodne ili druge nesreće.

3. Gradski stožer se aktivira kada Gradska služba civilne zaštite (u daljem tekstu : GCZ) procijeni da je stanje na ugroženom području takvo da je potrebna pomoć sa područja drugih općina ili kada je ugroženo područje grada, dvije ili više općina ili područje cijele Županije.

II - NAČIN AKTIVIRANJA

➤ Gradski stožer aktivira GCZ.

➤ Odluku o aktiviranju Gradskog stožera donosi zapovjednik Gradskog stožera na temelju informacija koje mu je dostavila GCZ i vlastite procjene da je nužno aktiviranje Gradskog stožera da bi se adekvatno odgovorilo na potencijalnu opasnost, ili već realiziranu prirodnu ili drugu nesreću.

➤ Odluku o aktiviranju Gradskog stožera može donijeti i načelnik Gradskog stožera u slučaju opravdane odsutnosti Zapovjednika Gradskog stožera ili njegove spriječenosti da to osobno učini.

- Odluka o angažiranju Gradskog stožera u pravilu treba biti u pismenoj formi, ali u hitnim situacijama odluka može biti i usmena, s tim da se ima pretočiti u pismenu formu čim prije, a najkasnije 24 sata nakon aktiviranja Gradskog stožera.
- Odluka o aktiviranju Gradskog stožera se uručuje (ako je pismena) ili saopćava (ako je usmena) Rukovoditelju Gradskog operativnog centra civilne zaštite (u daljem tekstu: GOC CZ) i Rukovoditelju Gradske službe civilne zaštite.
- Rukovoditelj GOC CZ organizira pozivanje članova Gradskog stožera.
- Pored članova Gradskog stožera istovremeno se aktiviraju i kadrovi Gradske službe civilne zaštite.
- Mjesto okupljanja članova Gradskog stožera je zgrada Gradske uprave, u Ulici Fra Didaka Buntića 11. u Širokom Brijegu.
- Pozivanje članova Gradskog stožera vrši se telefonom (fiksni i mobilni). U slučaju nemogućnosti ostvarivanja kontakta telefonom, Gradski operativni centar organizira slanje pismenih poziva za aktiviranje odnosno članu Gradskog stožera na kućnu adresu.
- Gradski operativni centar ima adresar članova Gradskog stožera sa podacima o adresi stanovanja, adresi mjesta rada, fiksnim i mobilnim telefonima, e-mail adresama, i već ispisane ovjerene i potpisane pismene pozive o aktiviranju za članove Gradskog stožera.
- U tijeku trajanja procesa aktiviranja Gradskog stožera, Gradski operativni centar informira Zapovjednika stožera ili Načelnika stožera.
- Vrijeme aktiviranja Gradskog stožera sa pratećim službama je najkasnije 4 sata od uručenja - saopćenja zapovjedi o aktiviranju.
- Nakon aktiviranja (okupljanja) članova Gradskog stožera zapovjednik ili načelnik Gradskog stožera upoznaju članove stožera o razlozima aktiviranja stožera, te u daljem tijeku rukovode radom stožera u cilju razmatranja nastale situacije i odlučivanja o realizaciji zadataka navedenih u točkama 2. i 3. u uvodu ovog dokumenta.

Č L A N O V I
GRADSKOG STOŽERA CIVILNE ZAŠTITE
GRADA ŠIROKI BRIJEG

R. br.	IME I PREZIME	FUNKCIJA	TELEFON	FAX	MOBITEL
1.	Miro Kraljević	Zapovjednik stožera - Gradonačelnik	039-702-801	039-705-915	063-384-610
2.	Željko Vukoja	Načelnik stožera – Pomoćnik Gradonačelnika za civilnu zaštitu	039-703-255	039-703-255	063-368-820
3.	Vinko Topić	Član Stožera	039-702-804	039/705-915	063/890-452
3.	Predrag Naletilić	Član stožera	039-702-806	039-705-915	063-958-521
4.	Andrija Kraljević	Član stožera	039-702-838	039-705-915	063-329-602
6.	Dalibor Markić	Član stožera	039-702-828	039-705-915	063-315-049
7.	Mate Zadro	Član stožera	039-702-808	039-705-915	063-353-080
8.	Borislav Zovko	Član stožera	039-702-809	039-705-915	063-329-701
9.	Vjekoslav Draškić	Član stožera	039-702-830	039-705-915	063-462-862
10.	Tomislav Hrkać	Član stožera	039-703-255	039-703-255	063-368-422
11.	Karmela Skoko	Član stožera	039-703-288	039-703-288	063-446-929
12.	Dragan Pavković	Član stožera	039-705-582	039-705-582	063-327-594

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
GRAD ŠIROKI BRIJEG
GRADONAČELNIK

Broj: ____/____
Široki Brijeg, _____ 20____.godine

Na temelju članka 134. stavak 2. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i srugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“, broj: 39/03, 22/06 i 43/10), a sukladno članku 17. stavak 3. točka 3. Pravilnika o načinu rada i funkcioniranja stožera i povjerenika civilne zaštite („Službene novine Federacije BiH“, broj: 77/06 i 5/07), Rukovoditelj gradske službe civilne zaštite, donosi

Z A P O V I J E D
o aktiviranju Gradskog stožera civilne zaštite

1. Zapovijeda se aktiviranje Gradskog stožera civilne zaštite iz razloga što je zaprijetila _____
_____
_____
2. Gradski stožer civilne zaštite će se okupiti u njegovom sjedištu u Širokom Brijegu u zgradi Gradske uprave.
3. Zapovijeda se Gradskoj službi civilne zaštite da osigura prihvata članova Gradskog stožera civilne zaštite na mjestu okupljanja, MTS potrebna za njegov rad, potrebnu logističku podršku i drugo.
4. Gradski operativni centar civilne zaštite će svaki puni sat izvještavati Rukovoditelja gradske službe za civilnu zaštitu o tijeku procesa aktiviranja Gradskog stožera civilne zaštite.
5. Realizaciju ove Zapovijedi osigurava Gradska služba za civilnu zaštitu.
6. Ova Zapovijed stupa na snagu odmah.

SLUŽBA CZ

(M.P.)

RUKOVODITELJ

(potpis)

Dostaviti:

- 1) Gradski operativni centar CZ _____
(Puno ime i prezime primatelja i vrijeme prijema Zapovijedi)
- 2) Gradskoj službi civilne zaštite _____
(Puno ime i prezime primatelja i vrijeme prijema Zapovijedi)
- 3) U arhivu GSCZ _____

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
GRAD ŠIROKI BRIJEG
GRADONAČELNIK

Broj: ____/____
Široki Brijeg, ____ 20____.godine

Na temelju članka 108. stavak 1. alineja 1. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine Federacije BiH", broj: 39/03, 22/06 i 43/10), Gradski stožer civilne zaštite na sjednici od ____20____ godine, d o n i o j e

Z A P O V I J E D

o angažiranju gradskih postrojbi civilne zaštite

1) Zapovijeda se žurno aktiviranje sljedeće postrojbe civilne zaštite (navesti naziv postrojbe i njeno sjedište):

a) _____

b) _____

c) _____

d) _____

2) Zadaci postrojbe iz točke 1. ove zapovijedi su:

a) _____
_____
_____

b) _____
_____
_____

c) _____
_____
_____

d) _____
_____
_____

3) Aktiviranje gradske postrojbe civilne zaštite provest će se preko GOC CZ.

4) Gradska služba Civilne zaštite organizirat će:

- stalni kontakt sa odgovornim osobama postrojbe civilne zaštite koja se aktivira radi praćenja procesa njihovog okupljanja;
- stalno prisustvo na mjestu okupljanja postrojbe civilne zaštite sa sjedištem;
- izuzimanje potrebne opreme I MTS I vozila ili njenog dijela, koju će postrojba civilne zaštite koristiti u svome radu, ukoliko se ista čuva u prostorima gradske civilne zaštite;
- pomoć odgovornim osobama postrojbe civilne zaštite u upoznavanju zapovjednog kadra postrojbe, sa utvrđenim zadacima za njihovu jedinicu;
- upućivanje postrojbe civilne zaštite na izvršenje zadataka, kontrolu i koordinaciju na mjestu izvršenja zadataka;
- osigurati stalno prisustvo predstavnika Gradske službe CZ na mjestu izvršenja zadataka postrojbe civilne zaštite koji ima zadatak i obavezu da koordinira rad između postrojbe civilne zaštite i drugih učesnika zaštite i spašavanja na terenu, sa tijelima reda i sigurnosti i drugim subjektima

5) Rukovoditelj GOC CZ će svaka dva sata izvještavati članove GS CZ o tijeku procesa aktiviranja gradske postrojbe civilne zaštite.

6) Realizaciju ove zapovijedi osigurava Gradska služba za civilnu zaštitu.

(M.P.)

ZAPOVJEDIK STOŽERA
(potpis)

Dostaviti:

- 1) Gradska služba CZ _____
- 2) GOC CZ _____
- 3) U arhivu GS CZ _____
- 4) a/a _____

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
GRAD ŠIROKI BRIJEG
GRADONAČELNIK

Broj: ____/____

Široki Brijeg, ____20____.godine

Na temelju članka 108. stavka 1. alineja 1. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine Federacije BiH", broj: 39/03, 22/06 i 43/10), Gradski stožer civilne zaštite na sjednici od ____20____.godine, d o n i o j e

Z A P O V I J E D

o angažiranju Službe zaštite i spašavanja Grada

1) Zapovijeda se žurno aktiviranje sljedeće postrojbe civilne zaštite (navesti naziv postrojbe i njeno sjedište):

a) _____

b) _____

2) Služba iz točke 1. ove zapovijedi obvezna je doći na dolje navedene lokacije i pristupiti izvršenju sljedećih zadataka:

a) _____

b) _____

3) Radi obavljanja poslova iz dvoje nadležnosti, rukovoditelj službe iz točke 1. ove Zapovijedi dužan je u što kraćem roku: okupiti članove Službe na mjestu okupljanja, izuzeti opremu i sredstva potrebna za rad na terenu, upoznati se sa zadatkom koji je dodjeljen Službi i uputiti Službu na lokalitet gdje treba izvršiti svoj zadatak na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara. O svim ovim i drugim aktivnostima kontinuirano izvještavati Gradski stožer civilne zaštite.

4) Članovi Gradskog stožera zaduženi su za mjere zaštite i spašavanja, dok traje aktiviranje navedene službe zaštite i spašavanja, trebaju osigurati:

- stalni kontakt sa odgovornim osobama angažiranih službi radi praćenja procesa njihovog okupljanja,

- stalno prisustvo predstavnika njihovog sektora na mjestu okupljanja službi,

- izuzimanje potrebne opreme, MTS i vozila, ili njenog dijela, koju će Služba koristiti u svome radu,

- pomoć odgovornim oobama iz angažirane službe u upoznavanju zapovjednog kadra službe, a prema potrebi i čitavog sastava službe, sa utvrđenim zadacima za njihovu službu,

- upućivanje službi na izvršenje zadataka, kontrolu i koordinaciju na mjestu izvršenja zadatka,

- preko Gradske službe civilne zaštite osigurati izvršenje naprijed navedenih zadataka na mjestima okupljanja službi,

- osigurati stalno prisustvo predstavnika službe civilne zaštite na mjestu izvršenja zadataka angažiranih službi zaštite i spašavanja koji ima zadatak i obavezu da koordinira rad između službi zaštite i spašavanja, između službi i drugih učesnika zaštite i spašavanja na terenu, sa tijelima reda i sigurnosti i drugim subjektima.

5) Gradski operativni centar civilne zaštite će svaki puni sat izvještavati poptpisnika ove Zapovjedi i rukovoditelja angažirane službe iz točke 3. ove Zapovjedi o tijeku procesa angažiranja službe zaštite i spašavanja Grada.

6) Ova Zapovjed stupa na snagu odmah.

(M.P.)

ZAPOVJEDNIK STOŽERA

(potpis)

Dostaviti:

1) Gradski operativni centar CZ _____
(Puno ime i prezime primatelja i vrijeme prijema Zapovjedi)

2) članovi Gradskog stožera
zaduženi za mjere zaštite
spašavanja _____
(Puno ime i prezime primatelja i vrijeme prijema Zapovjedi)

3) a/a

**AKTIVNOSTI NA ZAŠTITI I SPAŠAVANJU LJUDI I MATERIJALNIH
DOBARA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
GRADSKA CIVILNE ZAŠTITE**

I – FAZA PREVENTIVNA ZAŠTITA

Dokument III - 1

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršitelj	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori financiranja	Napomena
1	2	3	4	5	6	7
Gradska civilna zaštita, u oblasti zaštite i spašavanja, vrši sljedeće poslove: 1) provodi utvrđenu politiku i osigurava izvršenje propisa u oblasti zaštite i spašavanja; 2) izrađuje procjenu ugroženosti za teritoriju Grada; 3) izrađuje Gradski program razvoja zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća u Gradu; 4) predlaže Gradski plan zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća u Gradu; 5) organizira i priprema obuku GSCZ, jedinica i povjerenika civilne zaštite i službi zaštite i spašavanja u Gradu; 6) organizira i usklađuje provođenje mjera zaštite i spašavanja te organizira i provodi poslove zaštite od požara i vatrogastvo; 7) organizira Gradski operativni centar civilne zaštite; 8) gradskim službama za upravu izdaje instrukcije za izvršavanje gradske politike u vezi propisa iz oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara;	- Zemljotres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni tla, - suša, - tuča –grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, životinjske i biljne bolesti, - ekspanzije eksplozije gasa, - rudarske nesreće, - RKB kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće	-ruko-voditelj i GCZ, Gradske službe.	- materijalna sredstva i oprema GCZ,	- kroz redovne aktivnosti i kroz rokove utvrđene u pojedinim dokumentima, planovima i programima	- redovita proračunska sredstva Grada, - sredstva po članu 180. Zakona o zaštiti i spašavanju - donacije	

I – FAZA PREVENTIVNA ZAŠTITA

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršitelj	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori financiranja	Napomena
1	3	4	5	6	7	8
9) vodi propisane evidencije i vrši druge poslove zaštite i spašavanja u skladu sa zakonom i drugim propisima i općim aktima. 10) GCZ vrši aktiviranje GSCZ u svim situacijama, po pravilu, na zahtjev načelnika zapovjednika GSCZ, dok svaki član GSCZ može dati inicijativu za aktiviranje GSCZ kada u oblasti za koju je član GSCZ nadležan, dođe do pojave opasnosti koja može dovesti do nastanka određene prirodne ili druge nesreće ili je već nastala ta nesreća, pa se cijeni da je situacija takva da je funkcioniranje GSCZ neophodno. 11) GCZ opslužuje rad GSCZ u cijelosti i u svim oblicima od vremena aktiviranja do prestanka rada na zadacima zaštite i spašavanja. 12) GCZ koordinira aktivnosti na organiziranju, planiranju i provođenju preventivnih mjera zaštite i spašavanja sa Gradskim službama i drugim gradskim tijelima uprave koje ta tijela u skladu sa članom 31. Zakona o zaštiti i spašavanju poduzimaju i provode. 13) Ostvaruje kontakte, suradnju i koordinaciju sa: stručno operativnim tijelima zaštite i spašavanja grada.	- zemljotres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni tla, - suša, - tuča –grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, životinjske i biljne bolesti, - eksplozije gasa, - rudarske nesreće, - RKB kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće	Rukovoditelj i GCZ, sve Gradske službe,	- materijalna sredstva i oprema GCZ, materijalne formacije snaga CZ,	- kroz redovne aktivnosti i kroz rokove utvrđene u pojedinim dokumentima, planovima i programima	- redovita proračunska sredstva Grada,	- sredstva po članu 180. Zakona o zaštiti i spašavanju,

II - FAZA SPAŠAVANJA

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršitelj	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori financiranja	Napomena
1	2	3	4	5	6	7
- GSZ opslužuje rad GSCZ u cijelosti i u svim oblicima od vremena aktiviranja do prestanka rada na zadacima zaštite i spašavanja. - Opslužuje službe zaštite i spašavanja Grada u skladu sa međusobnim ugovorima. - Osigurava rad Gradskog operativnog centra civilne zaštite. - Vršiti obradu podataka o nastalim posljedicama i poduzetim mjerama zaštite i spašavanja u funkciji informiranja GSCZ Gradonačelnika i javnosti. - Prema potrebi osigurava rad gradske komisije za procjenu štete. - GCZ koordinira aktivnosti na provođenju mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara sa gradskim službama i drugim tijelima uprave koje ta tijela u skladu sa člankom 30. Zakona o zaštiti i spašavanju poduzimaju i provode. - Ostvaruje kontakte, suradnju i koordinaciju sa: stručno operativnim tijelima zaštite i spašavanja u gradu. - GSCZ, preko GCZ podnosi zahtjev Županijskoj upravi CZ za angažiranje Oružanih snaga BiH na zadacima zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.	- zemljotres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni tla, - suša, - tuča – grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, životinjske i biljne bolesti, - ekspanzije eksplozije gasa, - rudarske nesreće, - RKB kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće	Rukovoditelj i GCZ, sve Gradske službe,	- materijalna sredstva i oprema GCZ i GSCZ, - materijalna sredstva svih učesnikaspašavanja, - oprema i sredstva koja se izuzima, - robne rezerve, - pomoć i donacije	- od nastanka opasnosti, a posebno od aktiviranja GCZ pa sve do ukidanja stanja prirodne i druge nesreće	- redovita proračunska sredstava Grada, - sredstva po članu 180. Zakona o zaštiti i spašavanju, - donacije	

III - FAZA OTKLANJANJA NASTALIH POSLJEDICA

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršitelj	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori financiranja	Napomena
1	3	4	5	6	7	8
- GCZ opslužuje rad GSCZ u cijelosti i u svim oblicima od vremena aktiviranja do prestanka rada na zadacima zaštite i spašavanja. - Opslužuje službe zaštite i spašavanja Grada u skladu sa međusobnim ugovorima, Gradskog operativnog centra civilne zaštite. - Vršiti obradu podataka o nastalim posljedicama i poduzetim mjerama zaštite i spašavanja u funkciji informiranja GSCZ, Gradonačelnika i javnosti. - Osigurava rad gradske komisije za procjenu šteta - Ostvaruje kontakte, suradnju i koordinaciju sa: stručno operativnim tijelima zaštite i spašavanja u gradu. - GSCZ, preko GCZ podnosi zahtjev Županijskoj Upravi CZ za angažiranja Oružanih snaga BiH na zadacima zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.	- zemljotres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni tla, - suša, - tuča – grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, životinjske i biljne bolesti, - ekspanzije eksplozije gasa, - rudarske nesreće, - RKB kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće	ravnatelj i GCZ, - sve Gradske službe,	- materijalna sredstva i oprema GCZ i GSCZ, - materijalna sredstva svih učesnika spašavanja, - oprema i sredstvakoja se izuzima , - robne rezerve, - pomoć i donacije	- od aktiviranje GSCZ pa sve do ukidanja stanja prirodne i druge nesreće	- redovita proračunska sredstva Grada, - sredstva po članu 180. Zakona o zaštiti i spašavanju, - donacije	

**AKTIVNOSTI NA ZAŠTITI I SPAŠAVANJU LJUDI I MATERIJALNIH
DOBARA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA ZA
GRADSKI STOŽER CIVILNE ZAŠTITE**

I – FAZA PREVENTIVNE ZAŠTITE

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršitelj	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori financiranja	Napomena
1	2	3	4	5	6	7
Gradski stožer civilne zaštite (u daljem tekstu GSCZ) ostvaruje poslove i zadatke u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju u redovnim uvjetima. Razmatra stanje priprema organiziranost, opremljenost i osposobljenost za zaštitu i spašavanje svih nositelja zaštite i spašavanja na području Grada. Predlaže mjere za dogradnju sistema zaštite i spašavanja i kada djeluje preventivno, u cilju sprečavanja nastajanja prirodne ili druge nesreće i učestvuje u vježbama i drugim vidovima obučavanja i osposobljavanja. Razmatra i predlaže: - Procjenu ugroženosti Grada od prirodnih i drugih nesreća; - Program razvoja zaštite i spašavanja Grada; - Plan zaštite i spašavanja Grada od prirodnih i drugih nesreća; - Vršiti i druge poslove u skladu sa zakonom i pod zakonskim propisima. Aktiviranje GSCZ u svim situacijama vrši se, po pravilu, na zahtjev načelnika Stožera, a može i na zahtjev zapovjednika GSCZ, dok svaki član stožera može dati inicijativu, kada u oblasti za koju je član stožera nadležan dođe do pojave opasnosti koja može dovesti do nastanka određene prirodne ili druge nesreće ili je već nastala ta nesreća, pa se cijeni da je situacija takva da je funkcioniranje stožera neophodno.	- Zemljotres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni tla, - suša, - tuča –grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, životinjske i biljne bolesti, - eksplozije eksplozije gasa, - rudarske nesreće, - RKB kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće	GSCZ kroz redovan rad, Gradska civilna zaštita (GCZ) kao stručna služba GSCZ	- materijalna sredstva i oprema GSCZ i GCZ	- Kroz redovne aktivnosti i kroz rokove utvrđene u pojedinim dokumentima, planovima, programima	- Proračun Grada - Sredstva po član 180. Zakona o zaštiti i spašavanju	

I – FAZA PREVENTIVNE ZAŠTITE

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršitelj	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori financiranja	Napomena
1	2	3	4	5	6	7
Aktiviranje GSCZ se vrši radi razmatranja nastale situacije i odlučivanja o slijedećim pitanjima: 1) utvrđivanje procjene o postojanju uvjeta da se Gradonačelniku predloži donošenje odluke o proglašenju nastanka prirodne ili druge nesreće, 2) odlučivanje o poduzimanju odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja iz svoje nadležnosti u cilju: - sprečavanja nastanka pojave ili opasnosti koja može dovesti do prirodne ili druge nesreće, - sprečavanja širenja pojave ili opasnosti ili ublažavanja njenog djelovanja, - spašavanja ugroženih ljudi i materijalnih dobara u tijeku djelovanja prirodne ili druge nesreće. Na temelju procijenjenog stanja na ugroženom području predlaže Gradonačelniku donošenje odluke o proglašenju stanja prirodne i druge nesreće na području Grada. Ostvaruje kontakte, suradnju i koordinaciju sa: stručno operativnim tijelima zaštite i spašavanja Grada kao i sa Policijskom upravom te sa nadležnim tijelima Županije.	- zemljotres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni tla, - suša, - tuča –grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, životinjske i biljne bolesti, - ekspanzije eksplozije gasa, - RKB kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće	zapovjednik i načelnik GSCZ,	materijalna sredstva i oprema GCZ	- Od aktiviranja GSCZ i dalje	- Proračun grada, - Sredstva po članu 180. Zakona o zaštiti i spašavanju, - Pomoći i donacije	

II - FAZA SPAŠAVANJA

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršitelj	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori financiranja	Napomena
1	3	4	5	6	7	8
GSCZ ostvaruje poslove i zadatke u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju u redovnim uvjetima stanja proglašene prirodne nesreće i druge nesreće – faza spašavanja, odnosno upravljanja akcijama zaštite i spašavanja. Operativnu funkciju rukovođenja akcijama zaštite i spašavanja GSCZ ostvaruje u odnosu na poslove iz svoje nadležnosti koji su utvrđeni u odredbama članka 108. 109. i 110. Zakonu o zaštiti i spašavanju. U rukovođenju akcijama zaštite i spašavanja GSCZ vrši sljedeće poslove: 1) odlučuje o uporabi snaga i sredstava civilne zaštite na zaštitu i spašavanju ugroženih i stradalih ljudi i materijalnih dobara i te snage raspoređuje na ona područja koja su ugrožena; 2) zapovijeda provođenje odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja i određuje snage i sredstva koje će provoditi te mjere; 3) usmjerava, koordinira i rukovodi akcijama zaštite i spašavanja svih učesnika angažiranih na zaštiti i spašavanju na cjelokupnom području Grada; 4) rješava sva pitanja koja se u tijeku provođenja aktivnosti na zaštiti i spašavanju pojave u vezi sa angažiranjem snaga i sredstava civilne zaštite i provođenja mjera zaštite i spašavanja i samozaštite građana.	- zemljotres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni tla, - suša, - tuča –grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, životinjske i biljne bolesti, - ekspanzije eksplozije gasa, - RKB kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće	GSCZ, snage CZ Grada, -Gradske službe i druga gradska tijela	- materijalna sredstva i oprema GCZ - materijalna sredstva svih učesnika spašavanja, - oprema i sredstva koja se izuzima, - robne rezerve, - pomoć i donacije	- od aktiviranja GSCZ pa sve do ukidanja stanja prirodne i druge nesreće	- Proračun grada, proračuni učesnika akcija spašavanja, - Sredstva po članu 180. Zakona o zaštiti i spašavanju, - Pomoći i donacije	

II - FAZA SPAŠAVANJA

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršitelj	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori financiranja	Napomena
1	3	4	5	6	7	8
Pored navedenih poslova GSCZ vrši i sljedeće poslove: 1) zapovijeda službama zaštite i spašavanja, koje formira Gradonačelnik s ciljem poduzimanja mjera i aktivnosti na zaštiti i spašavanju; 2) zapovijeda angažiranje snaga i sredstava civilne zaštite radi pružanja pomoći na ugroženo područje druge općine; Ostvaruje kontakte, suradnju i koordinaciju sa: stručno operativnim tijelima zaštite i spašavanja Županije; Na temelju procijenjenog stanja na ugroženom području predlaže Gradonačelniku donošenje odluke o prestanku stanja prirodne i druge nesreće na području Grada. GSCZ podnosi zahtjev Županijskoj Upravi CZ za angažiranje Oružanih snaga BiH na zadacima zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.	- zemljotres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni tla, - suša, - tuča –grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, životinjske i biljne bolesti, - ekspanzije eksplozije gasa, - rudarske nesreće, - RKB kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće	- GSCZ, - stožer CZ grada, snage CZ grada, - Gradske službe,	- materijalna sredstva i oprema GSCZ, - materijalna sredstva svih učesnika spašavanja, - oprema i sredstva koja se izuzima , - robne rezerve, - pomoć i donacije	- od aktiviranja GSCZ pa sve do ukidanja stanja prirodne i druge nesreće	- proračun grada, - Sredstva po članu 180. Zakona o zaštiti i spašavanju, - Pomoći i donacije	

III - FAZA OTKLANJANJA NASTALIH POSLJEDICA

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršitelj	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori financiranja	Napomena
1	2	3	4	5	6	7
- GSCZ ostvaruje poslove i zadatke u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju u redovnim uvjetima otklanjanja posljedica (odgovora), - Razmatra stanje na terenu i procjenjuje potrebe za vrstom, načinom i obimom daljnjeg angažiranja nositelja zaštite i spašavanja na otklanjanju posljedica; - Zapovijeda provođenje odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja i određuje snage i sredstva koje će provoditi te mjere; - Usmjerava, koordinira i rukovodi akcijama zaštite i spašavanja svih učesnika angažiranih na zaštiti i spašavanju na području Grada; - Prikuplja podatke radi utvrđivanja obima nastalih posljedica; - Organizira prikupljanje i raspodjelu pomoći (domaće i inozemne) nastradalom stanovništvu; - Daje usmjerenja Gradonačelniku o usmjeravanju sredstava za zaštitu i spašavanje i ublažavanje posljedica; - Donosi zapovjedi o deaktiviranju i demobilizaciji službi zaštite i spašavanja i snaga civilne zaštite kada redovne službe mogu preuzeti redovnu kontrolu nad situacijom na terenu; - Ostvaruje kontakte, suradnju i koordinaciju sa: stručno operativnim tijelima zaštite i spašavanja Županije, a preko nje i sa nadležnim tijelima susjednih zemlja i zemlja iz okruženja. - GSCZ podnosi zahtjev Županijskoj upravi CZ za angažiranje Oružanih snaga BiH na zadacima zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.	- Zemljotres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni tla, - suša, - tuča –grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, životinjske i biljne bolesti, - ekspanzije eksplozije gasa, - rudarske nesreće, - RKB kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće	- GSCZ, snage CZ Grada – Gradske službe i druga tijela grada,	- materijalna sredstva i oprema GSCZ i GCZ - materijalna sredstva svih učesnika spašavanja, - oprema i sredstva koja se izuzimaju , - robne rezerve, - pomoć i donacije	- od aktiviranja GSCZ pa sve do ukidanja stanja prirodne i druge nesreće	- Proračun grada, - Sredstva po članu 180. Zakona o zaštiti i spašavanju, - Pomoći i donacije	

S obzirom da je Uprava civilne zaštite sklopila ugovor sa Udrugama koje po svojoj vrsti djelatnosti mogu biti službe za potrebe spašavanja na području Županije, formirane su dvije službe: Služba za spašavanje nad vodom i pod vodom ŠREK „Vidra Ljubuški“ i služba za spašavanje sa visina i dubina PD „Pločno Posušje“ GSS Široki Brijeg, GSS Grude i GSS Ljubuški. Ove službe može koristiti i Grad za potrebe zaštite i spašavanja ljudi u dogovoru sa Upravom civilne zaštite ŽZH.

P R E G L E D
POSTOJEĆIH SLUŽBI ZAŠTITE I SPAŠAVANJA ŽUPANIJE ŽZH, GRADA I OPĆINA

Red broj	Naziv službe zaštite i spašavanja	Naziv tijela i udruženja gdje je obrazovana
1	2	3
1.	SLUŽBA ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE NAD VODOM I POD VODOM	ŠREK „VIDRA LJUBUŠKI“
2.	SLUŽBA ZA SPASAVANJE SA VISINA I DUBINA	PD „PLOČNO“ POSUŠJE GSS ŠIROKI BRIJEG GSS GRUDE GSS LJUBUŠKI
3.	SLUŽBA ZA SPAŠAVANJE IZ RUŠEVINA	JP „Parkovi“ d.o.o. Ljubuški

**AKTIVNOSTI NA ZAŠTITI I SPAŠAVANJU LJUDI I MATERIJALNIH
DOBARA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA**

9. SLUŽBA ZA SPAŠAVANJE NAD VODOM I POD VODOM ŽUPANIJE ŽZH

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Faza	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršitelj	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori financiranja	Napomena
1	2	3	4	5	6	7	8
U fazi preventivne zaštite Služba će kontinuirano planirati i provoditi stručnu obuku i osposobljavanje svih pripadnika Službe za uspješno i efikasno vršenje njenih zadataka, kao i planiranje i osiguranje MTS-a i opreme neophodne za rad Službe.	I – FAZA PREVENTIVNA ZAŠTITA	- Zemljotres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni tla, - suša, - tuča – grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - rudarske nesreće, - kontaminacija zraka, vode i tla, - prometne nesreće	ŠREK „VIDRA LJUBUŠKI“	MTS i oprema Službe	Kroz redovne aktivnosti	- Proračun Grada, - Sredstva ostvarena po članu 180. Zakona, - Sredstva pravnog subjekta	
Tijekom trajanja prirodne ili druge nesreće Služba mora biti stalno u mobilnom stanju, i izvršavati sve zadatke iz svoje nadležnosti na području cijele Županije koje zapovjedi Gradski ili Županijski stožer civilne zaštite, zavisno od prirodne ili druge nesreće koja se desila na tom području s tim da se, po zapovjedi Županijskog stožera može angažirati na cjelokupnoj teritoriji Županije, kada se za tim ukaže neophodna potreba. Osnovni cilj ove službe u ovoj fazi je spašavanje ljudi pogođenih nesrećom.	II – FAZA SPAŠAVANJA		Služba	- MTS i oprema Službe, - MTS koja se izuzimaju - Razne pomoći	Od angažiranja Službe	- Proračun Grada, - Sredstva ostvarena po članu 180. Zakona, - Donacije	
Služba će izvršavati zapovjedi Gradskog stožera CZ ili Županijskog stožera CZ, zavisno od toga koji Stožer rukovodi akcijom zaštite i spašavanja.	III – FAZA OTKLANJANJA POSLEDICA		Služba	- MTS i oprema Službe, - Razne pomoć i donacije	Do prestanka potrebe za radom Službe	- Proračun Grada, - Sredstva ostvarena po članu 180. Zakona, - Donacije	

**AKTIVNOSTI NA ZAŠTITI I SPAŠAVANJU LJUDI I MATERIJALNIH
DOBARA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA**

10. SLUŽBA ZA SPAŠAVANJE SA VISINA ŽUPANIJE ŽZH

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Faza	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršitelj	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori financiranja	Napomena
1	2	3	4	5	6	7	8
U fazi preventivne zaštite Služba će kontinuirano planirati i provoditi stručnu obuku i osposobljavanje svih pripadnika Službe za uspješno i efikasno vršenje njenih zadataka, kao i planiranje i osiguranje MTS-a i opreme neophodne za rad Službe.	I – FAZA PREVENTIVNA ZAŠTITA	- Zemljotres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni tla, - suša, - tuča – grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - rudarske nesreće, - kontaminacija zraka, vode i tla, - prometne nesreće	4 GSS-a sa područja ŽZH	MTS i oprema Službe	Kroz redovne aktivnosti	- Proračun ŽSCZ, - Sredstva ostvarena po članu 180. Zakona, - Donacije	
Tijekom trajanja prirodne ili druge nesreće Služba mora biti stalno u mobilnom stanju, i izvršavati sve zadatke iz svoje nadležnosti na području cijele Županije koje zapovjedi Gradski ili Županijski stožer civilne zaštite, zavisno od prirodne ili druge nesreće koja se desila na tom području s tim da se, po zapovjedi Županijskog stožera može angažirati na cjelokupnoj teritoriji Županije, kada se za tim ukaže neophodna potreba. Osnovni cilj ove službe u ovoj fazi je spašavanje ljudi pogođenih nesrećom.	II – FAZA SPAŠAVANJA		Služba	- MTS i oprema Službe, - MTS koja se izuzimaju - Razne pomoći	Od angažiranja Službe	- Proračun ŽSCZ, - Sredstva ostvarena po članu 180. Zakona, - Donacije	
Služba će izvršavati zapovjedi Gradskog stožera CZ ili Županijskog stožera CZ, zavisno od toga koji Stožer rukovodi akcijom zaštite i spašavanja.	III – FAZA OTKLANJANJA POSLEDICA		Služba	- MTS i oprema Službe, - Razne pomoć i donacije	Do prestanka potrebe za radom Službe	- Proračun ŽSCZ, - Sredstva ostvarena po članu 180. Zakona, -Donacije	

**AKTIVNOSTI NA ZAŠTITI I SPAŠAVANJU LJUDI I MATERIJALNIH
DOBARA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA**

11. SLUŽBA ZA SPAŠAVANJE IZ RUŠEVINA

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Faza	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršitelji	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori financiranja	Napomena
1	2	3	4	5	6	7	8
U fazi preventivne zaštite Služba će kontinuirano planirati i provoditi stručnu obuku i osposobljavanje svih pripadnika Službe za uspješno i efikasno vršenje njenih zadataka, kao i planiranje i osiguranje MTS-a i opreme neophodne za rad Službe.	I – FAZA PREVENTIVNA ZAŠTITA	- Zemljotres, - rušenja, - snježni nanosi, - odroni tla, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - kontaminacija zraka, vode i tla, - prometne nesreće	JP „PARKOVI“ LJUBUŠKI	MTS i oprema Službe	Kroz redovne aktivnosti	- Proračun Grada, - Sredstva ostvarena po članu 180. Zakona, - Donacije	
Tijekom trajanja prirodne ili druge nesreće Služba mora biti stalno u mobilnom stanju, i izvršavati sve zadatke iz svoje nadležnosti na području grada koje zapovjedi Gradski stožer civilne zaštite, zavisno od prirodne ili druge nesreće koja se desila na tom području. Temeljni cilj ove službe u ovoj fazi je spašavanje ljudi pogođenih nesrećom.	II – FAZA SPAŠAVANJA		Služba	- MTS i oprema Službe, - MTS koja se izuzimaju - Razne pomoći	Od angažiranja Službe	- Proračun Grada, - Sredstva ostvarena po članu 180. Zakona, - Donacije	
Služba će izvršavati zapovjedi Gradskog stožera CZ ili Županijskog stožera CZ, zavisno od toga koji Stožer rukovodi akcijom zaštite i spašavanja.	III – FAZA OTKLANJANJA POSLEDICA		Služba	- MTS i oprema Službe, - Razne pomoć i donacije	Do prestanka potrebe za radom Službe	- Proračun Grada, - Sredstva ostvarena po članu 180. Zakona, - Donacije	

SKLANJANJE LJUDI I MATERIJALNIH DOBARA

Da bi se posljedice po ljude i materijalna dobra od mirnodopskih i ratnih katastrofa na nuklearnim reaktorima, elektranama i drugim nuklearnim postrojenjima te od uporabe nuklearnog oružja spriječile i smanjile njihove posljedice, potrebno je planirati i provoditi mjeru sklanjanja ljudi i materijalnih dobara.

Grad je nositelj ove mjere zaštite i spašavanja ali usklađeno djeluje s Županijom u izvršavanju zadaća iz svoje nadležnosti. To djelovanje utvrđuje se planovima sklanjanja ljudi i materijalnih dobara u tri faze: faza preventivne zaštite, faza spašavanja i faza otklanjanja nastalih posljedica.

1. Faza preventivne zaštite

U ovoj fazi planiraju se mjere sklanjanja ljudi i materijalnih dobara da bi se umanjile posljedice po ljude i materijalna dobra i to u sljedećim oblastima:

1.1. U oblasti zakonodavstva

- Grad provodi zakone i druge provedbene propise: Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, Zakon o prostornom uređenju („Narodne novine Federacije BiH“, broj: 4/9, 15/01, 10/03 i 18/11), Uredba o jedinstvenoj metodologiji za izradu dokumenata prostornog uređenja („Službene novine Federacije BiH“, broj: 63/04 i 57/07), Uredbu o mjerilima, kriterijima i načinu izgradnje skloništa i tehničkim normativima za kontrolu ispravnosti skloništa („Službene novine Federacije BiH“, broj: 21/06 i 59/07).

1.2. U oblasti prostornog planiranja, građenja i urbanizma:

Služba za prostorno uređenje i imovinsko–pravne i katastarske poslove i druga tijela iz ove oblasti:

- izrađuju i provode planska dokumenta prostornog uređenja (planiranje i izgradnja skloništa i zaklona),
- vrši inspekcijski nadzor po pitanjima planiranja i izgradnje skloništa i zaklona.

1.3. U oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara:

Gradska služba civilne zaštite:

- održava i čuva u ispravnom stanju postojeća skloništa i zaštitne objekte;
- vrši procjenjivanje mogućnosti sklanjanja na ugroženim područjima u odnosu na postojeći sklonišni prostor i broj stanovnika;
- utvrđuje stupanj otpornosti postojećih skloništa, njihovu funkcionalnost i opremljenost (tehnički pregled postojećih skloništa), sačinjava kartografski pregled mreže skloništa – ucrtane lokacije skloništa i zaklona;
- formira namjenske službe ili tijela za upravljanje i održavanje skloništa i zaklona;
- određuje povjerenike civilne zaštite;
- izrađuju naputke za održavanje reda u skloništu.

2. **Faza spašavanja**

U ovoj fazi Gradska služba civilne zaštite vrši:

- Uzbunjivanje stanovništva (znak opće opasnosti, putem radija, TV ili na drugi način),
- Izdaju zapovjedi za oslobađanje skloništa izdanih pod zakup i njihovo stavljanje u funkciju sklanjanja ljudi i materijalnih dobara (u roku od 24 sata),
- Vrše sklanjanje stanovništva u skloništa i zaštitne objekte (zaposjedanje skloništa),
- Osiguravaju red u skloništima i zaštitnim objektima na način propisan u nalogu za održavanje reda u skloništu,

3. **Faza otklanjanja posljedica**

U ovoj fazi, nakon proglašenja prestanka stanja prirodne ili druge nesreće tijela koje su upravljala skloništima i zaštitnim objektima prate napuštanje iz skloništa i izmještanje stanovništva u njihove domove i dalje postupaju po nalogu za održavanje reda u skloništu (ostavljaju ga u čistom i ispravnom stanju).

EVAKUACIJA LJUDI I MATERIJALNIH DOBARA

Zbog djelovanja određenih prirodnih i drugih nesreća (potresi, odronjavanje, i slijeganje tla, poplave, rušenja i požari), a u cilju spašavanja ljudi i materijalnih dobara od opasnosti i posljedica koje one sobom nose, planira se i provodi evakuacija ljudi i materijalnih dobara. Usklađeno djelovanje nositelja aktivnosti evakuiranja ljudi i materijalnih dobara i njihovih zadaća utvrđuje se u Planu evakuacije ljudi i materijalnih dobara u tri faze, i to:

1. **Faza preventivne zaštite** - U ovoj fazi, planiraju se odgovarajuće mjere s ciljem učinkovite evakuacije ljudi i materijalnih dobara u slučaju nastanka prirodnih ili drugih nesreća koje se odnose na sljedeće oblasti:

1.1. U oblasti zakonodavstva

Gradske službe i druga tijela uprave:

- provode zakone i druge provedbene propise: Zakon o federalnim robnim rezervama, Zakon o trgovini, Zakon o crvenom križu, Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, Zakon o prostornom planiranju i korištenju zemljišta („Službene novine FBiH“, broj: 02/06), Uredba o jedinstvenoj metodologiji za izradu dokumenata prostornog uređenja („Službene novine FBiH“, broj: 63/04 i 57/07).

1.2. U oblasti prostornog planiranja, građenja i urbanizma:

Služba za prostorno uređenje i imovinsko-pravne i katastarske poslove i druga tijela iz ove oblasti:

- Izrađuje i primjenjuje planska dokumenata prostornog uređenja za razinu Grada i u okviru njih planira mjere evakuacije ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća;
- primjenjuje zakonske i podzakonske propise o načinu gradnje stambenih, poslovnih, industrijskih, infrastrukturnih objekata i prema potrebi vrše njihove izmjene i dopune;
- sukladno Programu razvoja izrađuju projekte od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara, i to:
  - a) Zaštita od potresa, mjere i postupci za smanjenje ugrožavanja i
  - b) Zaštita od odrona tla, mjere i postupci za smanjenje rizika.

1.3. U oblasti prometa i komunikacija u cestovnom i zračnom i prometu:

Gradska Služba za gospodarstvo i financije te Služba za stambeno-komunalne i inspeksijske poslove u čiju nadležnost spada promet i komunikacije, te druge tijela u ovoj oblasti:

- brinu o zaštiti, rekonstrukciji, izgradnji, upravljanju i održavanju lokalnih cesta i javnih prometnica;
- izrađuju bazu podataka o pravnim osobama čija je djelatnost prijevoz putnika i o putničkim prijevoznim sredstvima koje će biti na raspolaganju za slučaj evakuacije ljudi i materijalnih dobara;
- ostvaruju suradnju sa Policijskom upravom – policijom, koje će tijekom evakuacije osigurati sigurnost prometnica i odrediti pravce kretanja evakuiranog stanovništva i materijalnih dobara.

1.4 U oblasti zdravstva:

Dom zdravlja i druga tijela u ovoj oblasti trebaju osigurati zdravstvenu zaštitu stanovništva tijekom evakuacije kroz pružanje primarne i druge zdravstvene zaštite i eventualno zbrinjavanje povrijeđenih i oboljelih u zdravstvene ustanove.

1.5. U oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća

Sukladno Zakonu o zaštiti i spašavanju i drugim provedbenim propisima donesenih na temelju Zakona Grad vrši:

- a) pripremanje i obučavanje stožera, postrojbi i povjerenika civilne zaštite i službi zaštite i spašavanja;
- b) njihovo opremanje i osposobljavanje za djelovanje u akcijama zaštite i spašavanja;
- c) sukladno Programu razvoja izrađuje projekt od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara:
  - Procjena resursa Grada za potrebe zaštite i spašavanja,
  - Stručna procjena Međunarodnih tijela u sustavu zaštite i spašavanja, njihovih resursa i operacionalizacija procedura traženja i davanja međunarodne pomoći u zaštiti i spašavanju.

2. **Faza spašavanja**

Kad se provodi evakuacija s područja jedne ili više općina ili grada na područje druge ili više općina na području ŽZH, Gradski stožer civilne zaštite koordinira aktivnosti sa stožerima civilne zaštite općina i na temelju procjene ili na zahtjev općinskih stožera civilne zaštite, zapovijeda:

- a) uporabu struktura civilne zaštite Grada na pružanju pomoći ugroženim općinama odnosno općinama za evakuaciju ljudi i materijalnih dobara i to:
  - službi za medicinsku pomoć na području Grada,
  - Služba zaštite i spašavanja, Crvenog križa Grada,
  - 4 GSS-a,
  - služba za spašavanje iz ruševina grada Široki Brijeg;
- b) uporabu snaga i materijalno – tehničkih sredstava javnih poduzeća u Županiji i Gradu;
- c) distribuciju sredstava iz gradskih robnih rezervi;
- d) angažira policijska tijela Grada, zbog sigurnosti prometa tijekom evakuacije, zaštite imovine i osiguranja javnog reda i mira na ugroženom području;
- e) angažira pravne osobe čija je djelatnost prijevoz putnika i njihova prijevozna sredstva za evakuaciju ljudi i materijalnih dobara, prema evidenciji koju vodi Županijsko ministarstvo gospodarstva i gradske službe;
- f) putem Gradskog operativnog centra civilne zaštite uspostavlja stalnu komunikaciju i veze sa općinskim centrima civilne zaštite;
- g) putem Županijske uprave civilne zaštite traži pomoć Oružanih snaga BiH i međunarodnu pomoć;
- h) redovito informira javnost o stanju na ugroženom području.

Pored navedenog, Gradski stožer civilne zaštite, na prijedlog Gradskog povjerenstva za procjenu štete donosi odluku o dodjeli jednokratne novčane pomoći za žurne intervencije: troškova prijevoza, smještaja, ishrane evakuiranog stanovništva, kao i za osposobljavanje putnih i infrastrukturnih komunikacija.

Ukoliko procjeni da je to potrebno, Gradski stožer civilne zaštite Gradskoj službi civilne zaštite zapovijeda:

- a) da izvrše procjenu stanja na ugroženom području (broj i kategorije stanovnika koji se evakuiraju, potrebe za prijevoznim sredstvima, osiguranju prometnica, policijskom osiguranju, medicinskom zbrinjavanju, ishranom i dr.) i utvrde potrebe za eventualnim angažiranjem službi zaštite i spašavanja koje su obrazovane na razini Grada i Županije;
- b) da prate provođenje evakuacije stanovništva i materijalnih dobara, odnosno u općinama koje vrše prihvata evakuiranog stanovništva i prema potrebi pružaju odgovarajuću stručnu i drugu pomoć;
- c) angažiranje službi zaštite i spašavanja, te njihovih materijalno – tehničkih sredstava;
- d) angažiranje pravnih osoba čija je djelatnost prijevoz putnika i njihova putnička prijevozna sredstva za evakuaciju ljudi i materijalnih dobara, prema evidenciji koju vode Policijska uprava i Služba za gospodarstvo;
- e) izuzimanje postojećih objekata za smještaj evakuiranih ljudi i materijalnih dobara i određivanje mjesta za smještaj ugroženih (škole, hoteli, sportske dvorane, šatori i sl.) koji se nalaze na području Grada;
- f) Suradnju s humanitarnim i nevladinim tijelima koje egzistiraju na području Grada;

3. Faza otklanjanja posljedica

Zbog nastalih posljedica i šteta na ugroženom području, Gradonačelnik, aktivira Gradsko povjerenstvo za procjenu šteta koje vrši procjenu šteta na cjelokupnom području zahvaćenom prirodnom ili drugom nesrećom.

Gradski stožer civilne zaštite ili Gradonačelnik, na prijedlog Gradskog povjerenstva za procjenu šteta, donosi odluku o dodjeli jednokratne novčane pomoći za saniranje posljedica prirodne ili druge nesreće, iz svih raspoloživih sredstava u Proračunu Grada, za:

- rekonstrukciju oštećenih objekata stanovanja i izgradnju novih,
- rekonstrukciju i izgradnju infrastukturnih objekata,
- plaćanje troškova evakuacije (prijevozna sredstva, smještaj, ishrana, rehabilitacija) i dr.
- vrši raspodjelu pomoći po prioritetima

Gradonačelnik, odnosno resorna Gradska Služba uz koordinaciju Gradskog stožera civilne zaštite, poduzimaju daljnje mjere i koordinira aktivnosti sa svim učesnicima zaštite i spašavanja u gradu. Te aktivnosti odnose se na:

- procjenu stanja na ugroženom području (broj uništenih i oštećenih objekata, prioriteta rekonstrukcija i dr.)
- povrat evakuiranog stanovništva na vlastita ognjišta,
- osiguranje osnovnih uvjeta za život (hrana, odjeća, obuća, voda za piće),
- žurnu popravku kuća, stambenih i drugih objekata, koji se mogu popraviti, radi povratka evakuiranog stanovništva,
- u nedostatku smještajnog prostora, produženi boravak u objektima u kojima su već smješteni,
- rehabilitacija evakuiranih osobe

Nakon, što je odlukom Gradonačelnika prestalo angažiranje Gradskog stožera civilne zaštite sve zadaće iz faze otklanjanja posljedica preuzimaju redovna tijela vlasti Grada.

I - FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

R/ B	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršitelji	SURADUJE	Zakonski okvir
	Uzrok	Posljedice				
1	2.	3.	4.	5.	6.	7
1.	EVAKUACIJA LJUDI I MATERIJAL- NIH DOBARA	Djelovanje određenih prirodnih i drugih nesreća (potresi, odronjavanje, i slijeganje tla, poplave, rušenja ili prelijevanja brana na akumulacijama i požari), za posljedicu mogu imati: a) ljudske žrtve, b) povrede i oboljenja ljudi, c) uništenje i oštećenje stambenih i poslovnih objekata , d) uništenje i oštećenje infrastrukturnih objekata (mostova, prometnica, vodovoda, trafostanica i dr.), e) velike ekonomske štete Posebna zadaća u prevenciji u ovoj oblasti je realizacija akcijskih planova iz Programa razvoja zaštite i spašavanja i pokretanje izrade projekata: - „Zaštita od potresa, mjere i postupci za smanjenje ugrožavanja“, - „Zaštita od odrona tla, mjere i postupci za smanjenje rizika“ - „Procjena resursa Grada za potrebe zaštite i spašavanja“,	Kako bi se provodila prevencija posljedica po ljude od navedenih prirodnih i drugih nesreća i učinkovito provela evakuacija ljudi i materijalnih dobara, u ovoj fazi planiraju se sljedeće mjere: 1.1. Služba za prostorno uređenje i imovinsko – pravne i katastarske poslove, druga tijela uprave: - Izrađuju i primjenjuju planska dokumenata prostornog uređenja od značaja za Grad i u okviru njih planiraju mjere evakuacije ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, - primjenjuju zakonske i pod zakonske propise o načinu gradnje stambenih, poslovnih, industrijskih, infrastrukturnih objekata i prema potrebi vrše njihove izmjene i dopune, 1.2. U oblasti prometa i komunikacija u cestovnom prometu: - zaštita, rekonstrukcija, izgradnja, upravljanje i održavanje lokalnih cesta i javnih prometnica, - Izrada baze podataka o pravnim osobama čija je djelatnost prijevoz putnika i o putničkim prijevoznim sredstvima koja će biti na raspolaganju za slučaj evakuacije ljudi i materijalnih dobara, - ostvarivanje suradnje sa Policijskom upravom – policijom, koja će tijekom evakuacije osigurati sigurnost prometnica i odrediti pravce kretanja evakuiranog stanovništva i materijalnih dobara. 1.3. U oblasti zdravstva Osiguranje zdravstvene zaštite stanovništva tijekom evakuiranja. 1.4. U oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara a) priprema i obučava stožere, postrojbe i povjerenike civilne zaštite i službe zaštite i spašavanja, b) vrši njihovo opremanje i osposobljavanje za djelovanje u akcijama zaštite i spašavanja	- Služba gospodarstva i financija, - Služba za prostorno uređenje i imovinsko – pravne i katastarske poslove, - PU i PS Široki Brijeg, - JP Direkcija cesta ŽZH, - Gradska služba u čijoj je nadležnosti zdravstvo, - Gradska civilna zaštita	- Županijskim ministarstvima: prostornog uređenja, gospodarstva, zdravstva, - Županijskom upravom civilne zaštite,	- Zakon o robnim rezervama, - Zakon o trgovini, - Zakon o Crvenom križu, - Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, - Zakon o prostornom planiranju i korištenju zemljišta („Službene novine Federacije BiH“, broj: 02/06), - Uredba o jedinstvenoj metodologiji za izradu dokumenata prostornog uređenja („Službene novine Federacije BiH“, broj: 63/04 i 57/07).

II FAZA - SPAŠAVANJE

R / B	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	NOSITELJI	IZVRŠITELJI	SURADNICI
	Uzrok	Posljedice				
1	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1	EVAKUACIJA LJUDI I MATERIJALNI H DOBARA	Kad dođe do određenih prirodnih i drugih nesreća (potresi, odronjavanje, slijeganje tla, poplave, rušenja ili prelijevanja brana na akumulacijama i požari), za posljedicu imaju: a) ljudske žrtve, b) povrede i oboljenja ljudi, c) uništenje i oštećenje stambenih i poslovnih objekata , d) uništenje i oštećenje infrastrukturnih objekata (mostova, prometnica, vodovoda, trafostanica i dr.), e) velike ekonomske štete	Gradski stožer civilne zaštite, usmjerava i koordinira aktivnosti na evakuaciji ljudi i materijalnih dobara sa službom civilne zaštite grada i na temelju procjene o stanju na ugroženom području zapovijeda: 1. uporabu struktura civilne zaštite Grada na pružanju pomoći za evakuaciju ljudi i materijalnih dobara i to: - službi za medicinsku pomoć Grada, - Crvenog križa Grada - Služba za spašavanje iz ruševina grada Široki Brijeg, 2. uporabu snaga i materijalno – tehničkih sredstava javnih poduzeća u Gradu, i to: - javnih poduzeća čija je djelatnost prijevoz roba i putnika, - distribuciju sredstava iz Gradskih robnih rezervi; 3. angažira Policijsku upravu zbog sigurnosti prometa tijekom evakuacije, zaštite imovine i osiguranja javnog reda i mira na ugroženom području; 4. angažira pravne osobe čija je djelatnost prijevoz putnika i njihova putnička prijevozna sredstva za evakuaciju ljudi i materijalnih dobara; 5. putem Gradskog operativnog centra civilne zaštite uspostavlja stalnu komunikaciju i veze s Županijskim stožerom civilne zaštite; 6. putem Županijske uprave CZ, traži pomoć Oružanih snaga BiH i međunarodnu pomoć; 7. Redovito informira javnost o stanju na ugroženom području, Pored navedenog, Gradski stožer civilne zaštite, na zahtjev Gradonačelnika, donosi odluku o dodjeli jednokratne novčane pomoći za žurne intervencije za troškove prijevoza, smještaja, ishrane evakuiranog stanovništva, kao i za osposobljavanje putnih i infrastrukturnih komunikacija.	-Gradski stožer civilne zaštite, -Gradska Služba civilne zaštite, -Policijska uprava i PS Široki Brijeg, - Gradsko povjerenstvo za procjenu štete, - gradska tijela nadležna za: promet i komunikacije, robne rezerve.	- službe za medicinsku pomoć Grada, - Služba zaštite i spašavanja Crvenog križa,	- postrojbe civilne zaštite i službe zaštite i spašavanja u gradu

II FAZA - SPAŠAVANJE

R / B	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	NOSITELJI	IZVRŠITELJI	SURADNICI
	Uzrok	Posljedice				
1	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1	EVAKUACIJA LJUDI I MATERIJALNIH DOBARA	Kad dođe do određenih prirodnih i drugih nesreća (potresi, odronjavanje, i slijeganje tla, poplave, rušenja ili prelijevanja brana na akumulacijama i požari), za posljedicu imaju: a) ljudske žrtve, b) povrede i oboljenja ljudi, c) uništenje i oštećenje stambenih i poslovnih objekata , d) uništenje i oštećenje infrastrukturnih objekata (mostova, prometnica, vodovoda, trafostanica i dr.), e) velike ekonomske štete.	Ukoliko procjeni da je to potrebno, Gradski stožer civilne zaštite Službi civilne zaštite zapovijeda: a) da izvrše procjenu stanja na ugroženom području (broj i kategorije stanovnika koji se evakuiraju, potrebe za prijevoznim sredstvima, osiguranju prometnica, policijskom osiguranju, medicinskom zbrinjavanju, ishranom i dr.) i utvrde potrebe za eventualnim angažiranjem službi zaštite i spašavanja koje su obrazovane na razini Grada , b) da prati provođenje evakuacije stanovništva i materijalnih dobara u gradu odnosno prihvata evakuiranog stanovništva i prema potrebi pružaju odgovarajuću stručnu i drugu pomoć, c) angažiranje postrojbi civilne zaštite i službi zaštite i spašavanja, te njihovih materijalno – tehničkih sredstava, d) angažiranje pravnih osoba čija je djelatnost prijevoz putnika i njihova putnička prijevozna sredstva za evakuaciju ljudi i materijalnih dobara, e) izuzimanje postojećih objekata za smještaj evakuiranih ljudi i materijalnih dobara i određivanje mjesta za smještaj ugroženih (škole, hoteli, sportske dvorane, šatori i sl.) u i gradu, f) Suradnju s humanitarnim i nevladinim tijelima koje egzistiraju na području Grada,	-Gradski stožer civilne zaštite, -Gradska Služba civilne zaštite, -Gradska služba za gospodarstvo i financije,	Gradske službe civilne zaštite, Gradske službe nadležne za promet i komunikacije,	

III – FAZA - OTKLANJANJE NASTALIH POSLJEDICA

r / b	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	NOSITELJI	IZVRŠITELJI	SURADNICI
	Uzrok	Posljedice				
1	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1	EVAKUACIJA LJUDI I MATERIJALNIH DOBARA	Nakon prestanka djelovanja prirodnih i drugih nesreća kojima su bili ugroženi ljudi i materijalna dobra izdvajaju se sljedeće mjere na saniranju tih posljedica: - vrši se povratak ljudi u svoje domove, - osiguravaju se temeljni uvjeti za život (odjeća, obuća, hrana), - Osigurava se voda za piće - vrši se rekonstrukcija oštećenih objekata stanovanja i infrastrukturnih objekata, - određuju prioritete za službe pomoći - vrši se procjena štete, - jednokratna pomoć za saniranje posljedica nesreće - vrši raspodjelu međunarodne pomoći	Gradonačelnik, odnosno resorne gradske službe uz koordinaciju Gradskog stožera civilne zaštite, poduzimaju daljnje mjere i koordiniraju aktivnosti sa Službom civilne zaštite grada u cilju povratka evakuiranog stanovništva u svoje domove. Te aktivnosti odnose se na: - procjenu stanja na ugroženom području (broj uništenih i oštećenih objekata, prioriteta rekonstrukcija i dr.) - povrat stanovništva koji se mogu vratiti u svoje domove, - osiguranje osnovnih uvjeta za život (hrana, odjeća, obuća, voda za piće), - žurnu popravku kuća, stambenih i drugih objekata, koji se mogu popraviti, - u nedostatku smještajnog prostora, produženi boravak u objektima u kojima su već smješteni, - rehabilitacija evakuiranih osoba. Zbog nastalih posljedica i šteta na ugroženom području Gradonačelnik, aktivira Gradsko povjerenstvo za procjenu šteta koje vrši procjenu šteta na cjelokupnom području zahvaćenom prirodnom ili drugom nesrećom. Gradski stožer civilne zaštite ili Gradonačelnik, na prijedlog Gradskog povjerenstva za procjenu šteta, donosi odluku o dodjeli jednokratne novčane pomoći za saniranje posljedica prirodne ili druge nesreće, iz svih raspoloživih sredstava u Proračunu Grada, za: - rekonstrukciju oštećenih objekata stanovanja i izgradnju novih, - rekonstrukciju i izgradnju infrastrukturnih objekata, - plaćanje troškova evakuacije (prijevozna sredstva, smještaj, ishrana, rehabilitacija) i dr. - vrši raspodjelu pomoći po prioritetima Nakon, što je odlukom Gradonačelnika prestalo angažiranje Gradskog stožera civilne zaštite sve zadaće iz faze otklanjanja posljedica preuzimaju redovna tijela vlasti Grada.	- Služba za prostorno uređenje imovinsko – pravne i katastarske poslove,, - Policijska uprava i PSSiroki Brijeg, - Gradske Službe za gospodarstvo i financije, - Dom zdravlja Široki Brijeg, - Gradsko povjerenstvo za procjenu štete,	-Javna poduzeća od značaja za Grad: Gradska tijela nadležna za: - zdravstvo - prostorno uređenje i građenje, - promet i komunikacije, - unutarnjih poslova, - robne zalihe, - gradska povjerenstva za procjenu štete, - služba civilne zaštite grada.	Pravne osobe i gospodarska društva nadležna za stambene i komunalne djelatnosti, oblast prometa i komunikacija i pravne osobe i gospodarska društva u gradu koje se bave visokogradnjom i niskogradnjom, vodoopskrbom i dr. humanitarna tijela i građani

ZBRINJAVANJE UGROŽENIH I STRADALIH

Da bi se posljedice po ljude i materijalna dobra od pojava određenih prirodnih i drugih nesreća (potresa, odronjavanja, klizanja i slijeganja tla, poplave, rušenja ili prelijevanje brana na akumulacijama i požara) spriječile, smanjile njihove posljedice i što brže osigurali uvjeti za život ljudi na ugroženom području potrebno je planirati i provoditi zbrinjavanje ugroženih i stradalih. Usklađeno djelovanje nositelja aktivnosti zbrinjavanja ugroženih i stradalih (gradskih službi) i njihovih zadaća utvrđuje se u Planu zbrinjavanja ugroženih i stradalih, i to u tri faze:

1. **Faza preventivne zaštite** – Gradske službe i druga tijela općinske uprave provode mjere za zbrinjavanje ugroženih i stradalih u okviru svoje redovite djelatnosti koje se odnose na sljedeće oblasti:

1.1. U oblasti planiranja prostornog, građenja i urbanizma:

- a) Služba za prostorno uređenje imovinsko – pravne i katastarske poslove, izrađuje i primjenjuje planske dokumente prostornog uređenja i u okviru njih planira mjere zbrinjavanja ugroženih i stradalih,
- b) uspostavlja Jedinstveni informacijski sustav u oblasti prostornog planiranja - izrađuje bazu podataka u okviru tog sustava koje će sadržavati podatke o područjima koja su ili koje mogu biti ugrožena od pojedinih prirodnih ili drugih nesreća, mikro i makro područja za pružanje maksimalne zaštite ljudi i materijalnih dobara u kojima se može osigurati minimalan stupanj smještajnih kapaciteta (vikend naselja, turistička naselja, kampovi, hoteli, moteli, apartmani i sl. pogodnim za smještaj ugroženog stanovništva),
- c) sukladno Programu razvoja izrađuju projekte od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara, i to:
  - „Zaštita od potresa, mjere i postupci za smanjenje ugrožavanja“ i
  - „Zaštita od odrona i klizanja tla, mjere i postupci za smanjenje rizika“.

1.2. U oblasti trgovine i robnih zaliha:

Služba za gospodarstvo i financije i druga tijela iz ove oblasti raspolažu podacima:

- o raspoloživim zalihama i potrebama u životnim namirnicama i opremi potrebitoj za zbrinjavanje ugroženog stanovništva u slučaju prirodne ili druge nesreće,
- o skladišnim i drugim objektima u kojima će se prema potrebi osnivati logistički centri,
- o trgovačkim poduzećima i drugim pravnim osobama koja će u slučaju prirodne ili druge nesreće vršiti opskrbu i distribuciju roba široke potrošnje,
- sukladno Programu razvoja izrađuju projekte od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara: „Program osiguranja minimuma sredstava robnih i drugih rezervi za potrebe zaštite i spašavanja ljudi, kao dio spremnosti i odgovora na nastanak prirodne i druge nesreće“.

1.3. U oblasti zdravstva:

Služba u čijoj je nadležnosti zdravlje i druga tijela iz ove oblasti trebaju sačiniti bazu podataka o zdravstvenim ustanovama i njihovim kapacitetima za slučaj nastanka prirodne ili druge nesreće.

1.4. U oblasti obrazovanja:

Služba u čijoj je nadležnosti obrazovanja, znanost, kultura i šport i druga tijela iz ove oblasti na svim razinama raspolažu podacima o osnovnim, srednjim i visokoškolskim ustanovama i mogućim alternativnim objektima za provođenje politike obrazovanja.

1.5. U oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća:

Sukladno Zakonu o zaštiti i spašavanju i drugim provedbenim propisima donesenih na temelju Zakona, grad vrši:

- a) pripremanje i obučavanje stožera, postrojbi i povjerenika civilne zaštite i službi zaštite i spašavanja,
- b) njihovo opremanje i osposobljavanje za djelovanje u akcijama zaštite i spašavanja,
- c) sukladno Programu razvoja izrađuju projekte od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara:
  - „Procjena resursa Grada za potrebe zaštite i spašavanja“,
  - „Formiranje postrojbe civilne zaštite opće namjene za žurne intervencije“,

1.6. Ostvarivanje suradnje između svih izvršitelja na svim razinama vlasti

Suradnja svih tijela iz navedenih oblasti na svim razinama preduvjet je za plansko provođenje zbrinjavanja ugroženih i stradalih.

2. Faza spašavanja

Nakon proglašenja stanja prirodne ili druge nesreće na području Grada, Gradski stožer civilne zaštite, vrši koordinaciju aktivnosti svih učesnika zaštite i spašavanja te zapovijeda:

- a) aktiviranje postrojbi civilne zaštite i službi zaštite i spašavanja i to:
  - služba za medicinsku pomoć – za zdravstvenu i higijensko –epidemiološku zaštitu u centrima za zbrinjavanje,
  - Služba zaštite i spašavanja nad vodom i pod vodom i spašavanje na visinama 4 GSS-a za pronalaženje nestalih osoba, praćenje situacije kod stanovništva pogođenog prirodnom ili drugom nesrećom, pronalaženje nestalih osoba i ponovno spajanje obitelji, te održavanje morala stanovništva,
  - Služba za spašavanje iz ruševina grada Široki Brijeg,
  - Postrojba opće namjene grada Široki Brijeg;
- b) distribuciju sredstava iz gradskih robnih rezervi, prema evidenciji koju vodi Služba za gospodarstvo i financije;
- c) preko Županijske uprave CZ, traži međunarodnu pomoć,

Ukoliko procjeni da je to potrebno, Gradski stožer civilne zaštite gradskoj službi civilne zaštite zapovijeda:

- a) da izvrši procjenu stanja na ugroženom području, odnosno utvrdi potrebe za:
  - smještajnim prostorom,
  - namirnicama široke potrošnje za ishranu ugroženoga stanovništva i djelatnika spasilačkih postrojbi,
  - opskrbom pitkom vodom i strujom,
  - bolničkim kapacitetima i zdravstvenim ustanovama sa područja drugih općina;
- b) da osiguraju nesmetan pristup centrima za zbrinjavanje, u suradnji s gradskim strukturama unutarnjih poslova – policijom i gospodarskim društvima čija je djelatnost sigurnost i održavanje putova u cilju raščišćavanja ključnih prometnica, pripreme heliodroma i sl.;
- c) u suradnji sa zdravstvenim ustanovama u centrima za zbrinjavanje aktivira zdravstvenu i higijensko-epidemiološku zaštitu;
- d) da osiguraju javni red i mir na ugroženom području i pojačaju mjere zaštite imovine, u suradnji s policijom;
- e) da prate situaciju kod stanovništva pogođenog prirodnom ili drugom nesrećom, pronalazi nestale osobe i ponovno spajanje obitelji, te održava moral stanovništva;
- f) uspostavljanje suradnje s Crvenim Križom na području grada i drugim humanitarnim i nevladinim tijelima koje egzistiraju na području grada;
- g) izuzimanje smještajnih kapaciteta.

3. Faza otklanjanja posljedica

Gradonačelnik, uz koordinaciju Gradskog stožera civilne zaštite, poduzima daljnje mjere i koordinira aktivnosti sa resornim Službama grada.

Te aktivnosti podrazumijevaju procjenu posljedica i troškova zbrinjavanja, kao i daljnjih potreba za zbrinjavanje na ugroženom području. Osiguravanje smještajnog prostora, kreveta, posteljine, hrane, odjeće i obuće, vode za piće, lijekova, dezinfekcijska sredstva i sanitarna oprema, agregati, gorivo, komunikacijska oprema i dr.

Utvrđuju se prioriteti za pružanje pomoći i vrši raspodjela te pomoći.

Nakon, što je odlukom Gradonačelnika prestalo angažiranje Gradskog stožera civilne zaštite sve zadaće iz faze otklanjanja posljedica preuzimaju redovna tijela vlasti Grada.

I - FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

R/ B	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršitelji	SURADUJE	ZAKONSKI OKVIR
	Uzro ok	Posljedice				
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	Z B R I N J A V A N J E U G R O Ž E N I H I S T R A D A L I H	Uslijed potresa, odronjavanja, i slijeganja tla, poplava, rušenja ili prelijevanja brana na akumulacijama i požara mogu nastati posljedice po ljude i materijalna dobra i to: a) ljudske žrtve, b) povrede i oboljenja ljudi, c) uništenje i oštećenje stambenih i poslovnih objekata , d) uništenje i oštećenje infrastrukturnih objekata (mostova, prometnica, vodovoda, trafostanica i dr.), Aktivnosti i mjere koje se preventivno poduzimaju podrazumijevaju: - osiguranje nužnog smještaja, - ishrane za unesrećene, - medicinskog zbrinjavanja, - osiguranja pitke vode i struje Posebna zadaća u prevenciji u ovoj oblasti je realizacija akcijskih planova iz Programa razvoja zaštite i spašavanja i pokretanje izrade projekata: - „Zaštita od potresa, mjere i postupci za smanjenje ugrožavanja“, - „Zaštita od odrona i klizanja tla, mjere i postupci za smanjenje rizika“ - „Procjena resursa Grada za potrebe zaštite i spašavanja“, - „Program osiguranja minimuma sredstava robnih i drugih rezervi za potrebe zaštite i spašavanja ljudi, kao dio spremnosti i odgovora na nastanak prirodne i druge nesreće“.	U cilju poduzimanja preventivnih mjera zaštite i spašavanja potrebno je da: - Služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i katastarske poslove - Izrada i primjena planskih dokumenata prostornog uređenja i u okviru njih planiraju mjere zbrinjavanja ugroženih i stradalih, koje mogu biti ugrožena od pojedinih prirodnih ili drugih nesreća, mikro i makro područja za pružanje maksimalne zaštite ljudi i materijalnih dobara u kojima se može osigurati minimalan stupanj smještajnih kapaciteta (vikend naselja, turistička naselja, kampovi i slično) Gradske službe za gospodarstvo i financije raspolaže podacima: - o raspoloživim zalihama i potrebama u životnim namenicama i opremi potrebitoj za zbrinjavanje ugroženog stanovništva u slučaju prirodne ili druge nesreće, - o trgovačkim poduzećima i drugim pravnim osobama koje će u slučaju prirodne ili druge nesreće vršiti opskrbu i distribuciju roba široke potrošnje - o skladišnim i drugim objektima u kojima će se prema potrebi osnivati logistički centri,	Gradska služba prostornog uređenja, imovinsko-pravne i katastarske poslove Gradske službe za gospodarstvo i financije	- i Gradske službe nadležne za poslove prostornog uređenja, - Gradska tijela uprave i gradske službe nadležne za okoliš i turizam - Gradske službe nadležne za oblast trgovine i robnih zaliha - Gradska služba nadležna za zdravstvo, - Gradska služba civilne zaštite .	- Zakon o robnim rezervama, - Zakon o trgovini, - Zakon o Crvenom križu, - Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, - Zakon o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na razini Federacije („Službene novine Federacije BiH“, broj: 02/06), - Uredba o jedinstvenoj metodologiji za izradu dokumenata prostornog uređenja („Službene novine Federacije BiH“, broj: 63/04 i 57/07),

I - FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

R / B	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršitelji	SURADUJE	ZAKONSKI OKVIR
	Uzrok	Posljedice				
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	Z B R I N J A V A N J E U G R O Ž E N I H I S T R A D A L I H	Uslijed potresa, odronjavanja i slijeganje tla, poplava, rušenja ili prelijevanja brana na akumulacijama i požara mogu nastati posljedice po ljude i materijalna dobra i to: a) ljudske žrtve, b) povrede i oboljenja ljudi, c) uništenje i oštećenje stambenih i poslovnih objekata, d) uništenje i oštećenje infrastrukturnih objekata (mostova, prometnica, vodovoda, trafostanica i dr.), Aktivnosti i mjere koje se preventivno poduzimaju podrazumijevaju unaprijed: -planiranje nužnog smještaja, -planiranje ishrane za unesrećene, -medicinskog zbrinjavanja, -osiguranja pitke vode i struje	Službe za gospodarstvo i financije treba sačiniti bazu podataka o zdravstvenim ustanovama i njihovim kapacitetima za slučaj nastanka prirodne ili druge nesreće. Ministarstvo prosvjete Županije i Službe za gospodarstvo i financije grada, te druga tijela iz ove oblasti raspolažu podacima o osnovnom, srednjim i visokoškolskim ustanovama i mogućim alternativnim objektima za provođenje politike obrazovanja. Sukladno Zakonu o zaštiti i spašavanju i drugim provedbenim propisima donesenih na temelju Zakona, Grad vrši: a) pripremanje i obučavanje stožera, postrojbi i povjerenika civilne zaštite i službi zaštite i spašavanja, b) njihovo opremanje i osposobljavanje za djelovanje u akcijama zaštite i spašavanja, Suradnja svih tijela iz navedenih oblasti preduvjet je za plansko provođenje zbrinjavanja ugroženih i stradalih.	- Službe za gospodarstvo i financije, - Gradska civilna zaštita,	- Županijsko ministarstvo zdravstva, - Županijsko ministarstvo obrazovanja znanosti, kulture i športa, Uprava civilne zaštite ŽZH	

II - FAZA SPAŠAVANJE

R / B	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	NOSITELJI	IZVRŠITELJI	SURADNICI
	Uzrok	Posljedice				
1	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1	Z B R I N J A V A N J E U G R O Ž E N I H I S T R A D A L I H	Kada dođe do potresa, odronjavanja, i slijeganje tla, poplava, rušenja ili prelijevanja brana na akumulacijama i požara nastaju posljedice po ljude i materijalna dobra i u tom cilju potrebno je poduzeti mjere za njihovo zbrinjavanje. Te mjere i aktivnosti su: - osiguranje nužnog smještaja, - osiguranje ishrane za unesrećene, - osiguranje zdravstvene i higijensko –epidemiološke zaštite u centrima za zbrinjavanje - osiguranje lijekova i sanitetskog materijala, - higijenskih sredstava - pitke vode i struje	Nakon proglašenja stanja prirodne ili druge nesreće na području Grada, Stožer civilne zaštite, vrši koordinaciju aktivnosti svih službi u Gradu i na temelju potrebe za pružanje pomoći u zbrinjavanju ugroženih i stradalih i na zahtjev Gradske civilne zaštite, zapovijeda: 3.6.1. Aktiviranje specijaliziranih postrojbi civilne zaštite i službi zaštite i spašavanja koje su organizirane na razini Grada i to: - službe za medicinsku pomoć - Službe Crvenog križa - Služba za spašavanje iz ruševina grada Široki Brijeg, - Postrojba opće namjene grada Široki Brijeg, - distribuciju sredstava iz federalnih robnih rezervi, - preko Županijske uprave CZ traženje međunarodne pomoći	-Stožer civilne zaštite i Služba civilne zaštite Grada, -Službe za gospodarstvo i financije, -Federalna direkcija robnih rezervi	- Gradska civilna zaštita i angažirane gradske službe i postrojbe zaštite i spašavanja grada Široki Brijeg,	- trgovačka poduzeća čija je djelatnost trgovina robama široke potrošnje, - policija, - zdravstvene ustanove - gospodarska društva i pravne osobe čija je djelatnost održavanje putova, - građevinska poduzeća koje se bave niskogradnjom i visokogradnjom, koje imaju odgovarajuću opremu za spašavanje iz ruševina, - Vodovodna poduzeća koje se bave vodoopskrbom i pravne osobe koje se bave transportom i distribucijom plina, -humanitarna tijela i građani

II - FAZA SPAŠAVANJE

R / B	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	NOSITELJI	IZVRŠITELJI	SURADNICI
	Uzrok	Posljedice				
1	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1	Z B R I N J A V A N J E U G R O Ž E N I H I S T R A D A L I H	Kada dođe do potresa, odronjavanja, i slijeganje tla, poplava, rušenja ili prelijevanja brana na akumulacijama i požara nastaju posljedice po ljude i materijalna dobra i u tom cilju potrebno je poduzeti mjere za njihovo zbrinjavanje. Te mjere i aktivnosti su: - osiguranje nužnog smještaja, - osiguranje ishrane za unesrećene, - osiguranje zdravstvene i higijensko – epidemiološke zaštite u centrima za zbrinjavanje - osiguranje lijekova i sanitetskog materijala, - higijenskih sredstava - pitke vode i struje	Ukoliko procjeni da je to potrebno, Gradski stožer civilne zaštite, Gradskoj službi civilne zaštite zapovijeda: a) da izvrše procjenu stanja na ugroženom području, odnosno utvrde potrebe za: - smještajnim prostorom, - namirnicama široke potrošnje za ishranu ugroženog stanovništava i djelatnika spasilačkih postrojbi, - opskrbom pitkom vodom i strujom, - bolničkim kapacitetima i zdravstvenim ustanovama sa područja drugih Općina, b) da osiguraju nesmetan pristup centrima za zbrinjavanje, u suradnji s policijom i gospodarskim društvima čija je djelatnost sigurnost i održavanje putova u cilju raščišćavanja ključnih prometnica, c) U suradnji sa zdravstvenim ustanovama u centrima za zbrinjavanje aktiviraju zdravstvenu i higijensko-epidemiološku zaštitu, d) da osiguraju javni red i mir na ugroženom području i pojačane mjere zaštite imovine, u suradnji s policijom, e) uspostavljanje suradnje s Crvenim križom na području Grada i drugim humanitarnim i nevladinim tijelima koje egzistiraju na području grada, f) izuzimanje smještajnih kapaciteta i po potrebi angažiranje postrojbi civilne zaštite i službi zaštite i spašavanja, te njihovih materijalno – tehničkih sredstava, s područja jedne općine i njihovo raspoređivanje na ugrožena područja druge općine,	-stožer civilne zaštite Grada, - gradska civilna zaštita,	-Gradski stožer civilne zaštite, -Gradska služba civilne zaštite, -Policajska uprava i policijska postaja, -Službe za gospodarstvo i financije,	- Policijska uprava i Policijska postaja, -Službe gospodarstva i financija, -Služba nadležna za zdravstvo, -Tijela Crvenog križa u gradu i druge humanitarne i nevladine organizacije na području grada, -Gradska komisija za procjenu štete

III - FAZA OTKLANJANJE NASTALIH POSLJEDICA

r / b	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	NOSITELJI	IZVRŠITELJI	SURADNICI
	Uzrok	Posljedice				
1	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1	Z B R I NJ A V A NJ E U G R O Ž E N I H I S T R A D A L I H	Nakon proglašenja prestanka opasnosti od potresa, odronjavanja, i slijeganje tla, poplava, rušenja ili prelijevanja brana na akumulacijama i požara, zbog kojih se vršilo zbrinjavanje ugroženih i stradalih izdvajaju se sljedeće mjere na saniranju nastalih posljedica: Praćenje situacije kod stanovništva pogođenog prirodnom ili drugom nesrećom: - eventualne daljnje potrebe za zbrinjavanje (osiguranje smještajnog prostora, hrane, odjeće i obuće, vode za piće, lijekova, dezinfekcijskih sredstava i sanitarne opreme, agregata, goriva, komunikacijske oprema i dr.), - njihova rehabilitacija, - pronalaženje nestalih osoba i ponovno spajanje obitelji, te održavanje morala stanovništva, - procjenu posljedica i troškova zbrinjavanja.	Gradonačelnik uz koordinaciju Gradskog stožera civilne zaštite, poduzimaju daljnje mjere i koordiniraju aktivnosti sa svim službama u Gradu u cilju normaliziranja života ugroženih ljudi. Te aktivnosti odnose se na: – Procjenu stanja na ugroženom području i utvrđivanje prioriteta u pružanju pomoći ugroženim i stradalim, – procjenu potreba za daljnje zbrinjavanje ugroženih smještenih u centre za zbrinjavanje i njihovu rehabilitaciju, – praćenje situacije kod stanovništva pogođenog prirodnom ili drugom nesrećom, pronalaženje nestalih osoba i ponovno spajanje obitelji, te održavati moral stanovništva,	Gradski stožer civilne zaštite, Gradske službe i druge gradske institucije	-Služba medicinske pomoći. -Služba Crvenog križa, - Službe za gospodarstvo i financije, -Gradska civilna zaštita -Gradska komisija za procjenu šteta	Crveni križ Grada i Humanitarne organizacije i građani

ZAŠTITA I SPAŠAVANJE OD RADIOLOŠKIH, KEMIJSKIH I BIOLOŠKIH SREDSTAVA

U cilju smanjenja ugroženosti života i zdravlja ljudi i zaštite životne sredine u cjelini od radioloških, kemijskih i bioloških agensa (u daljem tekstu: RKB agensa), odnosno RKB nesreće, u Planu zaštite i spašavanja od RKB sredstava, utvrđuju se mjere koje će se provoditi i to:

1. **za I - fazu preventivne zaštite** određuju se one mjere koje podrazumijevaju sprečavanje i lokaliziranje pojava RKB agensa, s ciljem smanjenja šteta, odnosno smanjenja djelovanja ovih agensa po ljude, životinjski, biljni svijet i materijalna dobra.

S tim u vezi, potrebno je da nadležna tijela u Gradu redovito i blagovremeno vrše:

- 1.1. Provođenje godišnjeg programa rada redovite djelatnosti tijela, institucija i pravnih osoba u koji su ugrađene mjere, postupci i zadaci iz vlastitih planova zaštite i spašavanja i Programa razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Gradu za period od 2018. do 2023. godine,
- 1.2. Realizaciju akcionog plana iz Programu razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara - pokretanje izrade projekta „Program zaštite od RKB agensa i mjere za saniranje posljedica po ljude i okoliš“
- 1.3. Pojačan inspekcijski nadzor u pravnim osobama koje se bave skladištenjem, odlaganjem i prijevozom opasnih tvari, čime se doprinosi sprečavanju akcidentnih situacija i RKB nesreća većih razmjera.

Kroz realizaciju zadataka iz ove faze ostvaruje se puna suradnju sa drugim nadležnim Gradskim tijelima iz oblasti: zdravstva, okoliša, industrije, prostornog uređenja, veterinarstva, poljoprivrede, unutarnjih poslova, šumarstva i vodoprivrede, kao i institucijama iz oblasti obrazovanja, znanosti, kulture, športa i dr.

Radi lakšeg otkrivanja i utvrđivanja RKB agensa, u skladu sa razvojnim planovima vrše se pripreme ili nabavka suvremenih sredstava i opreme za RKB zaštitu i vrši osposobljavanje osobe za rad na tim sredstvima i opremi. Pored toga, vrši se osposobljavanje osobe za rad i rukovanje u radiološkim, kemijskim, mikrobiološkim i drugim laboratorijima za utvrđivanje značajnih pokazatelja zagađenosti zemljišta (teški metali, pesticidi, „radioaktivni otpad“ i dr.), higijenske ispravnosti vode i hrane (bilja i biljnih proizvoda i životinja i namirnica životinjskog podrijetla), zagađenosti zraka (prisustvovanja radijacije, dima, prašine, sumpora, dušičnih oksida, ozona i dr). Poseban značaj daje se opremanju laboratorija koje se mogu baviti ispitivanjem prisustvovanja bojnih otrova, radioaktivnosti i bioloških agensa u svim sferama životne sredine, te osposobljavanju kadrova za rad u tim laboratorijima

2. **za II- fazu- spašavanja** određuju se mjere zaštite i spašavanja koje podrazumijevaju neposredno spašavanje ugroženih ljudi i materijalnih dobara i vrši utjecaj na smanjenje, odnosno sprečavanje širenja posljedica izazvanih RKB agensima i to kroz:

- 2.1.** Prenosjen je zapovjedi Gradskog stožera civilne zaštite, preko Gradskog operativnog centra civilne zaštite, ravnatelju za angažiranje snaga i sredstava službe za RKB zaštitu Grada na zadacima zaštite i spašavanja. Gradski stožer civilne zaštite, na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara na ugroženom području, angažira službe i postrojbe civilne zaštite za RKB zaštitu grada.
- 2.2.** Provjeru realizacije zapovjedi od strane zaduženog člana Gradskog stožera civilne zaštite i izvještavanje stožera civilne zaštite o njenoj realizaciji sa prijedlogom mjera.
- 2.3.** Kada se angažiraju službe za RKB zaštitu Grada na ugroženom području na zaštitu ljudi i materijalnih dobara, pa potom i službi za RKB zaštitu i postrojbi civilne zaštite Grada, ove službe i postrojbe vrše:
- pregled i analizu zatečenog stanja na mjestu nesreće i prikupljaju informacije od rukovoditelja odgovora na RKB nesreću i zatečenih pojedinaca i procjenjuju situaciju i potrebe na mjestu nesreće-incidenta;
  - informiraju se o poduzetim mjerama gradskog stožera civilne zaštite na ugroženom području: angažiranju gradskih službi i postrojbi civilne zaštite (za medicinsku pomoć, za veterinarske poslove, crvenog križa i dr.) i drugih učesnika u zaštiti i spašavanju: angažiranju policijskih organa Grada, vatrogasaca i dr., osobnoj zaštiti stanovništva, sklanjanju u skloništa i druge objekte zaštite, poduzetim mjerama na evakuaciji stanovništva na manje ugrožena područja, poduzetim mjerama zaštite životinja i namirnica životinjskog podrijetla, sklanjanju životinja u objekte za zaštitu, evakuaciji životinja na manje ugrožena područja, poduzetim mjerama na zaštiti bilja i biljnih proizvoda i dr.;
  - procjenu medicinskih posljedica, prirode povreda, očekivanom broju žrtava radi pripreme kapaciteta za smještaj i liječenje;
  - procjenu kontaminiranosti pogođenog područja, kao i njegove unutrašnje zone na procijenjenoj sigurnosnoj udaljenosti od mjesta oslobađanja RKB agensa u odnosu na pravac, smjer i brzinu vjetrova;
  - procjenu operativnog djelovanja u odnosu na nastale opasnosti (požar, prisustvovanja plinova, aerosoli, isticanje kemikalija u okolinu ili u korita rijeka i dr.) i mogućnosti izvršenja neutralizacije efekata nastale nesreće;
  - oblačenje osobne i zaštitne opreme radi ulaska u žarišno područje;
  - RKB kontrolu područja pogođenog RKB nesrećom (RKB posmatranje, RKB izviđanje, dozimetrijsku kontrolu, laboratorijske poslove);
  - uzimanje uzoraka (tla, vode, zraka i biomase) i slanje u laboratorij Zavoda za javno zdravstvo radi identifikacije fizičkih i drugih svojstava RKB agensa;
  - preliminarnu identifikaciju oslobođenog agensa po indikativnom mirisu i poznavanju svojstva agensa i po očitavanju sa detektora i procjena rizika po spasioce i stanovništvo;
  - utvrđivanje krajnjih parametara vanjskog sigurnosnog koridora;
  - utvrđivanje zone kontaminacije: vruća, topla i hladna zona u odnosu na sigurnosne parametre sa ugroženog područja;
  - izvlačenje povrijeđenih i oboljelih iz žarišta kontaminacije na punkt za etapno medicinsko zbrinjavanje na tretman dekontaminacije i radi medicinskog tretiranja povreda, na kome su angažirane službe za medicinsku pomoć Grada.

2.4. Ukoliko oslobađanje RKB agensa potraje, službe za RKB zaštitu i postrojbe civilne zaštite specijalizirane namjene Grada vrše:

- sve operativne mjere na prevenciji daljeg oslobađanja RKB agensa;
- preko zaduženog člana Gradskog stožera civilne zaštite traže poduzimanje mjera na provođenju evakuacije naknadno ugroženog stanovništva i uključivanje dodatnih snaga spasilaca, i zabranu kretanja i drugih na ugroženom području;
- provođenje dekontaminacije terena i objekata, sve do završene asanacije terena ugroženog područja.

Također, u cilju zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara vrši se:

- 1.6.** Angažiranje obrazovnih, naučnih i drugih institucija koje se u svom djelokrugu rada bave poslovima RKB zaštite,
- 1.7.** Angažiranje policijskih snaga u Gradu i drugih pravnih osoba, čija je djelatnost osiguranje ugroženog lokaliteta, putnih pravaca kojima se vrši evakuacija i zbrinjavanje stanovništva, na zaštiti imovine i osiguranja javnog reda i mira na ugroženom području,
- 1.8.** Evakuacije građana koji podliježu evakuaciji, prikupljanje na određena mjesta i upućivanje na sigurnije lokalitete utvrđene planovima zaštite i spašavanja, prihvata, smještaj i zbrinjavanje ljudi i izmještanje materijalnih dobara,
- 1.9.** Vođenje baze podataka o RKB agensima utvrđenih detekcijom i laboratorijskim ispitivanjima i preliminarnim procijenjenim štetama o zagađenju okoliša (zemlje, zraka, vode i biomase) i materijalnih dobara što ima utjecaja na zdravlje ljudi,
- 2.9.** Vršenje zaštite životinja i sklanjanje u odgovarajuće pripremljene zaštićene objekte ili evakuacijom na sigurnija mjesta. Pored toga, u ovoj fazi nadležne pravne osobe vrše sklanjanje namirnica biljnog i životinjskog podrijetla u odgovarajuće zaštitne objekte.
- 2.10.** Angažiranje drugih službi zaštite i spašavanja Grada: za medicinsku pomoć, službe za veterinarske poslove, postrojbe za hitne intervencije (po njenom formiranju), službi zaštite i spašavanja i postrojbi civilne specijalizirane i opće namjene na poslovima zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara Angažiranje Zavoda za javno zdravstvo Županije,
- 2.11.** Angažiranje službe zaštite i spašavanja Crvenog križa Grada na praćenju situacije, te vođenje evidencija i pronalaženje poginulih i povrijeđenih i spajanje sa porodicama i dr.

3. za III- fazu otklanjanja nastalih posljedica planiraju se određene mjere zaštite i spašavanja kojima se osiguravaju temeljni uvjeti za život i rad na području pogođenom RKB agensima,

Te mjere se provode kroz:

- 3.1.** Dekontaminaciju ljudi vršit će službe za medicinsku pomoć Grada, a objekata, zemljišta i po potrebi materijalno-tehničkih sredstava Županijska postrojba za hitne intervencije (kada se formira),

- 3.2.** Uspostavljanje monitoringa RKB kontaminacije: vodotoka i izvorišta, tla i zraka i zdravlja građana na ugroženom području, radi daljeg praćenja i uočavanja RKB kontaminata i poduzimanja daljih mjera na njihovom saniranju, gdje su nositelji aktivnosti: služba nadležna za zdravstvo, služba za prostorno uređenje, služba gospodarstva,
- 3.3** Redovito informiranje stanovništva o ugroženosti RKB agensima (opće informacije o agensima koji su uzrokovali nesreću, rizike koje oni donose, ponašanje građana na tom području, te informacije o načinu kontaktiranja nadležnih tijela), u suradnji sa Uredom Gradonačelnika za informiranje,
- 3.4.** Vođenje baze podataka o prisustvovanju RKB agensa i izvršenoj dekontaminaciji na ugroženom području,
- 3.5.** Utvrđivanje obima šteta i posljedica koje su nastale djelovanjem RKB agensa na materijalna dobra, što je u nadležnosti Gradske komisije za procjenu štete.

I – FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

PRIRODNE NESREĆE		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršitelj	Suradnik	ZAKONSKI OKVIR
Uzrok	Posljedice				
1	2	3	4	5	6
RKB N E S R E Ć A	-Radiološke, kemijske i biološke nesreće (u daljnjem testu: RKB nesreća) u slučaju nastanka može izazvati:	1. U cilju poduzimanja preventivnih mjera zaštite i spašavanja koje mogu prouzrokovati prirodne i druge nesreće, kao i smanjenje nastanka posljedica nadležni tijela :	Radi provođenja preventivnih mjera zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća, navedene mjere zaštite i spašavanja treba da vrše:	Radi potpunog provođenja preventivnih mjera zaštite i spašavanja potrebno je osigurati neophodnu suradnju sa nadležnim gradskim tijelima:	- Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine FBiH“, broj: 39/03 i 22/06 i 43/10), - Zakon o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine FBiH“, broj: 29/97), - Zakon o zaštiti od ionizirajućeg zračenja i radijacijskoj sigurnosti („Službene novine FBiH“, broj: 15/99), - Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti („Službene novine FBiH“, broj: 29/05), -Zakon o prometu otrova („Službene novine FBiH“, broj: 2/92 i 13/94)-preuzeti propis iz ex SFRJ
	a) RKB kontaminaciju životne sredine koje će imati izrazito štetno djelovanje po ljude, životinje i biljni svijet : - gubitak života i zdravlja ljudi, - uginuće velikog broja životinja, - posljedice po ljude sa odloženim djelovanjem (genetske anomalije), b) Štetne posljedice po poljoprivredu, c) Štetne posljedice po stočni fond, d) Nestašicu poljoprivrednih proizvoda, hrane i pitke vode (radi kontaminacije), e) Rušenje industrijskih pogona sa otrovnim tvarima gdje bi stradali: - radnici, transportna vozila i njihovo osoblje, - prolaznici i mještani okolnih naselja i objekti vitalne infrastrukture, - hidrološka mreža, - ostala okruženja, flora, fauna i dr. f) Zatrpavanje ljudi i životinja, g) Velike požare i eksplozije, što dodatno može ugroziti ljude, životinje i materijalna dobara,	1.1. Iz oblasti zdravstva, zaštite okoliša, prostornog uređenja, poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, energetike industrije, veterinarstva i dr., u skladu sa svojim ovlaštenjima, potrebno je da izvrše izmjene i dopune zakonskih i podzakonskih propisa i donesu propise koje nisu donijeli. Navedenim propisima treba pravno urediti sve aspekte zaštite ljudi, materijalnih dobara, flore i faune i životne sredine od radioloških, kemijskih i bioloških agensa (bojnih otrova, industrijskih otrovnih kemikalija, radioloških agensa izazvanih nuklearnim sredstvima u eventualnom ratu, kao rezultat havarija na nuklearnim elektranama u okruženju, izvora ionizirajućeg zračenja-radioaktivni gromobrani, dojavljivači požara i drugih izvora zračenja koji imaju primjenu u privredi i medicini i dr., i bioloških agensa). U procesu izrade ili dogradnje zakonskih i podzakonskih propisa treba osigurati da se sva navedena akta usuglase sa direktivama i drugim propisima Evropske unije koji uređuju oblast prevencije, pripravnosti, ublažavanja i otklanjanja posljedica RKB nesreća/ incidenta, što je uvjet za pristupanje Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji,	- Služba u čijoj je nadležnosti zdravstvo, - Zavod za javno zdravstvo Županije, - Služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i katastarke poslove,, - Službe gospodarstva i financija,	- iz oblasti zdravstva, - koji poduzimaju mjere u cilju zaštite od ionizirajućeg zračenja i radijacijske sigurnosti,	

I-FAZA – PREVENTIVNA ZAŠTITA

R/b	PRIRODNE NESREĆE		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršitelj	Suradnik	ZAKONSKI OKVIR
	Uzrok	Posljedice				
1	2	3	4	5	6	7
	RK B NE SR EĆ A	h) Zarazne bolesti kod ljudi i životinja (izazvane biološkim agensima), i) Dugotrajno kontaminiranu životnu sredinu: tla, usjeve, vodotoka i podzemnih voda prodirući do pitke vode vodovodnih rezervoara i sl.), j) Velike ekonomske štete, k) Prekid produktivnosti pravnih osoba i blokadu sredstava za investicije. l) zabrinutost javnosti, strah i nesigurnost Financijska sredstva ne uložena u prevenciju višestruko se uvećavaju za liječenje posljedica. Poseban zadatak u prevenciji u ovoj oblasti je realizacija akcionog plana iz Programu razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara pokretanje izrade projekta „Program zaštite od RKB agensa i mjere za saniranje posljedica po ljude i okoliš“	1.2. Da donesu Plan i program mjera zaštite života i zdravlja ljudi i zaštite okoline od štetnog djelovanja ionizirajućeg zračenja u slučaju nuklearne nesreće, Ovim planom i programom, shodno zakonskim i provedbenim propisima utvrđuju se intervencijski i izvedbeno intervencijski nivoi za zaštitu ljudi, te poduzimanje mjera za zaštitu stanovništva, domaćih životinja i poljoprivrede od strane tijela, odgovornih za provođenje ovih mjera, načinu obavješćavanja javnosti, kao i program periodične provjere djelatnosti; 1.3. Izrađuju dugoročne programe ispitivanja mogućih utjecaja osiromašenog urana na zdravlje ljudi, posebno djece u suradnji sa Gradskom službom nadležnom za zdravstvo.	-Služba u čijoj je nadležnosti obrazovanje, kultura i šport, -Ured Gradonačelnika, - Služba u čijoj je nadležnosti veterinarstvo, - Gradska komisija za procjenu šteta -Crveni križ Grada,	- gradska tijela iz oblasti: - zaštite okoliša i turizma, energetike, industrije prostornog uređenja, veterinarstva - komisija za procjenu šteta - crveni križ,	- Zakon o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou FBiH („Službene novine FBiH“, broj: 02/06), - Zakon o upravljanju otpadom („Službene novine FBiH“, broj: 33/03) - Zakon o zaštiti okoliša („Službene novine FBiH“, broj: 33/03), - Zakon o vodama („Službene novine FBiH“, broj: 70/06), -Zakon o zaštiti voda („Službene novine FBiH“, broj: 33/03), -Pravilnik o higijenskoj ispravnosti vode za piće („Službeni list SFRJ“ broj: 33/87)-preuzeti propis

I-FAZA-PREVENTIVNA ZAŠTITA

r/b	PRIRODNE NESREĆE		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršitelj	Suradnik	ZAKONSKI OKVIR
	Uzrok	Posljedice				
1	2	3	4	5	6	7
	RKB N E S R E Ć A		1.4. Redovito vrše praćenje parametara radioaktivnosti na lokalitetima tretiranih municijom sa osiromašenim uranom, površinskih i podzemnih voda i zemljišta i redovito vrše ispitivanje prisustvovanja radioaktivnosti kod bilja i biljnih proizvoda i životinja i namirnica životinjskog podrijetla; U cilju poduzimanja preventivnih mjera zaštite i spašavanja koje može prouzrokovati RKB nesreća, kao i smanjenje nastanka posljedica nadležna tijela iz oblasti okoliša, zdravstva i prostornog uređenja, energetike i industrije: 1.5. Poduzimaju mjere da nadležna tijela i institucije izvršavaju zadatke utvrđene u Programu zaštite od kemijskog oružja i reagiranja u slučaju nesreće i incidenta u koju su uključene kemikalije i učestvuju u realizaciji vlastitih zadataka utvrđenih u tom programu, 1.6. Provođe protiv epidemijske mjere koje obuhvaćaju: higijensko-epidemiološko izviđanje i aktivno otkrivanje oboljelih ljudi od zaraznih bolesti, provođenje svih mjera na izolaciji sumnjivih i oboljelih ljudi od zaraznih bolesti, 1.7. Usklađuju zakonske odredbe o selekciji, transportu i odlaganju komunalnih i industrijskih otpadnih tvari sa standardima Evropske unije; 1.8. Izrađuju registar odlagališta i uspostavljaju kontinuirani nadzor nad specifičnim otpadom:	-		-Program zaštite od kemijskog oružja i reagiranja u slučaju nesreće i incidenta u koje su uključene kemikalije („Službeni glasnik BiH“ broj: 80/06) - Zakon o veterinarstvu u Federaciji („Službene novine FBiH“, broj: 46/00), -Uredba o jedinstvenoj metodologiji za procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine FBiH“, broj: 23/04),

I-FAZA-PREVENTIVNA ZAŠTITA

R/b	PRIRODNE NESREĆE		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršitelj	Suradnik	ZAKONSKI OKVIR
	Uzrok	Posljedice				
1	2	3	4	5	6	7
	RKB N E S R E Ć A		1.9 Izrađuju registre industrijskih onečišćivača i redovito ažuriraju popise rizičnih lokaliteta i pravnih osoba kemijske industrije u kojima se proizvode, koriste u proizvodnji, skladište, prevoze ili odlažu opasne kemijske tvari i registre drugih izvora rizika po ljude materijalna dobra i životnu sredinu (rizike lokalnih i prekograničnih razmjera) sa podacima o vrsti onečišćenja i potencijalnoj opasnosti po okoliš, kao i kontinuirani nadzor nad njima; 1.10. Vrš nabavku mobilnih postrojenja za spaljivanje, koje bi se po potrebi premještalo s jedne na drugu lokaciju, 1.11. Izrađuju procjene i analize rizika ili sigurnosne studije za opasne aktivnosti (analiza i procjena zdravstvenog stanja stanovništva na određenom području), 1.12. Izrađuju procjenu kapaciteta zdravstvenih ustanova i izrađuju plan odgovora javnog zdravstva na RKB nesreće i incidente,			-Odluka o vrsti i minimalnim količinama sredstava potrebitih za provođenje osobne i kolektivne zaštite građana i zaposlenika u poslovnim objektima i stambenim zgradama od prirodnih i drugih nesreća „Službene novine FBiH“, broj: 23/04 i 58/06)

I-FAZA-PREVENTIVNA ZAŠTITA

R/b	PRIRODNE NESREĆE		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršitelj	Suradnik	ZAKONSKI OKVIR
	Uzrok	Posljedice				
1	2	3	4	5	6	7
	RKB N E S R E Ć A		1.13. Gradska civilna zaštita, u suradnji sa gradskom Službom u čijoj je nadležnosti zdravstvo, poduzima mjere da se opreme i osposobe radiološke, kemijske, mikrobiološke i druge laboratorije za ispitivanje značajnih pokazatelja zagađenosti zemljišta (teški metali, pesticidi, radioaktivni otpad i dr.), higijenske ispravnosti vode i hrane (bilja i biljnih proizvoda i životinja i namirnica životinjskog podrijetla), ispravnosti zraka (radijacije, dima, prašine, sumpora, dušika) i dr. .Posebno je značajno opremiti i osposobiti ove laboratorije za ispitivanje pokazatelja prisustvovanja bojnih otrova i radioaktivnosti i bioloških agensa u svim uzorcima životne sredine. 2. Ustrojavaju baze podataka o opasnim tvarima sa: 2.1.Točnim kemijskim nazivom i strukturalnom formulom, 2.2. Fizičkim, kemijskim i toksičnim osobinama opasnih tvari, 2.3. Procedurama za dekontaminaciju opasnih tvari, 2.4.Popisom profesionalnih i naučnih institucija osposobljenih za izvođenje adekvatnih mjera zaštite od RKB agensa:			

I-FAZA-PREVENTIVNA ZAŠTITA

R/b	PRIRODNE NESREĆE		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršitelj	Suradnik	ZAKONSKI OKVIR
	Uzrok	Posljedice				
1	2	3	4	5	6	7
	RKB N E S R E Ć A		2.5. Podacima o instrumentima i procedurama za detekciju, uzorkovanju i dekontaminaciji RKB agensa; 2.6. Pregledom prethodnih nesreća nastalih djelovanjem RKB agensa 3. Osobna i kolektivna RKB zaštita 3.1. Radi realizacije preventivnih mjera zaštite i spašavanja potrebno je vršiti nabavku sredstava za provođenje osobne i kolektivne zaštite građana i zaposlenika u poslovnim objektima i stambenim zgradama utvrđene Odlukom o vrsti i minimalnim količinama sredstava potrebitih za provođenje osobne i kolektivne zaštite građana i zaposlenika u poslovnim objektima i stambenim zgradama od prirodnih i drugih nesreća. 3.2. Da bi se stanovništvo zaštitilo od RKB agensa grade se i uređuju skloništa odgovarajuće namjene. Ta skloništa se opremaju tipiziranim ili priručnim filtrom ventilacijskim uređajima i drugim sredstvima koje osiguravaju život u skloništu za duže vrijeme pridržavajući se propisanih tehničkih normativima,			3.3. Odluka o vrsti i minimalnim količinama sredstava potrebitih za provođenje osobne i kolektivne zaštite građana i zaposlenika u poslovnim objektima i stambenim zgradama od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine FBiH“, broj: 23/04 i 58/06),

I-FAZA-PREVENTIVNA ZAŠTITA

R/b	PRIRODNE NESREĆE		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršitelj	Suradnik	ZAKONSKI OKVIR
	Uzrok	Posljedice				
1	2	3	4	5	6	7
	RKB N E S R E Ć A		3.3. Za osobnu i kolektivnu zaštitu potrebno je intenzivirati nabavku odgovarajućih formacijskih sredstava i opreme ili pripremiti priručna sredstva za zaštitu tijela za disanje i drugih dijelova tijela životinja i za smještaj životinja za zaštitu od RKB agensa i objekti za skladištenje namirnica životinjskog podrijetla. U vezi sa navedenim pripremaju se odgovarajuća uputstva, brošure, letci i sl.; 3.4. Vršiti pripreme odgovarajućih objekata i skladišta za smještaj bilja i biljnih proizvoda i planirati određena područja i skladišta za eventualno izmještanje ovih kapaciteta, 4. Obučavanje i osposobljavanje Vrši se donošenje i provedba planova i programa obučavanja za RKB zaštitu i to: 4.1. Obučavanje stanovništva; 4.2. Radnika i menadžmenta u pravnim osobama koji rade sa opasnim tvarima; 4.3. Osoblja u operativnim centrima civilne zaštite; 4.4. Pripadnika službi zaštite i spašavanja; 4.5. Rukovoditelja službi zaštite i spašavanja, 4.6. Stožera i povjerenika civilne zaštite, 4.7. Obučavanje i instruiranje predstavnika izvršne i zakonodavne vlasti, kao i upoznavanje predstavnika sredstava javnog informiranja sa ovom oblašću			

II - FAZA - SPAŠAVANJE

R/b	PRIRODNE NESREĆE		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Nositelji	Izvršitelji	Suradnici
	Uzrok	Posljedice				
1	2	3	4	5	6	7
	RKB N E S R E Ć A	RKB nesreća mogu prouzrokovati niz posljedica (zavisno da li se radi o uporabi nuklearnog oružja, havariji u nuklearnoj elektrani, uporabi bojnih otrova, tehničko-tehnološkoj havariji ili uporabi bioloških agensa), i to: a) Radiološka, kemijska i biološka kontaminacija na mjestu nesreće imala bi za posljedicu: - ljudske žrtve, - uginuća životinja, - zagađenost izvorišta, vodotoka i podzemnih voda, tla i zraka, - zagađenost zasijanih poljoprivrednih površina, bilja i biljnih proizvoda, - zagađenost namirnica životinjskog podrijetla, - nedostatak pitke vode i hrane, - nedostatak hrane za stoku i dr.; b) Rušenje industrijskih pogona sa otrovnim tvarima imalo bi za posljedicu: - stradanje radnika, transportnih vozila i njihovog osoblja, prolaznika i mještana okolnih naselja i objekata, uništenje vitalne infrastrukture, hidrološka mreža, ostala okruženja, flora i fauna,	5. Po proglašenju stanja prirodne i druge nesreće, odnosno RKB nesreće, Gradski stožer civilne zaštite donosi: 5.1 Zapovijed o angažiranju snaga i sredstava Službe za RKB zaštitu Grada (kada se formira), 5.2 Određuje pripadnika stožera koji će pratiti i osiguravati realizaciju utvrđenih mjera i zadataka, odnosno osigurati angažiranje predviđenih snaga i sredstava na ugroženom području, 5.3 Zahtjev koji se dostavlja Županijskoj upravi civilne zaštite o angažiranju Županijske Službe za RKB zaštitu (kada bude formirana), 5.4 Zaduženi pripadnik Gradskog stožera civilne zaštite putem sredstava veze: - provjerava da li je rukovoditelj pravne osobe dobio Zapovijed, - da li je poduzeo mjere za angažiranje snaga i sredstava za zaštitu i spašavanje kako je to utvrđeno u zapovjedi i - traži da ga o tome redovito informira (shodno utvrđenom vremenu u zapovjedi),	- Služba u čijoj je nadležnosti zdravstvo, rad i socijalna skrb - Služba za prostorno uređenje imovinsko-pravne i katastarske poslove, - Službe gospodarstva i financija, - PU i PS Široki Brijeg, - Gradsko povjerenstvo za procjenu šteta	- Služba civilne zaštite Grada, - Služba u čijoj je ovlasti veterinarstvo, - službe za medicinsku pomoć Grada, - obrazovne i naučne institucije - Služba za seizmologiju i hidrologiju Federacije, - Crveni križ Grada, - Gradska postrojba za hitne intervencije (kada bude formirana)	- gradska tijela za oblast: zdravstva, prostornog uređenja, okoliša, poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva; veterinarstva, energetike i industrije; - Policijska uprava i policijska postaja, - Županijska služba za RKB zaštitu i specijalizirane postrojbe civilne zaštite za RKB zaštitu (kada budu formirane)

II - FAZA - SPAŠAVANJE

R/b	PRIRODNE NESREĆE		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Nositelji	Izvršitelji	Suradnici
	Uzrok	Posljedice				
1	2	3	4	5	6	7
	RKB NESR EĆA	c) požari i eksplozije imali bi za posljedicu: - ljudske žrtve, - uginuća životinja, uništavanje šuma i usjeva, - uništavanje objekata i materijalnih dobara, d) zarazne bolesti kod ljudi i životinja (izazvane biološkim agensima); e) dugotrajno kontaminiranu životnu sredinu: - tla, - usjeve, - vodotoka i podzemnih voda prodirući do pitke vode, - objekata za snabdijevanje (vodovodnih rezervoara), f) velike ekonomske štete, g) zabrinutost javnosti, strah i nesigurnost.	5.5. Po dolasku Službe na mjesto RKB nesreće zaduženi pripadnik Gradskog stožera civilne zaštite traži od rukovoditelja službe informaciju o: - pregledu i analizi zatečenog stanja, prikupljenim informacijama od zatečenih pojedinaca, procjeni situacije i potrebama na mjestu nesreće- incidenta; - poduzetim mjerama gradskog stožera civilne zaštite na ugroženom području, osobnoj zaštiti stanovništva, i sklanjanju u skloništa i druge zaštitne objekte, zaštiti životinja i namirnica životinjskog podrijetla, zaštiti bilja i biljnih proizvoda, poduzetim mjerama evakuacije stanovništva i životinja na manje ugrožena područja), - procjeni medicinskih posljedica, prirodi povreda, očekivanom broju žrtava radi pripreme kapaciteta za smještaj i liječenje, - kontaminiranosti pogođenog područja, kao i njegove unutrašnje zone na procijenjenoj sigurnosnoj udaljenosti od mjesta oslobađanja RKB agensa, u odnosu na pravac, smjer i brzinu vjetra, - preliminarnoj identifikaciji oslobođenog agensa po indikativnom mirisu i poznavanju svojstva agensa i po očitavanju sa detektora i procjena rizika po spasitelje i stanovništvo, - upoznavanju sa mjerama zaštite i spašavanja koje se poduzimaju: na uporabu osobne i zaštitne opreme radi ulaska u žarišno područje, - operativno djelovanje u odnosu na nastale opasnosti (požar, prisutnost plinova, aerosoli, isticanje kemikalija u okolinu ili u korita rijeka i dr)., mogućnosti izvršenja neutralizacije efekata nastale nesreće,	-Službe gospodarstva i financija, - Crveni križ Grada,		-Gradsko povjerenstvo za procjenu šteta, -Gradski crveni križ, - domovi zdravlja i područne ambulante, -vatrogasna postrojba, -Županijski zavod za javno zdravstvo, -Gradsko komunalno poduzeće.

II - FAZA - SPAŠAVANJE

R/b	PRIRODNE NESREĆE		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Nositelji	Izvršitelji	Suradnici
	Uzrok	Posljedice				
1	2	3	4	5	6	7
	RKB N E S R E Ć A		- uključenim drugim postrojbama zaštite i spašavanja i postrojbama za RKB zaštitu, te policije, vatrogasaca i dr. (traži podatke o RKB nesreći i potrebi pružanja podrške. 5.6. Zaduženi pripadnik Gradskog stožera civilne zaštite upoznaje Gradski stožer civilne zaštite sa stanjem na terenu i predlaže dalje mjere na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara. 5.7. Rad službe RKB zaštite: Izviđanje, dalja procjena i zoniranje Na području pogođenom RKB nesrećom pripadnici službe za RKB zaštitu vrše sljedeće: - uzimaju uzorke i identificiraju fizička i druge svojstva RKB agensa u laboratorijima analizom uzoraka tla, vode, zraka, kao i dodatno sredstvima dozimetrije i detekcije (uzimanje uzoraka vrši se na licu mjesta odmah po dolasku na mjesto incidenta). - utvrđuju krajnje parametre vanjskog sigurnosnog koridora, - utvrđuje zone kontaminacije: vruća, topla i hladna zona u odnosu na sigurnosne parametre u pogođenoj zoni: - prisustvovanje agensa kontaminacije, - koncentraciju RKB agensa,			

II - FAZA - SPAŠAVANJE

R/b	PRIRODNE NESREĆE		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Nositelji	Izvršitelji	Suradnici
	Uzrok	Posljedice				
1	2	3	4	5	6	7
	RKB N E S R E Ć A		- smjer i jačina vjetra i ostale meteorološke prilike, - broj stanovnika u blizini nesreće i dr., - opasnost djelovanja agensa za šire područje 5.8 Trijaža u vrućoj zoni - poduzimaju mjere za izvlačenje izloženih žrtava iz žarišta kontaminacije, iz vruće zone u toplu zonu (na izlazu iz tople u hladnu zonu), na punkt za prikupljanje žrtava na tretman dekontaminacije, radi medicinskog tretiranja povreda. 5.9 Ukoliko oslobađanje RKB agensa potraje, Rukovoditelj službe: - poduzima sve operativne mjere na prevenciji daljeg oslobađanja RKB agensa, - preko zaduženog pripadnika Gradskog stožera civilne zaštite traži uključivanje dodatnih snaga spasilaca i snaga podrške u akciji zaštite i spašavanja od RKB agensa, traži poduzimanje mjera evakuacije potencijalno pogođenog stanovništva.	-		

II - FAZA - SPAŠAVANJE

R/b	PRIRODNE NESREĆE		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Nositelji	Izvršitelji	Suradnici
	Uzrok	Posljedice				
1	2	3	4	5	6	7
	RKB N E S R E Ć A		Zaduženi pripadnik Gradskog stožera civilne zaštite upoznaje Stožer sa situacijom na terenu i zahtjevima službe za uključivanje i drugih spasitelja i predlaže mjere radi pružanja dodatne pomoći uključujući i pomoć države BiH i međunarodnu pomoć 5.10. Dalja trijaža i tretman - Aktiviraju se punktovi za etapno medicinsko zbrinjavanje (prijemno–trijažnog i centralnog punkta). - Uvodi se dekontaminacija spasitelja na izlazu iz tople u hladnu zonu, - organizira se privremena mrtvačnica, - Uvodi se evidencija o dekontaminiranju žrtava, spasitelja i njihove opreme, sve do provođenja dugoročne dekontaminacije, odnosno završene asanacije terena (mjesto oslobađanja od RKB agensa)			

III-FAZA - OTKLANJANJE NASTALIH POSLJEDICA

R/b	PRIRODNE NESREĆE		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Nositelji	Izvršitelji	Suradnici
	Uzrok	Posljedice				
1	2	3	4	5	6	7
	RKB N E S R E Ć A	a) kontaminacija zemljišta, objekata i izvorišta, vodotoka i životne sredine u cjelini, b) nestašica poljoprivrednih proizvoda, c) nedostatak hrane za ljude i životinje i vode za piće, d) pojava zaraznih bolesti kod ljudi i životinja, e) nedostatak smještajnog prostora za smještaj ljudi, f) nedostatak smještajnog prostora za životinje, nedostatak struje i vode, g) zatrpani ljudi i životinje, h) kontaminirane životinje i namirnice životinjskog podrijetla, i) velike ekonomske štete.	Ova faza obuhvata mjere zaštite i spašavanja koje nadležna tijela, službe zaštite i spašavanja i postrojbe civilne zaštite i druga tijela, pravne osobe i stanovništvo poduzimaju na saniranju stanja na ugroženom području i to: Uspostavljanje monitoringa RKB kontaminacije: vodotoka i izvorišta, tla i zraka i zdravlja građana na ugroženom području, radi daljeg praćenja i uočavanja RKB agensa i poduzimanja daljih mjera na njihovom saniranju - poduzimanje sanitarno higijenskih i tehničkih mjera u cilju sprečavanja širenja zaraza, epidemija i drugih štetnih posljedica po ljude i materijalna dobra, - zbrinjavanje ugroženog i nastradalog stanovništva, - uspostavljanje proizvodnje, prometa i dr., - dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija, - uklanjanje otpadnih štetnih tvari koje ugrožavaju zdravlje i život ljudi i okoliš u cjelini, - određivanje alternativnih pravaca obilaska kontaminirane zone, - kontrolu izvršene dekontaminacije, zaštite okoline, uklanjanja RKB agensa iz zraka, vode i zemljišta, - prikupljanje podataka o posljedicama djelovanja RKB agensa na ljude, i materijalna dobra, - procjenjivanje i utvrđivanje nastalih šteta od RKB agensa i dr.	- Gradska tijela iz oblasti: prostornog uređenja, zdravlja, rada i socijalne skrbi, veterinarstva i gospodarstva, - Zavod za javno zdravstvo Županije, - Policijska uprava i Policijska postaja, - Crveni križ Grada - Gradsko povjerenstvo za procjenu šteta,	- Služba za RKB zaštitu Grada (kada bude formirana), - Služba u čijoj je nadležnosti veterinarstvo, - služba za medicinsku pomoć Grada (kada bude formirana), - Zavod za seizmologiju Federacije, - Crveni križ Grada, - Gradska postrojba za hitne intervencije (kada bude formirana)	- Gradska služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i katastarske poslove, gradska tijela iz oblasti: zdravlja, veterinarstva, energetike industrije, poljoprivrede, vodoprivrede, šumarstva, - obrazovanja, nauke i okoliša; - Županijski zavodi za javno zdravstvo; - Županijska služba za RKB zaštitu i specijalizirana postrojba civilne zaštite za RKB zaštitu - gradska komisija za procjenu šteta, - crveni križ, - KBC Mostar - vatrogasna prof. postrojba. - gradsko komunalno poduzeće,

ZAŠTITA I SPAŠAVANJE OD RUŠENJA

Polazeći od činjenice da uzroci rušenja objekta - stambenih, privrednih, poslovnih, javnih i drugih, mogu biti:

- ❖ u miru: prirodne pojave i nesreće - zemljotresi, odroni zemljišta i tla, bujične vode, tehničko-tehnološke nesreće - požari, eksplozije i dr.,
- ❖ u ratu: ratna djelovanja i razaranja,

u Procjeni ugroženosti Grada od prirodnih i drugih nesreća utvrđena su područja Grada koja mogu biti ugrožena ovom vrstom opasnosti.

Područja Grada gdje su prisutne opasnosti od rušenja uslijed pojave zemljotresa:

Zemljotres je prirodna pojava koje može izazvati velika rušenja. Prema seizmološkim pokazateljima a što se vidi na (seizmološkoj karti Bosne i Hercegovine), podložno je cijelo područje Grada.

Prema općim zaključcima iz Procjene, ovoj opasnosti i rizicima podložne su sve urbane sredine na području grada sa mogućim intenzitetom od 8 stupnjeva Merkalijeve ljestvice.

S tim u vezi utvrđeno je da postojeća struktura stambenog fonda i koncentracija zgrada na određenim područjima grada i gradskog područja, ne pruža mogućnost primjene efikasne zaštite od zemljotresa, osim zgrada građenih suvremenim konstrukcijama velike otpornosti mlađe generacije.

Područja Grada gdje su prisutne opasnosti od rušenja uslijed pojava poplava, klizanja, slijeganja i odronjavanja tla, tehničko – tehnoloških nesreća.

Pored zemljotresa, rušenje objekata može nastati i uslijed pojava poplava, klizanja, slijeganja i odronjavanja tla, odnosno tehničko – tehnoloških nesreća. Prema općim zaključcima iz Procjene ugroženosti Grada od prirodnih i drugih nesreća utvrđeno je:

- ❖ da je opasnostima i rizicima od pojave *poplava* podložno područje Grada, posebno na rijeci Lištici i Ugrovači te povremenim bujičnim naletima Mokašnice i Šumeta na području (Mostarskog blata i okolnih sela, Trna, Privaljskog polja, Mokarskog polja te Kočerinskog polja)
- ❖ Da potencijalnu opasnost od mogućnosti pojave požara i eksplozija koje bi mogle imati za posljedicu rušenja objekata predstavlja područje cijelog Grada.

Izrada Plana zaštite i spašavanja od rušenja u Gradu

Na osnovu naprijed navedenih činjenica utvrđenih u Procjeni ugroženosti, pristupa se izradi Plana zaštite i spašavanja **od rušenja** u Gradu, u tri faze:

I. - za fazu preventivne zaštite - u kojoj se utvrđuju one mjere i aktivnosti zaštite od rušenja čijim poduzimanjem se sprječavaju ili ublažavaju posljedice djelovanja zemljotresa na objekte koji mogu biti zahvaćeni tim djelovanjem. Preventivne mjere i aktivnosti zaštite od rušenja propisane su važećom zakonskom regulativom i pod zakonskim propisima iz oblasti prostornog uređenja odnosno građenja, gdje su utvrđene obaveze seizmičkog projektiranja i građenja. Naime, prilikom projektiranja i građenja uzimaju se u obzir seizmički parametri, kako bi se utvrdile sve potrebite mjere koje imaju za cilj da pod utjecajem zemljotresa ne dođe do strukturnih već samo do manjih oštećenja na objektima – opadanje maltera, manje pukotine u pregradnim zidovima, rušenje dimnjaka i sl..

II. - za fazu spašavanja, u kojoj se utvrđuju one mjere i aktivnosti koje podrazumijevaju neposredno spašavanje i zaštitu ljudi i materijalnih dobara u vrijeme djelovanja prirodne nesreće – zemljotresa, što podrazumijeva vremenski period od početka do završetka djelovanja ove pojave,

III. - za fazu otklanjanja nastalih posljedica, u kojoj se utvrđuju one mjere i aktivnosti koje se ostvaruju poslije prestanka djelovanja prirodne nesreće – zemljotresa i traju dok se u cjelini ne saniraju sve posljedice koje su nastale djelovanjem prirodne nesreće – zemljotresa, odnosno dok se ne osiguraju temeljni uvjeti za život i rad na području pogođenom zemljotresom.

Izrada ovog plana ima za cilj:

❖ Smanjenje opasnosti od posljedica rušenja uslijed pojava zemljotresa, velikih poplava, odrona zemljišta, slijeganja i klizanja tla, tehničko - tehnoloških nesreća (požari, ekspanzije i eksplozije plinova na gasno distributivnoj mreži, pogonima i postrojenjima sa zapaljivim i eksplozivnim tvarima i dr.),

❖ Smanjenja i ublažavanja mogućih štetnih posljedica po ljude i materijalna dobra u uvjetima kada dođe do rušenja većih razmjera (spašavanje ljudi iz ruševina, izvlačenje poginulih).

I – FAZA PREVENTIVNE ZAŠTITE

PRIRODNE NESREĆE I DRUGE NESREĆE		MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA KOJE ĆE SE PROVODITI U FAZI PREVENTIVNE ZAŠTITE OD RUŠENJA	IZVRŠITELJ	SURAD-NIK	ZAKONSKI OKVIR
UZROK	POSljedICE				
1	2	3	4	5	6
ZEMLJO TRES, POPLA- VE, BUJIČNE VODE, ODRO- NJAVA- NJE, I SLJEGA NJE TLA, TEHNI- ČKO- TEHNO- LOŠKE NESREĆE	Velika rušenja stambenih, javnih, privrednih i drugih objekata i građevina mogu prouzrokovati: - mnogobrojne ljudske žrtve uslijed zatrpavanja, - povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi kao posljedica zatrpavanja, - ranjavanje i uginuće životinja, - velike štete na materijalnim dobrima uslijed rušenja, razaranja, uništenja ili oštećenja infrastrukture, objekata, pogona, postrojenja, - druge štetne posljedice po ljude, materijalna dobra i okoliš. Poseban zadatak u prevenciji u ovoj oblasti je realizacija akcijskog plana iz Programa razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara. (u periodu 2018.- 2023. g.) - Izrada projekta «Zaštita od zemljotresa, mjere i postupci za smanjenje ugrožavanja», - iniciranje istraživanja i izrada projekata otpornosti specifičnih objekata na seizmičku opasnost na mikrolokacijama, naročito većim urbanim sredinama,	U fazi preventivne zaštite s ciljem sprječavanja pojave rušenja odnosno smanjenja posljedica rušenja, potrebno je poduzimati sljedeće mjere: 1. Mjere u oblasti prostornog uređenja i oblasti seizmologije 1.1. Služba, prostornog uređenja i okoliša u skladu sa zakonskom regulativom pri izradi odgovarajućih planskih dokumenata prostornog uređenja Grada, odnosno kod projektiranja, izgradnje i održavanja stambenih, javnih, industrijskih, vodoprivrednih i drugih objekata osigurava primjenu seizmoloških parametara, građevinsko – tehničkih, prostornih i drugih potrebitih mjera radi sprječavanje odnosno smanjivanje štetnih utjecaja od prirodnih i drugih nesreća na mogućnost rušenja objekata, 1.2. Vršiti procjenu stanja objekata posebno ugroženih od rušenja, te planiranje i provođenje odgovarajućih naknadnih poboljšanja građevina, odnosno dodatna opremanja i ugradnje osjetljivih objekata u cilju smanjenja njihovog rizika od rušenja ili zabranu korištenja, 2. Federalni hidrometeorološki zavod putem Centra za seizmologiju i Sektora hidrologije (Odsjek za hidrološka mjerenja, Odsjek za prognozu i razinu voda): 2.1. Vršiti neprekidno instrumentalno praćenje seizmičke aktivnosti, te prikupljanje obradu i analizu podataka, za potrebe seizmičkog odnosno protiv zemljotresnog planiranja, projektiranja i građenja, te poduzimanja drugih preventivnih mjera u nastojanjima da se posljedice budućih zemljotresa svedu na minimum, 2.2. Utvrđuje regionalne i lokalne seizmičko – geološke karakteristike urbane sredine tj. seizmičko poznavanje područja Grada - specifične regionalne i lokalne seizmičko - geološke rizike od zemljotresa, 2.3. Uspostavlja odgovarajuća praćenja i prognoze <i>izvanrednih hidroloških stanja</i> na pripadajućem vodovodnom području kao što su poplave, pojava bujica i erozije i leda na vodotocima, 2.4. Praćenje i prognozu <i>izvanrednih meteoroloških stanja</i> i prognozu takvog stanja pravovremeno dostavlja informacionom sistemu voda nadležne agencije za vodno područje, 2.5. i druge potrebite mjere utvrđene zakonom i pod zakonskim propisima iz oblasti zaštite voda i zaštite od rušenja. 3. Mjere opremanja i obučavanja snaga civilne zaštite za spašavanje iz ruševina: Gradska služba civilne zaštite u skladu sa važećim zakonskim i pod zakonskim propisima iz oblasti zaštite i spašavanja, provodi aktivnosti na obučavanju i opremanju službe zaštite i spašavanja odnosno postrojbi civilne zaštite specijalizirane namjene za spašavanje iz ruševina, na temelju potreba koje se utvrđuju u procjeni ugroženosti od rušenja područja Grada,	- Služba za prostorno uređenje imovinsko-pravne i katastarske poslove, - Federalni hidrometeorološki zavod, - Centar za seizmologiju, - Sektor hidrologije, (Odsjek za hidrološka mjerenja, Odsjek za prognozu i bilancu voda), - Sektor meteoroloških mjerenja i prognoze, - Županijska uprava civilne zaštite - Služba za gospodarstvo i financije, - Agencija za vodno područje Jadranskog mora,	- Služba prostornog uređenja, - pravne osobe i specijalizirane i osposobljene za obavljanje stručnih i tehničkih poslova zaštite od poplava. - Gradska civilna zaštita,	- Zakon o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou FBiH («Službeni novine FBiH», broj: 02/06), - Zakon o inspekcijama u F BiH («Službene novine FBiH», broj: 69/05), - Zakon o vodama («Službene novine FBiH», broj: 70/06), - Uredba o planovima odbrane od poplava («Službene novine FBiH», broj: 3/02), - Pravilnik o minimumu sadržine općeg akta o održavanju, korištenju i osmatranju vodoprivrednih objekata («Službene novine FBiH», broj: 49/01), - Zakon o zaštiti okoliša, («Službene novine FBiH», broj: 33/03) - Zakon o zaštiti prirode («Službene novine FBiH», broj: 33/03), - Zakon o upravljanju otpadom («Službene novine FBiH», broj: 33/03), -- Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća («Službene novine FBiH», broj: 39/03 i 22/06 i 43/10) i pod zakonski propisi doneseni na osnovu ovog zakona,

		4. Mjere koje sprovode nadležna inspekcijska tijela Kroz pojačani inspekcijski nadzor nadležne inspekcije Grada osiguravaju primjenu važećeg zakona, pod zakonskih propisa, tehničkih normativa i standarda u oblasti prostornog planiranja, urbanizma i građenja objekata, pogona, postrojenja, što podrazumijeva i visoke brane na akumulacijama, nasipe ili druge vodozaštitne objekte. 5. Mjere na uspostavljanju jedinstvenog informacijskog sistema: Nadležna služba iz oblasti prostornog uređenja i izrađuje bazu podataka koje sadrži evidencije: - o seizmičkim karakteristikama terena područja Grada, - o starijim građevinskim objektima koji nisu seizmički projektirani i na kojima potres intenziteta (7) stupnjeva Merkalijeve skale može dovesti do strukturnih oštećenja, - o utvrđivanom stupanju otpornosti na zemljotres već izgrađenih građevinskih objekata prema starosti objekta, namjeni i sl, - objekata posebno ugroženih od rušenja s ciljem planiranja i provođenja odgovarajućih naknadnih poboljšanja osjetljivih građevina odnosno dodatnih opremanja i ugradnje objekata kako bi se smanjio rizik od njihovog rušenja i dr. - Podatke o područjima Grada, gdje su prisutni poremećaji u stabilnosti tla, - Druge podatke od značaja za mogućnost predviđanja pojave zemljotresa s ciljem primjene dopunskih mjera zaštite na ublažavanju oštećenja objekata i posljedica koji mogu prouzrokovati rušenjem po ljude i okoliš, - Pregled pravnih osoba iz oblasti građevinarstva koje se bave niskogradnjom i visokogradnjom i imaju odgovarajuće strojeve, uređaje i drugu specijalnu građevinsku opremu za spašavanje nastradalih ljudi iz ruševina, - Evidencije o kartama seizmoloških, geofizičkih, geotermičkim, geokemijskih, geomorfoloških i drugih karakteristika terena potrebitih za seizmičko planiranje, projektiranje i građenje, - Podatke o procjeni stanja strukture stambenog fonda i cjelokupne infrastrukture u Gradu i dr.			

II - FAZA SPAŠAVANJA

PRIRODNA I DRUGA NESREĆA		MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA KOJE ĆE SE PREDUZIMATI U ZA VRIJEME TRAJANJA PRIRODNE NEPOGODE I DRUGE NESREĆE – ZEMLJETROS,	NOSITELJI AKTIVNOSTI	IZVRŠITELJI	SURADNIK	ZAKONSKI OKVIR
UZROK	POS LJEDICE					
2	3	4	5	6	7	8
ZEMLJO-TRES, POPLAVE, BUJIČNE VODE, ODRONJ-AVANJE, I SLIJEGANJE TLA, TEHNIČKO-TEHNOLO-ŠKE NESREĆE	Velika rušenja stambenih, javnih, privrednih i drugih objekata i građevina mogu prouzrokovati: - mnogobrojne ljudske žrtve uslijed zatrpavanja, - povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi (opekotine, trovanje dimom i drugim otrovnim plinovima, prelomi i druge vrste lakših i težih povreda), - velike štete na materijalnim dobrima uslijed rušenja, razaranja, uništenja ili oštećenja infrastrukture, objekata, pogona, postrojenja i - druge štete po ljude, materijalna dobra i okoliš.	1. U fazi nastanka prirodne i druge nesreće – zemljotresa, na području Grada, kada Gradonačelnik na prijedlog Službe za civilnu zaštitu svojom odlukom utvrdi stanje prirodne i druge nesreće – zemljotresa, i saopće sadržaj tog akta putem sredstava informiranja, na prijedlog Službe civilne zaštite, aktivira se: 1.1 Gradski stožer civilne zaštite koji analizira stanje na ugroženom području, nakon čega Gradonačelniku dostavlja prijedlog za proglašenje stanja prirodne i druge nesreće - zemljotresa, na teritoriji Grada, 1.2 Stavljaju u stanje pripravnosti za djelovanje i postupanje po zapovjedi Gradskog stožera civilne zaštite: a) Sve Gradske službe, b) Pravne osobe i udruženja građana koje su proglašena za službe zaštite i spašavanja, Grada, te specijalizirane postrojbe civilne zaštite Grada (kada budu formirane) i poduzimaju sve potrebite mjere kojima će se osigurati izvršavanje zadataka iz njihove nadležnosti po zapovjedi Gradskog stožera civilne zaštite, c) Policijske snage koje poduzimaju odgovarajuće mjere iz svoje nadležnosti na ugroženom području (zaštite imovine, osigurana javnog reda i mira i druge mjere), d) Crveni križ Grada, 2. U fazi spašavanja, nakon što Gradonačelnik svojim aktom – odlukom proglasi stanje prirodne nesreće i druge nesreće – zemljotres na području Grada i sadržaj tog akta saopći građanstvu putem medija, Gradski stožer civilne zaštite postupa u skladu sa svojim nadležnostima na sljedeći način: 2.1. Donosi Zapovijed o angažiranju snaga i sredstava: a) <u>Službi zaštite i spašavanja Grada:</u> - Služba za spašavanje iz ruševina, - Služba za spašavanje s visina i dubina, - Služba za zaštitu i spašavanje na vodi i pod vodom. b) <u>Specijaliziranih postrojbe civilne zaštite Grada (kada budu formirane):</u> - za potrage i spašavanje iz ruševina, - za spašavanje iz industrijskih i drugih specifičnih, požara i prometnih nesreća i dr. 2.2. Određuje pripadnika stožera koji je zadužen za oblast prostornog uređenja, odnosno mjere zaštite i spašavanja koji će pratiti i osiguravati realizaciju utvrđenih mjera i zadataka, odnosno osigurati angažiranje predviđenih snaga i sredstava na ugroženom području.	-Služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i katastarske poslove -služba za spašavanje iz ruševina grada Široki Brijeg, - Federalni hidrometeorološki zavod, - Gradska komisija za procjenu šteta. -Služba gospodarstva i financija, - Služba u čijoj je nadležnosti zdravstvo, rad i socijalna skrb, - Zavod za javno zdravstvo Županije, - Federalna direkcija robnih rezervi, - Policijska uprava i policijska postaja,	- Služba za spašavanje iz ruševina grada Široki Brijeg, - Službe za zaštitu i spašavanje pod vodom i nad vodom te s planina i dubina, - Služba za seizmologiju i hidrologiju FBiH, - Služba za medicinsku pomoć Grada , - Crveni križ Grada, - <i>Specijalizirane postrojbe civilne zaštite Grada(kada budu formirane),</i> - pravne osobe iz oblasti građevinarstva, - profesionalne i dobrovoljne vatrogasne postrojbe Grada, - pravne osobe iz oblasti zaštite okoliša - policijske snage i grada,	- gradski stožer civilne zaštite - Služba civilne zaštite, - Gradsko povjerenstvo za procjenu šteta, - Policijska uprava i policijska postaja, - Služba prostornog uređenja, - javne ustanove u oblasti zdravstva Grada koje pružaju medicinsku pomoć - Služba u čijoj je nadležnosti zdravstvo, rad i socijalna skrb, - javne zdravstvene ustanove, domovi zdravlja i sl. - Gradska služba za gospodarstvo i financije,	- Zakon o obrani Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH», broj: 88/05), - Zakon o upravi («Službeni glasnik BiH», broj: 32/02), - Sporazum između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Hrvatske o saradnji u zaštiti od prirodnih i civilizacijskih katastrofa («Službeni glasnik BiH», broj: 7/01 - međunarodni ugovor) - Sporazum o međusobnoj suradnji u ostvarivanju zadataka u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, koji je zaključen 01.9.2005. g. između Federalne uprave civilne zaštite i Crvenog križa/ križa FBiH («Službene novine FBiH», broj: 65/05).

		▪ Zapovijed Gradskog stožera za angažiranje snaga i sredstava službi i postrojbi zaštite i spašavanja Grada, dostavlja se rukovoditeljima pravnih osoba (službi i postrojbi) koji zatim postupaju na način predviđen <i>procedurom rada za djelovanje službi</i> odnosno postrojbe. ▪ Zaduženi pripadnik gradskog stožera civilne zaštite iz točke 2.2. ovog plana putem sredstava veze provjerava da li rukovoditelj pravne osobe službe ili postrojbe zaštite i spašavanja dobio Zapovijed i da li je poduzeo mjere za angažiranje snaga i sredstava za zaštitu i spašavanje kako je to utvrđeno u zapovjedi i traži da ga o tome dodatno informira (shodno utvrđenom vremenu u zapovjedi). 3. Po dolasku službe zaštite i spašavanja Grada na mjesto prirodne nesreće ili druge nesreće traži od odgovornog rukovoditelja službe ili postrojbe zaštite i spašavanja: 3.1. Informacije o zatečenom stanju na zemljotresom pogođenom području (kakav je obim i intenzitet posljedica po ljude, materijalna dobra i sl.), 3.2. Informacije o posebnim okolnostima ili opasnostima (da li je prisutna opasnost za učesnike spašavanja, ugrožena materijalna dobra velike vrijednosti i dr.), 3.3. Realnu procjenu i ocjenu trenutnog stanja, 3.4. Poduzetim mjerama gradskog stožera civilne zaštite na ugroženom području, i to: - Poduzetim mjerama na angažiranju gradske službe zaštite i spašavanja iz ruševina, - Pravnih osoba odnosno udruženja građana koji se bave niskogradnjom i visokogradnjom, vatrogastvom i dr. na izvršavanju zadataka zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara iz ruševina na ugroženom području, - Poduzetim mjerama na angažiranju snaga u ljudstvu i sredstvima sa područja grada za potrebe izviđanja, potrage, pronalaženja i spašavanja zatrpanih ljudi i materijalnih dobara u ruševinama na ugroženom području (specijalni instrumenti za otkrivanje zatrpanih, specijalne mašine za uklanjanje ruševina, psi tragači i dr.), - Poduzetim mjerama na izvlačenju ljudi iz ruševina izvan zona rušenja i poduzetim mjerama zdravstvenog zbrinjavanja, kao i izvlačenja materijalnih dobara, - Poduzetim mjerama na spašavanju građana i materijalnih dobara sa visokih zgrada i objekta i sl., - Poduzetim mjerama na raščišćavanju ruševina; - Poduzetim mjerama na osiguranju oštećenih i pomjerenih dijelova				

		konstrukcija zgrada i objekata radi sprječavanja urušavanja, - Poduzetim mjerama na kontroliranom rušenju objekata koji se ne mogu sanirati i drugim mjerama spašavanja i evakuacije ljudi i materijalnih dobara sa ugroženog područja, - Poduzetim mjerama na uklanjanju opasnih i štetnih tvari koje su ekscresnim slučajem dospjele u zrak, vodu ili vodotok i sl., - Poduzetim mjerama na blagovremenom informiranju stanovništva ugroženog područja kako bi se izbjeglo stanje stvaranja panike i olakšalo provođenje potrebitih mjera zaštite i spašavanja, - Uključenim drugim snagama i sredstvima koji su stavljeni u funkciju zaštite i spašavanja na ugroženom području - vatrogasne postrojbe, policijske senge, oružane snage i dr. 4. Pripadnici službe zaštite i Spašavanja iz ruševina grada Široki Brijeg, pristupaju obavljanju svih predviđenih operativnih poslova i zadatka zaštite i spašavanja iz svoje nadležnosti u skladu sa utvrđenom <i>procedurom rada za djelovanje tih službi i postrojbi u fazi spašavanja</i> i shodno situaciji i potrebama. 5. Zaduženi pripadnik Gradskog stožera civilne zaštite iz točke 2.2. ovog plana, upoznaje Gradski stožer sa stanjem na terenu, odnosno svim prikupljenim informacijama odbijenim sa područja koja su pogođena zemljotresom i predlaže dalje mjere zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara na ugroženom području. 6. Pored navedenog, Gradski stožer civilne zaštite može donijeti sljedeće: 6.1. Da se na spašavanju ljudi i materijalnih dobara angažiraju građani sa područja grada stariji od 18 godina, 6.2. Da javna poduzeća i državna tijela i druge institucije stave na raspolaganje prijevozna, tehnička i druga sredstva i opremu potrebitu za spašavanje ljudi i materijalnih dobara na ugroženom području; 6.3. Za pripravnost dodatnih službi zaštite i spašavanja Grada i postrojbi civilne zaštite specijalizirane namjene Grada, 6.4. Da nadležna komisija za procjenu šteta vrši pregled pogođenog područja, prikuplja preliminarne podatke i utvrđuju preliminarne obim posljedica koje su nastale djelovanjem zemljotresa na ljude, stambene i druge zgrade i objekte na pogođenom području, poljoprivredno zemljište i dr. materijalna dobra i druge potrebite mjere shodno situaciji na terenu.				

		7. Upućivanje zahtjeva za pružanje pomoći (putem Županijske uprave civilne zaštite) u zračnim i drugim snagama Bosne i Hercegovine i od susjednih država U slučaju prirodnih nepogoda i drugih nesreća većih razmjera, kada snage i sredstva civilne zaštite i druge strukture zaštite i spašavanja nisu dovoljne da efikasno i blagovremeno osiguraju spašavanje, zbrinjavanje i smještaj ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara, na zahtjev stožera civilne zaštite i gradskih struktura civilne zaštite, putem Županijske uprave civilne zaštite upućuje zahtjev za angažiranje dodatnih snaga i sredstva: - Oružanih snaga BiH (inženjerskih, zračnih i dr.) posredstvom Ministarstvu odbrane BiH, - Republičke uprave civilne zaštite Republike Srpske, iz susjednih i drugih država;				

III - FAZA OTKLANJANJA NASTALIH POSLJEDICA

PRIRODNA NESREĆA I DRUGA NESREĆA – ZEMLJOTRES		MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA KOJE ĆE SE PREDUZIMATI U FAZI OTKLANJANJA NASTALIH POSLJEDICA	NOSITELJI AKTIVNOSTI	IZVRŠITELJI	SARADNIK	ZAKONSKI OKVIR
UZROK	POSLLJEDICE					
2	3	4	5	6	7	8
ZEMLJO-TRES, POPLAVE, BUJIĆNE VODE, ODRONJAVANJE, I SLIJEGANJE TLA, TEHNIČKO-TEHNOLOŠKE NESREĆE	Velika rušenja stambenih, javnih, privrednih i drugih objekata i građevina mogu prouzrokovati: - mnogobrojne ljudske žrtve uslijed zatrpavanja, - povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi (opekotine, trovanje dimom i drugim otrovnim plinovima, prijelomi i druge vrste lakših i težih povreda), - velike štete na materijalnim dobrima uslijed rušenja, razaranja, uništenja ili oštećenja infrastrukture, objekata, pogona, postrojenja i druge štete po ljude, materijalna dobra i okoliš.	1. U fazi otklanjanja nastalih posljedica Kada se proglašiti prestanak stanja prirodne nesreće i druge nesreće zemljotresa na području Grada poduzimaju se aktivnosti na stvaranju uvjeta za normalizaciju života na ugroženom području. Resorne službe, institucije, gospodarska društava i druge pravne osobe u Gradu iz različitih oblasti u suradnji sa građanima i u koordinaciji sa Gradskim strukturama civilne zaštite poduzimaju sljedeće mjere: 1.1. Nadležna tijela i pravne osobe koje obavljaju djelatnosti iz oblasti stambenih i komunalnih poslova, građevinarstva i sl.: - koordiniraju aktivnosti na raščišćavanju ruševina, prevoženje i deponiranje građevinskog šuta i raščišćavanje i osposobljavanje komunikacija do objekata; - kategorizaciju objekata u odnosu na obim oštećenja i utvrđivanje neophodnih sanacijskih radova u cilju sprečavanja rušenja oštećenih objekata od njihovog naknadnog rušenja; - djelomične sanacije oštećenih stambenih i drugih objekata; - aktivnosti na stvaranju smještajnih stambenih i drugih uvjeta za život ljudi na pogođenom području i utvrđuju potrebite kapacitete za zbrinjavanje povrijeđenih ljudi i dr. 1.2. Gospodarska društava i druge pravne osobe koja obavljaju djelatnosti iz oblasti snabdijevanja namirnicama, robama široke potrošnje vrše snabdijevanje stanovništva potrebitim namirnicama i drugim sredstvima radi preživljavanja i pružanje pomoći u saniranju posljedica, 1.3. Javne ustanove, pravne osobe, domovi zdravlja i druge institucije, koje obavljaju djelatnosti iz oblasti zdravstva i opskrbe lijekovima vrši pružanje zdravstvene njege povrijeđenim i oboljelim ljudima, 1.4. Odgovarajuće službe i postrojbe civilne zaštite i ekipe i postrojbe crvenog križa obavljaju aktivnosti traženja nestalih osobe, spajanja	- Služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i katatstarske poslove - Služba civilne zaštite, - Županijsko povjerenstvo za procjenu šteta, - Službe zagospodarstvo i financije, - Agencija za vodno područje Jadranskog sliva, - Federalni hidrometeorološki zavod, - Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi ŽZH, - Zavod za javno zdravstvo Županije,	- Služba za medicinsku pomoć, - Crveni križ Grada, - Služba za spašavanje sa visina i dubina, - Služba za spašavanje nad vodom i pod vodom ŽZH, - Služba za spašavanje iz ruševina grada Široki Brijeg, - pravne osobe iz oblasti vodoprivrede, - pravne osobe iz oblasti građevinarstva, - pravne osobe iz oblasti zaštite okoliša, komunalne i druge poslove, - pravne osobe iz oblasti transporta i komunikacija, proizvodnje prijenosa i distribucije električne energije , transport i distribuciju plina; i dr.	- Gradski stožer civilne zaštite - Služba za civilnu zaštitu - Gradsko povjerenstvo za procjenu šteta, - Služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i katastarske poslove - Služba zagospodarstvo i financije, - zavod za zdravstvo - PU i PS	

		porodica razdvojenih uslijed prirodne nesreće i druge aktivnosti, 1.5. Nadležna tijela gospodarska društva i pravne osobe iz oblasti elektroprivrede, vodoprivrede, transporta i distribucije plina i sl. obavljaju pregled i utvrđivanje stanja vodovodne i elektrodistributivne i plinske mreže, kao i opravke i otklanjanje kvarova u cilju uspostavljanja normalnog snabdijevanja stanovništva plinom, vodom, električnom energijom i sl. 2. Nadležna povjerenstva za procjenu šteta vrše pregled zemljotresom pogođenog područja, prikupljaju podatke i utvrđuju obim posljedica koje su nastale djelovanjem zemljotresa na ljude, stambene i druge zgrade i objekte na pogođenom području i druge materijalna dobra. 3. Služba za seizmologiju FBiH, odnosno Centar za seizmologiju i dalje kontinuirano prati stanje naknadnih udara i o tome dostavlja podatke nadležnim tijelima i operativnim centrima civilne zaštite;	- Policijska uprava i policijska postaja, - Službe za gospodarstvo i financije	- javne ustanove iz oblasti zdravstva, domovi zdravlja i sl. - policijske snage		

ZAŠTITA I SPAŠAVANJE NA VODI I POD VODOM

Polazeći od činjenice da uzroci koji mogu dovesti do plavljenja užeg ili šireg kompleksa zemljišta izbjivanjem vode iz riječnih korita i potoka mogu biti:

- ❖ prirodne nesreće - poplave, potresi, prolomi oblaka, olujni ili orkanski vjetrovi,
- ❖ druge nesreće - rat i druge velike nesreće koje uzrokuje čovjek svojim aktivnostima a koje mogu uzrokovati rušenje ili oštećenje nasipa i drugih zaštitnih vodnih objekata ili postrojenja, u Procjeni ugroženosti Grada od prirodnih i drugih nesreća utvrđena su područja Grada koja mogu biti ugrožena ovom vrstom opasnosti.

Područja Grada gdje su prisutne opasnosti od pojava poplava:

- ❖ Prema općim zaključcima iz Procjene ugroženosti Grada od prirodnih i drugih nesreća ovoj opasnosti i rizicima podložna su područja rijeka i potoka: da je opasnostima i rizicima od pojave *poplava* podložno područje Grada, posebno na rijeci Lištici i Ugrovači te povremenim bujičnim naletima potoka Mokašnice i Šumeta na području (Mostarskog blata i okolnih sela, Trna, Privaljskog polja, Mokarskog polja te Kočerinskog polja)

Izrada Plana zaštite i spašavanja od poplava u Gradu

Uzimajući u obzir naprijed navedene opasnosti (uzroke) od pojave poplava, kao i područja koje mogu biti ugrožena njihovim djelovanjem u skladu sa Procjenom ugroženosti Grada, a u cilju smanjenja ugroženosti života i zdravlja ljudi i zaštite životne sredine od poplava, u skladu sa Uredbom o sadržaju i načinu izrade planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća koju je Federalna Vlada donijela na svojoj 162. sjednici održanoj 14. veljače 2011. godine, pristupa se izradi Plana zaštite i spašavanja od poplava u Gradu u tri faze, i to:

I - Za fazu preventivne zaštite, u kojoj se utvrđuju one mjere i aktivnosti zaštite /obrane/ od poplava i drugih štetnih djelovanja voda (erozija, bujica), čijim poduzimanjem se sprječavaju ili ublažavaju posljedice takvog djelovanja na područjima koje mogu biti zahvaćena tim djelovanjem, i to: čišćenje i produbljivanje korita rijeka Lištice i Ugrovače kao i potoka Mokašnice i Šumeta i drugih, od raznih nanosa i raslinja.

Navedene mjere i aktivnost propisane su važećom zakonskom regulativom iz nadležnosti resornih službi Grada, u čiju nadležnost spadaju: oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, zatim prostornog planiranja i građenja, zaštite okoliša, prometa i komunikacija. Preventivne mjere zaštite i spašavanja podrazumijevaju planiranje mjera zaštite, gradnju i upravljanje zaštitnim vodnim objektima koje su dužni provoditi pravne i fizičke osobe, odnosno vlasnici ili korisnici vodnih objekata i postrojenja na području Grada.

II - Za fazu spašavanja, u kojoj se utvrđuju one mjere i aktivnosti koje podrazumijevaju neposredno spašavanje i zaštitu ljudi i materijalnih dobara u vrijeme djelovanja prirodne nesreće i druge nesreće – poplava, što podrazumijeva vremenski period od početka do završetka djelovanja prirodne nesreće - poplava,

III – Za fazu otklanjanja nastalih posljedica, u kojoj se utvrđuju one mjere i aktivnosti koje se ostvaruju poslije prestanka djelovanja prirodne nesreće i druge nesreće – poplava i traju dok se u cjelini ne saniraju sve posljedice koje su nastale djelovanjem poplava, odnosno dok se ne osiguraju osnovni uvjeti za život i rad na području pogođenom poplavom.

I - FAZA PREVENTIVNE ZAŠTITE

PRIRODNE NESREĆE I DRUGE NESREĆE		MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA KOJE ĆE SE PROVODITI U FAZI PREVENTIVNE ZAŠTITE	NOSITELJI AKTIVNOSTI	SURADNICI	ZAKONSKI OKVIR
UZROK	POSLEDJICE				
1	2	3	4	5	6
POPLAVE, POTRESI I DR.	Poplave mogu prouzrokovati opasnost po ljude i materijalna dobra: - ljudske žrtve, povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi, - velike štete na materijalna dobrima uslijed plavljenja privatnih, privrednih i drugih objekata, - gubitak poljoprivrednih kultura i drugih prinosa, - zamućivanje izvorišta i vode za piće, - pojave erozija zemljišta (klizišta, odronjavanje i sl.), - nestašica poljoprivrednih proizvoda i namirnica biljnog porijekla koje prouzrokuje nedostatak hrane za ishranu ljudi i životinja - i druge posljedice po ljude, materijalna dobra i okoliš. Poseban zadatak u prevenciji u ovoj oblasti je realizacija akcionog plana iz Programa razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara. (u periodu 2018.- 2023. g. tj.) - - Izrada projekta „Osposobljavanje objekata za zaštitu od poplava koji su u vlasništvu Grada“. - Izrada studije o poplavnom valu sa mjerama preventivnog upozorenja stanovništva, - Izgradnja novih, rekonstrukcija postojećih i nabavka sredstava za zaštitu od poplava	U fazi preventivne zaštite, s ciljem smanjenja ugroženosti ljudi i materijalnih dobara od štetnog djelovanja voda (poplava, erozija i bujica) u područjima oko rijeka i buičnih potoka poduzimaju se sljedeće mjere i aktivnosti: 6. Mjere u oblasti upravljanja vodama 1.1. Resorne Gradske službe u čiju oblast spadaju <i>upravljanje vodama</i>, prostornog uređenja i građenja, zaštite okoliša, svako u okviru svoje nadležnosti prema odredbama važećeg Zakona o vodama: - osiguravaju planiranje mjera zaštite, gradnju i upravljanje zaštitnim vodnim objektima, a naročito gradnju nasipa,čišćenje i produbljivanje korita rijeka Lištice i Ugrovače kao i potoka Mokašnice i Šumeta kao i drugih povremenih naleta buičnih voda, od nanosa i raslinja, gradnju pregrada, objekata za stabilizaciju dna i obala, objekata za odvođenje unutarnjih voda i druge aktivnosti zaštite od štetnog djelovanja voda na ugroženom području, - u cilju smanjenja stupnja ugroženosti ljudi i materijalnih dobara od štetnog djelovanja voda, utvrđuju područja ugrožena poplavama, odnosno erozijom površinskih voda, uzimajući u obzir prirodne mogućnosti i uvjete za nastanak štetnog djelovanja voda, broj potencijalno ugroženih stanovnika i veličinu moguće štete na zemljištu, objektima i drugim dobrima, - u skladu sa odredbama Zakonom o vodama izrađuju strategiju i planove upravljanja vodama, programe mjera i druga predviđena dokumenta i pod zakonske propise iz ove oblasti, - predlažu odgovarajuće izmjene i dopune postojećih propisa s ciljem unaprjeđenja zaštite /obrane/ od poplava i drugih štetnih djelovanja voda (erozija, bujica), 2. Mjere koje sprovodi nadležna inspekcijska tijela 2.1. <i>Inspekcija</i>, (urbanističko-građevinska inspekcija, inspekcija za zaštitu okoliša i dr.), kroz pojačani inspekcijski nadzor osiguravaju da pravne i fizičke osobe odnosno vlasnici ili korisnici vodnih objekata i postrojenja, prilikom održavanja, korištenja i osmatranja vodnih objekata, provode sve zakonom utvrđene preventivne mjere i aktivnosti zaštite /obrane/ od poplava i drugih štetnih djelovanja voda (erozija, bujica) i postupanja u slučaju kvara ili havarije na objektu. 3. Mjere koje sprovode nadležne agencije za vode	Služba gospodarstva, - Agencija za vodno područje rijeke Neretve i Jadranskog mora, - Federalni hidrometeorološki zavod, - Županijska uprava za inspekcijske poslove. - Služba za prostorno uređenje i imovinsko pravne poslove, - Gradska služba civilne zaštite	- gradska tijela nadležna za oblast vodoprivrede --gospodarska društva iz područja vodoprivrede, -Služba gospodarstva, - Gradska služba civilne zaštite, - pravne i fizičke osobe tj. vlasnici ili korisnici vodnih objekata i postrojenja na području Grada, - pravne osobe i specijalizirane i osposobljene za obavljanje stručnih i tehničkih poslova zaštite od poplava. - Služba za prostorno uređenje i imovinsko pravne poslove,	- Zakon o vodama („Službene novine FBiH”, broj: 70/06), - Uredba o planovima odbrane od poplava („Službene novine FBiH”, broj: 3/02), - Pravilnik o minimumu sadržine općeg akta o održavanju, korištenju i osmatranju vodoprivrednih objekata („Službene novine FBiH”, broj: 18/07), - Zakon o poljoprivrednom zemljištu („Službene novine FBiH”, broj: 90/07), - Zakon o inspekcijama u F BiH („Službene novine FBiH”, broj: 69/05). - Zakon o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou FBiH („Službeni novine FBiH”, broj: 02/06), - Zakon o zaštiti okoliša, („Službene novine FBiH”, broj: 33/03) - Zakon o zaštiti prirode („Službene novine FBiH”, broj: 33/03), - Zakon o upravljanju otpadom („Službene

I - FAZA PREVENTIVNE ZAŠTITE

PRIRODNE NESREĆE I DRUGE NESREĆE		MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA KOJE ĆE SE PROVODITI U FAZI PREVENTIVNE ZAŠTITE	NOSITELJI AKTIVNOSTI	SURADNICI	ZAKONSKI OKVIR
UZROK	POSLEDICE				
1	2	3	4	5	6
		3.1. Agencije za vode (Agencija za vodno područje rijeke Neretve i Agencija za vodno područje Jadranskog mora) koje su nadležna za upravljanje i korištenje vodnih objekata: – uspostavljaju sustav za praćenje i prognozu izvanrednih hidroloških stanja i drugih prirodnih pojava kao što su poplave, pojava bujica, erozija, leda na vodotocima na pripadajućem vodnom području i osiguravaju pravovremeno obavješćavanje stanovništva na ugroženom području, – uspostavljaju i upravljaju informacijskim sistemom voda (ISV) u skladu sa Zakonom o vodama, – pripremaju izvještaj o stanju voda i predlažu potrebite mjere zaštite, – u skladu sa Uredbom o planovima obrane od poplava, nabavljaju, održavaju i propisno skladište potrebnu opremu i sredstva za obranu od poplava, koje se mogu u slučaju potrebe bez teškoća opremiti prijevoznim sredstvima na određena mjesta i na unaprijed utvrđeni način, što je precizirano u Glavnom operativnom planu obrane od poplava Federacije; – pripremaju planove za sprječavanje i smanjenje štetnih utjecaja prouzrokovanih poplavama i erozijom obala vodenog područja i implementaciju tih planova, – obavljaju i sve druge poslove i zadatke iz svoje nadležnosti u skladu sa Zakonom o vodama. 4. Mjere opremanja i obučavanja snaga civilne zaštite za spašavanje na vodi i pod vodom – Gradska služba civilne zaštite, u skladu sa važećim zakonskim i pod zakonskim propisima iz oblasti zaštite i spašavanja, provodi aktivnosti na obučavanju i opremanju službe zaštite i spašavanja odnosno postrojbe civilne zaštite specijalizirane namjene za spašavanje na vodi i pod vodom, na temelju potreba koje se utvrđuju u procjenama ugroženosti od poplava područja Grada (kada bude formirana).			novine FBiH”, broj: 33/03), pod zakonski propisi doneseni na temelju ovog zakona. - Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća («Službene novine FBiH”, broj: 39//03 i 22/06 i 43/10) i pod zakonski propisi doneseni na osnovu ovog zakona, -- Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća («Službene novine FBiH”, broj: 39//03, 22/06 i 43/10)

II - FAZA SPAŠAVANJA

PRIRODNA I DRUGA NESREĆA		MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA KOJE ĆE SE PODUZIMATI U ZA VRIJEME TRAJANJA PRIRODNE NEPOGODE I DRUGE NESREĆE - POPLAVE	NOSITELJI AKTIVNOSTI	IZVRŠITELJI	SURADNIK	ZAKONSKI OKVIR
UZROK	POSljedICE					
1	2	3	4	5	6	7
POPLAVE, POTRESI, RUŠENJE BRANA I DR.	Poplave mogu prouzrokovati: - opasnost po ljude i materijalna dobra (ljudske žrtve, - povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi, - velike štete na materijalna dobrima uslijed plavljenja privatnih, privrednih i drugih objekta, - gubitak poljoprivrednih kultura i drugih prinosa, - zamućivanje izvorišta i vode za piće, - pojave erozija zemljišta (klizišta, odronjavanje i sl.), - nestašica poljoprivrednih proizvoda i namirnica biljnog porijekla koje prouzrokuje nedostatak hrane za ishranu ljudi i životinja, - i druge posljedice po ljude, materijalna dobra i okoliš.	- U fazi nastanka prirodne i druge nesreće – poplava, na području grada, kada Gradonačelnik na prijedlog Službe za civilnu zaštitu svojim odlukama proglasi stanje prirodne i druge nesreće – poplava i saopći sadržaj tog akta putem sredstava informiranja, na prijedlog Službe civilne zaštite, aktivira se: - gradski stožer civilne zaštite koji analizira stanje na ugroženom području, nakon čega Gradonačelniku dostavlja prijedlog za proglašenje stanja prirodne nesreće i druge nesreće - poplave, na teritoriji Grada, - Stavljaju u stanje pripravnosti za djelovanje i postupanje po zapovjedi Gradskog stožera civilne zaštite: - Gradske službe i javna poduzeća u Gradu, - Glavni operativni plan obrane od poplava Federacije za vodna područja slivova rijeke Neretve i slivova Jadranskog mora (Gradski operativni planovi odbrane od poplava i individualni operativni planovi odbrane od poplava pravnih osoba), - Informacijski sistem voda u nadležnim Agencijama za vode u Županiji koji se stavljaju u funkciju zaštite i spašavanja kao dio sistema praćenja, obavješćavanja i uzbunjivanja operativnih centara civilne zaštite Grada, - Policijske snage koje poduzimaju odgovarajuće mjere zaštite i spašavanja, zaštite imovine, osiguranja javnog reda i mira i druge mjere iz svoje nadležnosti na ugroženom području, - U fazi spašavanja, nakon što Gradonačelnik svojim aktom – odlukom proglasi stanje prirodne i druge nesreće – poplave na području Grada i sadržaj tog akta saopći građanstvu putem medija, Gradski stožer civilne zaštite postupa u skladu sa svojim nadležnostima na sljedeći način: - Donosi Zapovijed o angažiranju snaga i sredstava: - <i>Službe zaštite i spašavanja:</i> - Službe za zaštitu i spašavanje na vodi i pod vodom, - Službe za medicinsku pomoć, - Služba zaštite i spašavanje crvenog križa,	- Gradski stožer civilne zaštite, - Služba za civilnu zaštitu, - Gradsko povjerenstvo za procjenu šteta, - Službe za gospodarstvo i financije, - Agencija za vodno područje Jadranskog mora, - Federalni hidrometeorološki zavod, - Federalna direkcija robnih rezervi, - Služba zdravstva, rada i socijalne skrbi, - Zavod za javno zdravstvo ŽZH, - PU i PS, - snage i sredstava civilne zaštite	- Služba za zaštitu i spašavanje na vodi i pod vodom ŽZH, - Služba za medicinsku pomoć Grada , - Crveni križ, - Služba za zaštitu i spašavanje sa visina ŽZH, - Specijalizirane postrojbe civilne zaštite ŽZH (kada budu formirane), - profesionalne i dobrovoljne vatrogasne postrojbe grada, - policijske snage, - pravne osobe odnosno udruženja građana koja se bave sportskim i drugim aktivnostima na vodi i pod vodom (klubovi - ronilački, kajakaški, ribarska društva i dr.), - pravne osobe i specijalizirane za obavljanje stručnih i tehničkih poslova zaštite od poplava.	- Gradski stožer civilne zaštite - Služba za civilnu zaštitu - Gradsko povjerenstvo za procjenu šteta, - gradska tijela uprave iz oblasti prostornog planiranja i građenja, zaštite okoliša, prometa i komunikacija, - gospodarska društva i pravne osobe iz oblasti građevinarstva - javne zdravstvene ustanove, domovi zdravlja i sl.	- Zakon o obrani Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH», broj: 88/05), - Sporazum između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Hrvatske o suradnji u zaštiti od prirodnih i civilizacijskih katastrofa («Službeni glasnik BiH», broj: 7/01 - međunarodni ugovor) - Sporazum o međusobnoj suradnji u ostvarivanju zadataka u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, koji je zaključen 01.9.2005. g. između Federalne uprave civilne zaštite i Crvenog križa F BiH («Službene novine FBiH» , broj: 65/05).

II - FAZA SPAŠAVANJA

PRIRODNA I DRUGA NESREĆA		MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA KOJE ĆE SE PODUZIMATI U ZA VRIJEME TRAJANJA PRIRODNE NEPOGODE I DRUGE NESREĆE - POPLAVE	NOSITELJI AKTIVNOSTI	IZVRŠITELJI	SURADNIK	ZAKONSKI OKVIR
UZROK	POSljedICE					
1	2	3	4	5	6	7
		- Službe za zaštitu i spašavanje sa visina, b) <i>Specijaliziranih postrojbe civilne zaštite Grada.</i> 2.2. Određuje pripadnika stožera koji je zadužen za oblast vodoprivrede, odnosno mjere zaštite i spašavanja koji će pratiti i osiguravati realizaciju utvrđenih mjera i zadataka, odnosno osigurati angažiranje predviđenih snaga i sredstava na ugroženom području. 3. Zapovijed Gradskog stožera za angažiranje snaga i sredstava navedenih službi i postrojbi zaštite i spašavanja Grada, dostavlja se rukovoditeljima službi, te odgovornim osobama odgovarajućih postrojbi civilne zaštite specijalizirane namjene, koji zatim postupaju na način predviđen procedurom rada za djelovanje tih službi, odnosno postrojbi civilne zaštite specijalizirane namjene Grada. 4. Zaduženi pripadnik Gradskog stožera civilne zaštite iz točke 2.2. ovog plana, putem sredstava veze provjerava da li su rukovoditelj pravne osobe odnosno rukovoditelj odgovarajuće službe zaštite i spašavanja, te odgovorna osoba odgovarajuće postrojbe civilne zaštite specijalizirane namjene Grada dobili Zapovijed i da li su poduzeli mjere za angažiranje snaga i sredstava za zaštitu i spašavanje kako je to utvrđeno u zapovjedi i traži da ga o tome dodatno informira (shodno utvrđenom vremenu u zapovjedi). 5. Po dolasku navedenih službi i postrojbi zaštite i spašavanja Grada, na mjesto prirodne nesreće ili druge nesreće – poplave, traži od odgovornog rukovoditelja službe odnosno postrojbe zaštite i spašavanja: - Informacije o zatečenom stanju na poplavljenom području (kakav je obim i intenzitet posljedica po ljude, materijalna dobra i sl.), - Informacije o posebnim okolnostima ili opasnostima (da li je prisutna opasnost za sudionike spašavanja, po okoliš, od rušenja, ugrožena materijalna dobra velike vrijednosti i dr.), - Realnu procjenu i ocjenu trenutnog stanja,	- Gradski stožer civilne zaštite - Služba za civilnu zaštitu - Gradsko povjerenstvo za procjenu šteta - Službe za gospodarstvo i financije - Agencija za vodno područje Jadranskog mora, - Federalni hidrometeorološki zavod, - Federalna direkcija robnih rezervi, - Služba zdravstva, rada i socijalne skrbi, - Zavod za javno zdravstvo ŽZH, - PU i PS, - snage i sredstava civilne zaštite			

II - FAZA SPAŠAVANJA

PRIRODNA I DRUGA NESREĆA		MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA KOJE ĆE SE PODUZIMATI U ZA VRIJEME TRAJANJA PRIRODNE NEPOGODE I DRUGE NESREĆE - POPLAVE	NOSITELJI AKTIVNOSTI	IZVRŠITELJI	SURADNIK	ZAKONSKI OKVIR
UZROK	POSljedICE					
1	2	3	4	5	6	7
		- Poduzetim mjerama na angažiranju Županijske službe zaštite i spašavanja na vodi i pod vodom, - pravnih osoba odnosno udruženja građana koje se bave sportskim i drugim aktivnostima na vodi i pod vodom (klubovi - ronilački, kajakaški, ribarska društva, prijevoznici na vodi i dr.) na izvršavanju zadataka zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara na vodi i pod vodom na ugroženom području i podatke o snagama u ljudstvu i sredstvima koje su angažirana na zaštiti i spašavanju, - poduzetim mjerama osiguravanja prijevoza ljudi i materijalnih dobara preko rijeka i jezera, sa poplavljenih područja na neugroženo područje i drugim mjerama spašavanja i evakuacije ljudi i materijalnih dobara sa ugroženog područja, - poduzetim mjerama crpljenja vode iz poplavljenih objekata, izvlačenje utopljenika i materijalnih dobara iz rijeka, jezera i dr. - poduzetim mjerama odstranjivanje naplavina u cilju povećanja kapaciteta protočnosti riječnog korita, - provođenju privremenih mjera kao što je postavljanje obrambenog nasipa, nasipanje, saniranje proboja i sl., - poduzetim mjerama povećanog nadzora nad zaštitnim vodnim objektima na potencijalno ugroženim okolnim područjima, - poduzetim mjerama od strane nadležnih agencija za vode, pravnih i fizičkih osoba koji su vlasnici ili korisnici vodnih objekata, pravnih osoba ovlaštenih za obavljanje stručno-tehničkih poslova iz nadležnosti				

II - FAZA SPAŠAVANJA

PRIRODNA I DRUGA NESREĆA		MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA KOJE ĆE SE PODUZIMATI U ZA VRIJEME TRAJANJA PRIRODNE NEPOGODE I DRUGE NESREĆE - POPLAVE	NOSITELJI AKTIVNOSTI	IZVRŠITELJI	SURADNIK	ZAKONSKI OKVIR
UZROK	POSljedICE					
1	2	3	4	5	6	7
		agencija za vode, - poduzetim mjerama na uklanjanju opasnih i štetnih tvari koje su ekscesnim slučajem dospjele u vodu ili vodotok i druge posebne mjere, - poduzetim mjerama na blagovremenom informiranju stanovništva ugroženog područja kako bi se izbjeglo stanje stvaranja panike i olakšalo provođenje potrebitih mjera zaštite i spašavanja, - uključenim drugim snagama i sredstvima koji su stavljeni u funkciju zaštite i spašavanja na ugroženom području - vatrogasne postrojbe, višenamjenske ekipe, postrojbe i službe Crvenog križa Grada, policije, oružanih snaga i dr. 6. Pripadnici određene službe ili postrojbe zaštite i spašavanja Grada pristupaju obavljanju svih predviđenih operativnih poslova i zadatka zaštite i spašavanja iz svoje nadležnosti u skladu sa utvrđenom procedurom rada za djelovanje tih službi, odnosno postrojbi u fazi spašavanja shodno situaciji i potrebama. 7. Zaduženi pripadnik Gradskog stožera civilne zaštite iz točke 2.2. ovog Plana, upoznaju Gradski stožer sa stanjem na terenu, odnosno svim prikupljenim informacijama dobivenih sa područja koje su pogođena poplavama i predlažu dalje mjere zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara na ugroženom području. 8. Pored navedenog, Gradski stožer civilne zaštite može donijeti sljedeće: - Da se na spašavanju ljudi i materijalnih dobara angažiraju građani sa područja Grada, odnosno Grada na ugroženom području, stariji od 18 godina, - Da javna poduzeća i državna tijela i druge institucije stave na raspolaganje prijevozna, tehnička i druga sredstva i opremu potrebitu za spašavanje ljudi i materijalnih dobara na ugroženom području;				

II - FAZA SPAŠAVANJA

PRIRODNA I DRUGA NESREĆA		MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA KOJE ĆE SE PODUZIMATI U ZA VRIJEME TRAJANJA PRIRODNE NEPOGODE I DRUGE NESREĆE - POPLAVE	NOSITELJI AKTIVNOSTI	IZVRŠITELJI	SURADNIK	ZAKONSKI OKVIR
UZROK	POSljedICE					
1	2	3	4	5	6	7
		– Za pripravnost dodatnih službi zaštite i spašavanja Grada, odnosno postrojbi civilne zaštite specijalizirane namjene Grada, – Da nadležna komisija za procjenu šteta vrši pregled poplavljenog područja, prikuplja preliminarne podataka i utvrđuju preliminarni obim posljedica koje su nastale djelovanjem poplava na ljude, stambene i druge zgrade i objekte na pogodenom području, poljoprivredno zemljište i druga materijalna dobra i druge potrebite mjere shodno situaciji na terenu. 9. Upućivanje zahtjeva, putem Županijske uprave civilne zaštite, za pružanje pomoći u zračnim i drugim snagama Vojske BiH i od drugih država U slučaju prirodnih i drugih nesreća većih razmjera, kada snage i sredstva civilne zaštite i druge strukture zaštite i spašavanja nisu dovoljne da efikasno i blagovremeno osiguraju spašavanje, zbrinjavanje i smještaj ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara, na zahtjev Gradskog stožera civilne zaštite, Uprava CZ ŽZH, upućuje zahtjev Federalnoj upravi CZ za angažiranje dodatnih snaga i sredstva: ❖ Oružanih snaga BiH (inženjerskih, zračnih i dr.) ❖ Republičke uprave civilne zaštite Republike Srpske, ❖ iz susjednih i drugih država;				

III - FAZA OTKLANJANJA NASTALIH POSLJEDICA

PRIRODNA NESREĆA I DRUGA NESREĆA		MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA KOJE ĆE SE PODUZIMATI U FAZI OTKLANJANJA NASTALIH POSLJEDICA	NOSITELJI AKTIVNOSTI	IZVRŠITELJI	SURADNIK	ZAKONSKI OKVIR
UZROK	POSLJEDICE					
1	2	3	4	5	6	7
	Poplave mogu prouzrokovati: - opasnost po ljude i materijalna dobra (ljudske žrtve, - povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi, - velike štete na materijalna dobrima uslijed plavljenja privatnih, privrednih i drugih objekta, - gubitak poljoprivrednih kultura i drugih prinosa, - zamućivanje izvorišta i vode za piće, - pojave erozija zemljišta (klizišta, odronjavanje i sl.), - nestašica poljoprivrednih proizvoda i namirnica biljnog porijekla koje prouzrokuje nedostatak hrane za ishranu ljudi i životinja - i druge posljedice po ljude, materijalna dobra i okoliš.	U fazi otklanjanja nastalih posljedica kada se proglašiti prestanak stanja prirodne i druge nesreće – poplave, na području Grada, poduzimaju se aktivnosti na stvaranju uvjeta za normalizaciju života na ugroženom području. Resorne Gradske službe, institucije, gospodarska društava i druge pravne osobe iz različitih oblasti u suradnji sa građanima i u koordinaciji sa gradskim strukturama civilne zaštite poduzimaju sljedeće mjere: 1.1. Gospodarska društava i druge pravne osobe koje obavljaju djelatnosti iz oblasti snabdijevanja namirnicama robama široke potrošnje vrše snabdijevanje stanovništva potrebitim namirnicama i drugim sredstvima radi preživljavanja i pružanje pomoći u saniranju posljedica, 1.2. Javne ustanove, pravne osobe, domovi zdravlja i druge institucije, koje obavljaju djelatnosti iz oblasti zdravstva i opskrbe lijekovima organizirano vrše pružanje zdravstvene njege povrijeđenim i oboljelim ljudima, 1.3. Nadležni tijela i pravne osobe koje obavljaju djelatnosti iz oblasti stambenih i komunalnih poslova, građevinarstva i sl. organiziraju aktivnosti na stvaranju smještajnih stambenih i drugih uvjeta za život ljudi na pogođenom području i utvrđuju potrebite kapacitete za zbrinjavanje povrijeđenih ljudi, 1.4. Odgovarajuće službe i postrojbe civilne zaštite i ekipe i postrojbe crvenog križa obavljaju aktivnosti traženja nestalih osobe, spajanja obitelji razdvojenih uslijed prirodne nesreće i druge aktivnosti, 1.5. Nadležna služba, gospodarska društva i pravne osobe iz oblasti elektroprivrede,	- Gradsko povjerenstvo za procjenu šteta. - Službe za gospodarstvo i financije, - Agencija za vodno područje Jadranskog sliva, - Federalni hidrometeorološki zavod, - Služba za prostorno uređenje, imovinsko – pravne i katastarske poslove,- - Direkcija robnih rezervi, - Služba u čijoj je nadležnosti zdravstvo, rad i socijalna skrb, - Zavod za javno zdravstvo Grada - PU i PS,	- Služba za zaštitu i spašavanje na vodi i pod vodom ŽZH, - Služba za seizmologiju i hidrologiju FBiH, - Služba za medicinsku pomoć Grada, - Crveni križ Grada, - Služba za spašavanje sa visina ŽZH, - Služba za spašavanje iz ruševina grada Široki Brijeg, - Specijalizirane postrojbe civilne zaštite Grada, - policijske snage, - javne ustanove iz oblasti zdravstva, domovi zdravlja i sl. - pravne osobe i specijalizirane i osposobljene za obavljanje stručnih i tehničkih poslova zaštite od poplava, - pravne osobe iz oblasti javnog vodoopskrba, - pravne osobe iz oblasti građevinarstva, - pravne osobe iz oblasti zaštite okoliša, komunalnih poslova, proizvodnje, prijenosa i distribucije električne energije,	- Gradski stožer civilne zaštite, - Služba za civilnu zaštitu Grada, - Županijska uprava civilne zaštite, - Ministarstvo graditeljstva, prostornog uređenja i okoliša ŽZH, - Ministarstvo gospodarstva ŽZH, - Ministarstvo financija ŽZH, - Ministarstvo unutarnjih poslova ŽZH, - zavodi za javno zdravstvo ŽZH, - javno komunalno poduzeće Grada,	

III - FAZA OTKLANJANJA NASTALIH POSLJEDICA

PRIRODNA NESREĆA I DRUGA NESREĆA		MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA KOJE ĆE SE PODUZIMATI U FAZI OTKLANJANJA NASTALIH POSLJEDICA	NOSITELJI AKTIVNOSTI	IZVRŠITELJI	SURADNIK	ZAKONSKI OKVIR
UZROK	POS LJEDICE					
1	2	3	4	5	6	7
		vodoprivrede, transporta i distribucije plina i sl. obavljaju pregled i utvrđivanje stanja vodovodne i elektrodistributivne i plinske mreže, kao i opravke i otklanjanje kvarova u cilju uspostavljanja normalnog snabdijevanja stanovništva plinom, vodom, električnom energijom i sl. Gradsko povjerenstvo za procjenu šteta vrši pregled poplavljenog područja, prikupljaju podatke i utvrđuju obim posljedica koje su nastale djelovanjem poplava na ljude, stambene i druge zgrade i objekte na pogođenom području, poljoprivredno zemljište i dr. materijalna dobra. Ukoliko se procjeni da je to potrebno, stručna tijela i institucije iz oblasti poljoprivrede i zdravstva: - vrše procjenu, odnosno potrebna stručna mjerenja kontaminacije zagađenosti poljoprivrednog zemljišta polutanim i drugim štetnim tvarima i predlažu odgovarajuće mjere za sanaciju, - utvrđuju stanje plodnosti zemljišta i planiraju mjere za uređenje i ponovno zasijavanje poljoprivrednog zemljišta odgovarajućim kulturama i dr.		transporta i distribucije prirodnog plina, vodoopskrba i dr.		

ZAŠTITA I SPAŠAVANJE OD POŽARA

Polazeći od činjenice koja je utvrđena u Procjeni ugroženosti Grada da su se *veliki požari* u Gradu, do sada uglavnom pojavljivali u okolnostima *prirodne nesreće – suša*, odnosno kao posljedica *tehničko – tehnoloških nesreća*, razmatramo prirodu navedenih opasnosti kao i opasnost od prirodne nesreće – *zemljotresa*, koje indirektno može izazvati pojavu požara.

❖ Opasnosti od velikih požara na otvorenom prostoru – u šumama i na šumskom zemljištu

Općim zaključkom iz Procjene ugroženosti, utvrđeno je, da se među ključne opasnosti za područje Grada ubraja i *opasnost od većih šumskih požara u ljetnim mjesecima*. Požar je pojava - opasnost koja se javlja skoro svake godine.

Stupanj opasnosti od požara *u šumama i na šumskom zemljištu* zavisi od vrste šume, gustoći i starosti šume, veličine šumskog kompleksa, klimatskih odnosno vremenskih prilika (suša, visoke temperature, vjetar), kao i od konfiguracije terena.

Opasnosti od požara na otvorenom prostoru najčešće dolaze do izražaja u periodu listanja šuma i u doba velikih vrućina (suša), a *najčešće ih uzrokuje čovjek* svojim neodgovornim ponašanjem, neznanjem odnosno neadekvatnim provođenjem propisanih mjera zaštite od požara u navedenim prirodnim okolnostima pri obavljanju različitih radova u šumama, na izletištim, kampovima i dr.

Požari u *šumama i na šumskom zemljištu* u većini slučajeva se pojavljuju tako da se kasno primijete, odnosno primijete se onda kada ih je zbog velikog obima i intenziteta, te vremenskih prilika i nepristupačnosti terena, veoma teško staviti pod kontrolu ili ugasiti. Otežavajuće okolnosti u suzbijanju i gašenju šumskim požara na području Grada najčešće su:

- Nedostatak odgovarajućih planova (operativnih) za kontrolu teritorije i nositelji gašenja početnih požara,
- Nekoordinirano djelovanje i nedovoljan nivo suradnje u planiranju i provođenju zaštite od požara između nositelja zaštite od požara;
- Nepristupačnost požarištu uslijed neizgrađenih požarnih putova;
- Nepostojanje dovoljnog broja hidranata na području Grada Širokog Brijega.
- Nedovoljna popunjenost profesionalne vatrogasne postrojbe,
- Kod dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi, neadekvatna kadrovska popunjenost, neadekvatna opremljenost tj. zastarjelost i nedostatak materijalno-tehničkih sredstava za gašenje požara;
- Nepostojanje na nivou Federacije i BiH, osposobljenih i opremljenih zračnih snaga za gašenje požara otvorenog prostora kao podrška vatrogasnim snagama na zemlji;

❖ Opasnosti od velikih požara uslijed tehničko – tehnoloških nesreća u objektima, pogonima, postrojenjima, transportnim sredstvima:

U sklopu većine tehničko – tehnoloških procesa u industrijskim, gospodarskim, transportnim i drugim djelatnostima, prisutne su požarno opasne tvari u čvrstom, tekućem ili plinovitom stanju koje pod određenim uvjetima i u prisustvu izvora paljenja mogu izazvati nastajanje požara odnosno eksplozija. Stupanj njihove opasnosti zavisi od fizičko – kemijskih karakteristika, prisutne količine i uvjeta u kojima se koriste. S tim u vezi, možemo reći da su opasnosti od pojave *velikih požara i eksplozija i drugih akcidentnih situacija* najizraženije u objektima, pogonima i postrojenjima ili transportnim sredstvima u kojima se proizvode, skladište, upotrebljavaju, prerađuju, koriste prodaju, transportiraju ili distribuiraju zapaljive, eksplozivne i druge opasne tvari.

Uzroci nastanka požara ili eksplozije na mjestima ugroženim prisustvom navedenih tvari mogu biti različiti i praktično ih je nemoguće u potpunosti eliminirati, a općenito možemo reći da su najčešće u vezi sa:

- građevinskim nedostacima (nepravilan izbor primijenjenih građevinskih materijala - neodgovarajuća vatrootpornost odabranih materijala ili elementa građevinskih konstrukcija, nedovoljna izolacija dimnjaka, manjak hidrantata za gašenje požara i dr.),

- tehničko-tehnološkim nedostacima (greške ili kvarovi na postrojenjima, instalacijama i uređajima uslijed nepropisnog rukovanja, održavanja i remonta; nepropisno rukovanje sa zapaljivim i eksplozivnim tvarima, nepropisno skladištenje, nepropisno obavljanje radova zavarivanja, rezanja, lemljenja i drugih radova u kojima se koriste uređaji sa otvorenim plamenom, koji iskre i sl.), odnosno

- aktivnostima ljudi - neupućenost, neznanje, nemar ili nepažnja u provođenju propisanih mjera zaštite od požara pri obavljanju poslova i radnih zadataka na mjestima ugroženim od zapaljivih tvari ili eksplozivnih smjesa.

❖ Opasnosti od velikih požara uslijed pojave zemljotresa:

Zemljotres je prirodna pojava koja indirektno može izazvati velike požare odnosno eksplozije: uslijed kidanja električnih instalacija, razaranja dimnjaka ili drugih uređaja u kojima se odvijaju procesi sagorijevanja, oštećenja i pucanja gasnih instalacija, posuda pod pritiskom, pri čemu, dolazi do paljenja okolnog zapaljivog materijala odnosno pojave eksplozija.

Izrada Plana zaštite i spašavanja od požara u Gradu

Uzimajući u obzir naprijed navedene opasnosti (uzroke) od pojave požara, kao i kartu objavljenu u Procjeni ugroženosti gdje su prikazana područja Grada koje mogu biti ugrožena različitim vrstama prirodnih nesreća, možemo lako zaključiti da je mogućnost pojave požara odnosno tehničko - tehnoloških nesreća, prisutna na gotovo cijelom području Grada.

Na temelju naprijed navedenih činjenica utvrđenih u Procjeni ugroženosti, pristupa se izradi Plana zaštite i spašavanja od požara u Gradu u tri faze:

I – za fazu preventivne zaštite, u kojoj se utvrđuju one mjere i aktivnosti zaštite od požara i eksplozija čijim poduzimanjem se sprječavaju ili ublažavaju (npr. postavljanjem više hidrantata na području Grada), posljedice takvog djelovanja na otvorenom prostoru, objektima, pogonima i postrojenjima koje mogu biti zahvaćena tim djelovanjem. Preventivne mjere i aktivnost zaštite od požara i eksplozija propisane su važećom zakonskom regulativom i podzakonskim

propisima iz oblasti zaštite od požara, oblasti šumarstva, te drugim propisima (iz oblasti prostornog uređenja, zaštite okoliša, unutarnjih poslova, prometa i komunikacija i dr.)

Radna grupa je u fazi izrade Prednacrtu zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ŽZH, koji će biti sastavni dio sistema zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, a koji je jedinstven na području cijele Federacije BiH.

II – za fazu spašavanja, u kojoj se utvrđuju one mjere i aktivnosti koje podrazumijevaju neposredno spašavanje i zaštitu ljudi i materijalnih dobara u vrijeme djelovanja velikih požara na otvorenom prostoru, odnosno tehničko – tehnološke ili druge nesreće – požar ili eksplozija, što podrazumijeva vremenski period od početka do završetka djelovanja navedene tehničko – tehnološke ili druge nesreće,

III – Za fazu otklanjanja nastalih posljedica, u kojoj se utvrđuju one mjere i aktivnosti koje se ostvaruju poslije prestanka djelovanja tehničko – tehnološke ili druge nesreće – požara i traju dok se u cjelini ne saniraju sve posljedice koje su nastale djelovanjem požara ili eksplozija, odnosno dok se ne osiguraju temeljni uvjeti za život i rad na području pogođenom požarom ili eksplozijom.

I - FAZA PREVENTIVNE ZAŠTITE

PRIRODNA I DRUGE NESREĆE		MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA KOJE ĆE SE PROVODITI U FAZI PREVENTIVNE ZAŠTITE	IZVRŠITELJI	SURADNIK	NORMATIVNA UREĐENOST U OBLASTI PREVENCIJE OSIGURANA JE KROZ PRIMJENU SLJEDEĆIH ZAKONA I PODZAKONSKIH PROPISA:
UZROK	POSljedICE				
1	2	3	4	5	6
POŽAR I EKSPLOZIJA	Veliki požari na objektima i otvorenom prostoru mogu ozbiljno ugroziti ljude, životinje i materijalna dobra i izazvati: - gubitak ljudskih života, - povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi (opekotine, trovanje dimom i drugim otrovnim tvarima, prelomi i druge vrste lakših i težih povreda), - velike štete na materijalnim dobrima uslijed razaranja, uništenja ili oštećenja infrastrukture, objekata, pogona, postrojenja, transportnih sredstava, - oštećenje prirodnih resursa i okoliša, a posebno uništavanje bio – mase koja se nakon toga duži niz godina ne može obnoviti i dostići dimenzije pogodne za dalju uporabu u preradi,	U fazi preventivne zaštite s ciljem sprječavanja pojave požara odnosno smanjenja posljedica požara, poduzimaju se sljedeće mjere: 1. Normativno – pravne mjere u oblasti zaštite od požara i vatrogastva: 1.1. Izrada Zakona o zaštiti od požara i vatrogastva u Županiji i odgovarajućih podzakonskih propisa, kako bi se ova oblast uredila na području Grada i osigurala primjena preventivnih mjera zaštite od požara i eksplozija i veći stupanj odgovornosti u njihovom provođenju na cijelom području Grada; 1.2. Nadležna županijska ministarstva, nakon donošenja Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu u Županiji, odgovarajućim izmjenama u postojećim podzakonskim propisima iz ove oblasti izvršavaju njihovo usklađivanje, 1.3. Nositelji izrade odgovarajućih pravilnika i tehničkih propisa iz oblasti zaštite od požara u Županiji, obvezno se konsultiraju sa odgovarajućim stručnim tijelima i primjenjuju evropske standarde u skladu sa međunarodnim principima harmonizacije tehničkog zakonodavstva; 1.4. Grad i druge institucije, javna poduzeća, kroz proračune i na drugi način osiguravaju financijska sredstva za provođenje preventivnih mjera zaštite od požara (npr. postavljanjem većeg broja hidranata na području Grada), u skladu sa važećom zakonskom regulativom iz ove oblasti; 2. Mjere u oblasti prostornog uređenja, okoliša i turizma: 2.1. Pri izradi dokumenta prostornog uređenja Grad predviđa propisima utvrđene prostorne i tehničke mjere zaštite od požara (uvjete za efikasno spašavanje ljudi i materijalnih dobara, razmake i protupožarnu udaljenost između objekata, prometne i manipulativne površine za vatrogasna vozila, izvode za snabdijevanje vodom za potrebe gašenja požara i dr.); 2.2. Pri projektiranju građevina od značaja za Grad predviđaju odgovarajući obim i vrstu mjera zaštite od požara u investicijsko– tehničkoj dokumentaciji; 2.3. U tijeku izgradnje građevina iz prethodnog stavka i ugradnje instalacija, priključaka, opreme, uređaja, postrojenja i dr., izvođači radova primjenjuju (izvode) sve projektirane mjere zaštite i osiguravaju njihovu funkcionalnost; 2.4. Prilikom uporabe građevina od značaja za Grad, vlasnici ili korisnici tih objekata, pogona i postrojenja održavaju u funkcionalnom stanju sve izvedene tehničke mjere zaštite od požara u skladu sa propisanim tehničkim normativima i standardima i primjenjuju obrazovne i sve druge propisane mjere zaštite od požara.			- Zakon o zaštiti od požara („Službeni list SR BiH“, broj: 15/87, 37/88, 38/89, 36/90 i Službeni list R BiH 13/93 i 65/09), - Zakon o prometu eksplozivnih tvari, zapaljivih tečnosti i plinova (“Službeni list SR BiH”, broj: 39/89), - Zakon o prometu eksplozivnih tvari („Službeni list SR BiH“, broj: 39/89 i 36/90), - Pravilnik o načinu provoza opasnih tvari u cestovnom prometu (“Službeni list SFRJ”, broj: 76/90), - Evropski sporazum o međunarodnom prijevozu opasne robe u cestovnom prometu – ADR propisi - Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća («Službene novine FBiH», broj: 39/03 i 22/06 i 43/10), - Zakon o zaštiti na radu («Službeni list SR BiH», broj: 31/84 i 22/90),

I - FAZA PREVENTIVNE ZAŠTITE

PRIRODNA I DRUGE NESREĆE		MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA KOJE ĆE SE PROVODITI U FAZI PREVENTIVNE ZAŠTITE	IZVRŠITELJI	SURADNIK	NORMATIVNA UREĐENOST U OBLASTI PREVENCIJE OSIGURANA JE KROZ PRIMJENU SLJEDEĆIH ZAKONA I PODZAKONSKIH PROPISA:
UZROK	POSLEDICE				
1	2	3	4	5	6
POŽAR I EKSPLOZIJA	- uništavanje života u šumskom tlu i tla kao sredine bez koje je nemoguće podići novu šumu uz primjenu i najsuvremenijih metoda rada, jer za formiranje tla u šumama trebaju stotine godina, - devastaciju velikih šumskih površina odnosno uništavanje šumskog bogatstva, - uništavanje, ili oštećivanje zaštićenih prirodnih područja, nacionalnih parkova, spomenika prirode, zaštićenih pejzaža, - uništavanje ili oštećivanje prebivališta ili staništa divljih životinja i biljaka, - smanjenje drvenog fonda, - velike materijalne štete i dr Poseban zadatak u prevenciji u ovoj oblasti je realizacija akcijskog plana iz Programa razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara. (u periodu 2017.- 2022. g.) - Donošenje Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu u Županiji,	2.5. U suradnji sa Službom za civilnu zaštitu i drugim stručnim institucijama iz oblasti zaštite od požara provode aktivnosti na intenziviranju izdavačke djelatnosti u ovoj oblasti (izdavanje naučno – stručnih časopisa, knjiga, brošura, letaka itd.), 2.6. Služba za civilnu zaštitu programira obrazovne aktivnosti građana putem medija, novina i na druge načine, s ciljem unaprjeđenja protupožarne sigurnosne kulture građana posebno u periodima kada su pojačane opasnosti od požara na otvorenom prostoru - u šumama, na šumskom i poljoprivrednom zemljištu i sl. 3. Mjere u oblasti energetike i industrije u objektima, pogonima i postrojenjima kojima su opasnosti od požara odnosno eksplozija najizraženiji 3.1. Vlasnici odnosno korisnici elektroenergetskih postrojenja za prijenos, distribuciju i korištenje električne energije, transport i distribuciju plina, skladištenje i promet nafte i naftnih derivata, proizvodnju, preradu ili primjenu zapaljivih i eksplozivnih tvari itd., primjenjuju tehničke propise, uputstva i standarde koji rješavaju konkretne tehničke uvjete pri projektiranju, izgradnji i održavanju ovih objekata, pogona i postrojenja u funkciji zaštite od požara; 4. Mjere u oblasti unutarnjih poslova 4.1. Policijska uprava i Policijska postaja osiguravaju primjenu važećih zakonskih i pod zakonskih propisa iz oblasti prijevoza opasnih tvari (domaći propisi, Evropski sporazum o međunarodnom prijevozu opasnih tvari u drumskom prometu – ADR propisi), od strane svih učesnika u transportnom postupku, od proizvođača opasne tvari, preko pošiljatelja i primatelja, do samog prijevoznika opasnih tvari i vozila kojim se iste prevoze. 4.2. Provodi inspekcijski nadzor iz svoje nadležnosti. 6. Mjere koje sprovode Službe za gospodarstvo i financije, • Osigurava sigurnost cestovnog prometa, • Osiguravaju održavanje cestovnog pojasa, odnosno ispod trasa elektroenergetskih vodova koji su locirani na šumskom području ili se nalaze u neposrednoj blizini šuma, putem pravnih osoba koje imaju obavezu održavanja javnih putova i elektroenergetskih objekata, 7. Mjere koje sprovode nadležna inspekcijska tijela 7.1. Šumarske inspekcije 7.2. Tehničke inspekcije			Zakon o udruženjima i fondacijama («Službene novine FBiH», broj: 45/02), - Zakon o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou FBiH («Službene novine FBiH», broj: 02/06), - Zakon o zaštiti okoliša («Službene novine FBiH», broj: 33/03), - Pravilnik o sadržaju izvještaja o stanju sigurnosti, sadržaju informacija o sigurnosnim mjerama i sadržaju unutarnjih i vanjskih planova intervencije („Službene novine FBiH”, broj: 68/05), - Zakon o zaštiti prirode („Službene novine FBiH”, broj: 33/03), - Zakon o zaštiti zraka („Službene novine FBiH”, broj: 33/03),

I - FAZA PREVENTIVNE ZAŠTITE

PRIRODNA I DRUGE NESREĆE		MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA KOJE ĆE SE PROVODITI U FAZI PREVENTIVNE ZAŠTITE	IZVRŠITE-LJI	SURADNIK	NORMATIVNA UREĐENOST U OBLASTI PREVENCIJE OSIGURANA JE KROZ PRIMJENU SLJEDEĆIH ZAKONA I PODZAKONSKIH PROPISA:
UZROK	POSLEDICE				
1	2	3	4	5	6
POŽAR I EKSPLOZIJA	- donošenje provedbenih propisa i iniciranje donošenja odgovarajućih pod zakonskih propisa u općinama i gradu - Opremanje i obučavanje vatrogasnih snaga u Gradu. U oblasti zaštite šuma od požara: - Izrada projekta «O stručnoj primjeni istraživanja u zaštiti šuma od požara, planskih potreba pošumljavanja, izgradnja novih i održavanje postojećih protupožarnih prosjeka i drugih mjera»,	7.3. Urbanističko ekološke inspekcije. Navedene inspekcije kroz pojačani inspekcijski nadzor osiguravaju, da Gradske službe, institucije, pravne osobe, odnosno vlasnici ili korisnici objekata, pogona i postrojenja, transportnih sredstva, šuma i šumskog zemljišta, poljoprivrednog zemljišta, zaštićenih područja prirode, kulturno povijesnih naslijeđa i dr., na području Grada, prilikom projektiranja, izgradnje, održavanja, korištenja navedenih objekata i prostora provode sve zakonom utvrđene preventivne mjere i aktivnosti zaštite od požara i eksplozija. 8. Mjere opremanja i obučavanja snaga za gašenje požara na području Grada Služba za civilnu zaštitu izrađuje razvojni plan i pristupa opremanju i obučavanju vatrogasnih postrojbi u Gradu na način da se zadovolji: - potpuna pokrivenost cijelog područja Grada; - mogućnost gašenja šumskih požara i požara na otvorenom prostoru i iz zraka, - zahtjeve specifičnih vatrogasnih intervencija u objektima stambene i industrijske izgradnje, kao i na prostorima i lokalitetima zaštićenog prirodnog i kulturno – povijesnog naslijeđa; - potrebe vatrogasnih intervencija u cestovnom prometu; - potrebe efikasnog spašavanja ljudi i materijalnih dobara u groženih požarom ili eksplozijama; - uvjete da vatrogastvo u cjelini, odnosno vatrogasne snage postanu jedan od najvažnijih resursa, za izvođenje intervencija spašavanja ljudi i materijalnih dobara u svim prirodnim i drugim nesrećama; 8.1 Služba zaštite i spašavanja Grada izrađuje jedinstvenu bazu podataka svih pravnih osobe od značaja za Grad: - Koje se bave uporabom, proizvodnjom, preradom, skladištenjem, prodajom, eksploatacijom, transportom, distribucijom i drugim djelatnostima u vezi sa opasnim tvarima (u čvrstom, tekućem ili plinovitom stanju), koje se pod određenim uvjetima mogu zapaliti ili eksplodirati na području Grada, koje imaju izrađene i donesene planove zaštite od požara i koje imaju zaposlene odgovorne osobe ili službe za zaštitu od požara;			- Zakon o šumama („Službene novine F BiH“, broj: 20/02), - Pravilnik o sadržaju Planova za zaštitu šuma od požara („Službene novine FBiH“, broj: 21/04)

I - FAZA PREVENTIVNE ZAŠTITE

PRIRODNA I DRUGE NESREĆE		MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA KOJE ĆE SE PROVODITI U FAZI PREVENTIVNE ZAŠTITE	IZVRŠITELJI	SURADNIK	NORMATIVNA UREĐENOST U OBLASTI PREVENCIJE OSIGURANA JE KROZ PRIMJENU SLJEDEĆIH ZAKONA I PODZAKONSKIH PROPISA:
UZROK	POSLEDJICE				
1	2	3	4	5	6
POŽAR I EKSPLOZIJA		- Koje su kadrovski i tehnički osposobljena za intervencije u slučaju akcidenta pri prijevozu opasnih tvari, za potrebe neutraliziranje štetnih osobina određene opasne tvari po ljude i okoliš i drugih predviđenih aktivnosti u tim situacijama; - Javnih poduzeća i zaduženih za kontrolu funkcionalnosti gradske hidrantske/vodovodne mreže na području Grada; - Vatrogasnih postrojbi (profesionalnih i dobrovoljnih), kao i vatrogasnih postrojbi u pravnim osobama na području Grada sa iskazanim kadrovskim i tehničkim resursima; - Svih nositelja prava gospodarenja šumama i šumskim zemljištem u Gradu koji su donijeli planove zaštite šuma od požara, - zahtjeve specifičnih vatrogasnih intervencija u objektima stambene i industrijske izgradnje, kao i na prostorima i lokalitetima zaštićenog prirodnog i kulturno – povijesnog nasljeđa; - potrebe vatrogasnih intervencija u cestovnom prometu; - potrebe efikasnog spašavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom ili eksplozijama; - uvjete da vatrogastvo u cjelini, odnosno vatrogasne snage postanu jedan od najvažnijih resursa, za izvođenje intervencija spašavanja ljudi i materijalnih dobara u svim prirodnim i drugim nesrećama;			

II - FAZA SPAŠAVANJA

PRIRODNA I DRUGE NESREĆE		MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA KOJE ĆE SE PROVODITI U FAZI PREVENTIVNE ZAŠTITE	NOSITELJI AKTIVNOSTI	IZVRŠITELJI	SURADNIK	ZAKONSKI OKVIR
UZROK	POSLEDICE					
1	2	3	4	5	6	7
POŽAR I EKSPLOZIJA	Veliki požari na objektima i otvorenom prostoru mogu ozbiljno ugroziti ljude, životinje i materijalna dobra i izazvati: - gubitak ljudskih života, - povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi (opekotine, trovanje dimom i drugim otrovnim tvarima, prijelomi i druge vrste lakših i težih povreda), - velike štete na materijalnim dobrima uslijed razaranja, uništenja ili oštećenja infrastrukture, objekata, pogona, postrojenja, transportnih sredstava, - oštećenje prirodnih resursa i okoliša, a posebno uništavanje bio – mase koja se nakon toga duži niz godina ne može obnoviti i dostići dimenzije pogodne za dalju uporabu u preradi,	U slučaju požara velikih razmjera na području grada, kada Gradonačelnik donošenjem odluke utvrdi stanje prirodne i druge nesreće – požara na svom području, aktivira se: a) Gradski stožer civilne zaštite koji analizira stanje na ugroženom području, nakon čega Gradonačelniku dostavlja prijedlog za proglašenje stanja <i>prirodne i druge nesreće -- požara</i> na teritoriji Grada, b) Stavlja u stanje pripravnosti za djelovanje i postupanje po zapovjedi Gradskog stožera civilne zaštite: - Gradske službe i javna poduzeća u Gradu, - pravne osobe i udruženja građana koja su proglašena za službe zaštite i spašavanja, - Specijalizirane postrojbe civilne zaštite Grada (kada budu formirane), i poduzimaju sve potrebite mjere kojima će se osigurati izvršavanje zadataka iz njihove nadležnosti po zapovjedi Gradskog stožera civilne zaštite, - PU i PS, koje poduzimaju odgovarajuće mjere iz svoje nadležnosti na ugroženom području (zaštite imovine, osigurana javnog reda i mira i druge mjere), - ured Gradonačelnika koji će informirati žitelje, Radio postaja Široki Brijeg i druga sredstva informiranja, - Crveni križ Grada i druge nevladine i humanitarne organizacije. U fazi spašavanja, nakon što Gradonačelnik svojom odlukom proglasi stanje prirodne i druge nesreće – požara na području Grada i sadržaj tog akta saopći građanstvu putem medija, Gradski stožer civilne zaštite postupi u skladu sa svojim nadležnostima na sljedeći način: 1. Donosi Zapovijed o angažiranju snaga i sredstava civilne zaštite u skladu sa utvrđenom procedurom rada za djelovanje svake od navedenih službi, odnosno postrojbi:	- PU i PS Široki Brijeg, - Gradska služba u kojoj se nalaze sektori za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstva, - Gradska služba u kojoj se nalazi sektor zdravstva, - Službe za gospodarstvo i financije, - Federalna direkcija robnih rezervi, - Služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i katastarske poslove - Služba u kojoj se nalazi sektor okoliša i turizma, - Služba u kojoj se nalazi sektor prometa i komunikacija, - Županijska uprava civilne zaštite.	- Služba za medicinsku pomoć Grada, - Služba zaštite i spašavanja crvenog križa Grada, - Služba za spašavanje sa visina, - Specijalizirane postrojbe civilne zaštite Grada, - Ured Gradonačelnika – djelatnik za informiranje, - Radio postaja Široki Brijeg i ostala sredstva informiranja.	- Gradski stožer civilne zaštite - Županijska uprava civilne zaštite - Županijsko povjerenstvo za procjenu šteta, - Županijsko ministarstvo unutarnjih poslova, - županijska ministarstva iz oblasti poljoprivrede, vodoprivrede, šumarstva; - županijske uprave za šumarstvo, - gradska tijela iz oblasti prostornog uređenja, - Županijsko ministarstva iz oblasti zaštite okoliša	- Zakon o zaštiti od požara („Službeni list FBiH“, broj: 65/09) - Propisi iz oblasti prijevoza opasnih tvari: Zakon o prijevozu opasnih tvari (“Službeni list SFRJ”, broj: 27/90), - Zakon o prometu eksplozivnih tvari, zapaljivih tečnosti i plinova (“Službeni list SR BiH”, broj: 39/89 i 36/90), - Zakon o prometu eksplozivnih tvari (“Službeni list SFRJ”, broj: 30/85), - Pravilnik o načinu prijevoza opasnih tvari u cestovnom prometu (“Službeni list SFRJ”, broj: 76/90), - Evropski sporazum o međunarodnom prijevozu opasne robe u cestovnom prometu – ADR propisi

II - FAZA SPAŠAVANJA

PRIRODNA I DRUGE NESREĆE		MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA KOJE ĆE SE PROVODITI U FAZI PREVENTIVNE ZAŠTITE	NOSITELJI AKTIVNOSTI	IZVRŠITELJI	SURADNIK	ZAKONSKI OKVIR
UZROK	POSLEDICE					
1	2	3	4	5	6	7
POŽAR I EKSPLOZIJA	- uništavanje života u šumskom tlu i tla kao sredine bez koje je nemoguće podići novu šumu uz primjenu i najsuvremenijih metoda rada, jer za formiranje tla u šumama trebaju stotine godina, - devastaciju velikih šumskih površina odnosno uništavanje šumskog bogatstva, - uništavanje, ili oštećivanje zaštićenih prirodnih područja, nacionalnih parkova, spomenika prirode, zaštićenih pejzaža, - uništavanje ili oštećivanje prebivališta ili staništa divljih životinja i biljaka, - smanjenje drvenog fonda, - velike materijalne štete i dr.	a) <u>Službi zaštite i spašavanja Grada:</u> ▪ Službe za medicinsku pomoć Grada, ▪ Služba zaštite i spašavanja crvenog križa, ▪ Službe za spašavanje s visina i dubina, ▪ Služba za zaštitu i spašavanje na u vodi i pod vodom, ▪ Služba za spašavanja iz ruševina grada Široki Brijeg, b) <u>Specijaliziranih postrojbe civilne zaštite Grada</u> 2. Određuje pripadnika stožera koji je zadužen za mjere zaštite i spašavanja i oblast zaštite od požara, koji će pratiti realizaciju naređenih mjera i zadataka od strane angažiranih snaga i sredstava na ugroženom području. 3. Zapovijed Gradskog stožera za angažiranje snaga i sredstava službi i postrojbi zaštite i spašavanja, dostavlja se rukovoditeljima pravnih osoba (službi i postrojbi) koji zatim postupaju na način predviđen <i>procedurom rada za djelovanje službi</i> odnosno postrojbe. 4. Zaduženi pripadnik Gradskog stožera civilne zaštite iz točke 2. ovog Plana, putem sredstava veze provjerava da li je rukovoditelj odgovarajuće službe ili postrojbe zaštite i spašavanja dobio Zapovijed i da li je zapovjedio mjere za angažiranje snaga i sredstava za zaštitu i spašavanje kako je to utvrđeno u zapovjedi i traži da ga o tome dodatno informira (shodno utvrđenom vremenu u zapovjedi). 5. Po dolasku službe ili postrojbi zaštite i spašavanja Grada na mjesto prirodne nepogode ili druge nesreće, traži od odgovornog rukovoditelja službe ili postrojbe zaštite i spašavanja: a. Informacije o zatečenom stanju na opožarenom području (kakav je obim i intenzitet posljedica po ljude, materijalna dobra i sl.), b. Informacije o posebnim okolnostima ili opasnostima (da li je prisutna opasnost za učesnike spašavanja, od eksplozije, po okoliš, od rušenja, ugrožena materijalna dobra velike vrijednosti i dr.),		Profesionalne i dobrovoljne vatrogasne postrojbe, vatrogasne postrojbe u pravnim osobama, interventne grupe u šumsko gospodarskim gazdinstvima, na području općina odnosno grada,	- županijska ministarstva iz oblasti energije, rudarstva i industrije, prometa i komunikacija, financija, - javna ustanova iz oblasti zdravstva, - komunalno poduzeće,	- Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća («Službene novine FBiH» broj: 39/03 i 22/06 i 43/10) i pod zakonski propisi doneseni na temelju ovog zakona, - Zakon o zaštiti na radu («Službeni list SR BiH», broj: 31/84 i 22/90), - Zakon o udruženjima i fondacijama («Službene novine FBiH», broj: 45/02), - Zakon o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou FBiH («Službene novine FBiH», broj: 02/06), - Zakon o zaštiti okoliša, («Službene novine FBiH», broj: 33/03),

II - FAZA SPAŠAVANJA

PRIRODNA I DRUGE NESREĆE		MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA KOJE ĆE SE PROVODITI U FAZI PREVENTIVNE ZAŠTITE	NOSITELJI AKTIVNOSTI	IZVRŠITELJI	SURADNIK	ZAKONSKI OKVIR
UZROK	POSLEDICE					
1	2	3	4	5	6	7
POŽAR I EKSPLOZIJA		c. Realnu procjenu i ocjenu trenutnog stanja, d. Poduzetim mjerama Gradskog stožera civilne zaštite na ugroženom području i to: - Poduzetim mjerama na angažiranju gradskih vatrogasnih postrojbi – profesionalne, dobrovoljne, u pravnim osobama, zatim službi i postrojbi zaštite i spašavanja civilne zaštite, na izvršavanju zadataka zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara na opožarenom području, uz davanje podatka o snagama u ljudstvu i sredstvima koje su angažirane na zaštiti i spašavanju, - Uključenim drugim snagama i sredstvima koji su stavljeni u funkciju zaštite i spašavanja na ugroženom području - višenamjenske ekipe, postrojbe i službe Crvenog križa, policijske snage, javna komunalna poduzeća i dr.), - Poduzetim mjerama spašavanja i evakuacije ljudi i materijalnih dobara, sa opožarenog područja na neugroženo područje, - Poduzetim mjerama povećanog nadzora otvorenog prostora – šuma, šumskog i poljoprivrednog zemljišta na okolnom području, - Poduzetim mjerama na uklanjanju opasnih i zapaljivih stvari iz potencijalno ugroženog područja koje mogu biti zahvaćene požarom, - Poduzetim mjerama na blagovremenom informiranju stanovništva ugroženog područja kako bi se izbjeglo stanje stvaranja panike i olakšalo provođenje potrebitih mjera zaštite i spašavanja i dr.				- Pravilnik o sadržaju izvještaja o stanju sigurnosti, sadržaju informacija o sigurnosnim mjerama i sadržaju unutarnjih i vanjskih planova intervencije („Službene novine FBiH”, broj: 68/05), - Zakon o zaštiti prirode („Službene novine FBiH”, broj: 33/03), - Zakon o zaštiti zraka („Službene novine FBiH”, broj: 33/03),
		6. Gradski stožer civilne zaštite rješava sva pitanja koje se pojave u vezi sa angažiranjem snaga i sredstava civilne zaštite i provođenja mjera zaštite i spašavanja i samozaštite građana. 7. Gradski stožer po potrebi donosi i sljedeće <i>zapovjedi</i> : - Da se na spašavanju ljudi i materijalnih dobara angažiraju građani sa područja Grada, stariji od 18 godina,				

II - FAZA SPAŠAVANJA

PRIRODNA I DRUGE NESREĆE		MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA KOJE ĆE SE PROVODITI U FAZI PREVENTIVNE ZAŠTITE	NOSITELJI AKTIVNOSTI	IZVRŠITELJI	SURADNIK	ZAKONSKI OKVIR
UZROK	POSLEDJICE					
1	2	3	4	5	6	7
POŽAR I EKSPLOZIJA	Veliki požari na objektima i otvorenom prostoru mogu ozbiljno ugroziti ljude, životinje i materijalna dobra i izazvati:	- Da javna poduzeća, državna tijela i druge institucije sa područja Grada, stave na raspolaganje, tehnička i druga sredstva i opremu potrebnu za spašavanje ljudi i materijalnih dobara na ugroženom području; - Za pripravnost dodatnih službi zaštite i spašavanja Grada i postrojbi civilne zaštite specijalizirane namjene Grada, - Da povjerenstvo za procjenu šteta izvrši pregled opožarenog područja, prikupljaju preliminarne podatke i utvrđuju preliminarne obim posljedica koje su nastale djelovanjem požara ili eksplozija na ljude, stambene i druge zgrade i objekte na pogođenom području, šume, poljoprivredno zemljište i dr. materijalna dobra i druge potrebne mjere shodno situaciji na terenu.				- Zakon o šumama („Službene novine F BiH“, broj: 20/02), - Pravilnik o sadržaju Planova za zaštitu šuma od požara („Sl. novine FBiH“, broj: 21/04) – u daljem tekstu Pravilnik, - Zakon obrane Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 88/05), - Zakon o upravi („Službeni glasnik BiH“, broj: 32/02), - Sporazum o međusobnoj suradnji u ostvarivanju zadataka u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća zaključen 01.9.2005. godine između Federalne uprave civilne zaštite i Crvenog križa F BiH („Službene novine FBiH“, broj: 65/05),
		8. Upućivanje zahtjeva za pružanje pomoći Armije BiH i od susjednih država U slučaju kada snage i sredstva civilne zaštite nisu dovoljne da efikasno i blagovremeno osiguraju lokalizaciju i gašenje požara, spašavanje, evakuaciju, zbrinjavanje i smještaj ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara, Gradski stožer civilne zaštite: Upućuje zahtjev Županijskoj upravi civilne zaštite, za angažiranje dodatnih snaga i sredstva: ❖ Oružanih snaga BiH (inženjerskih, zračnih i dr.), ❖ Republičke uprave civilne zaštite Republike Srpske, ❖ iz Republike Hrvatske aktiviranjem Standardnog operativnog postupka (SOP), ❖ susjednih i drugih država;				

III - FAZA OTKLANJANJA NASTALIH POSLJEDICA

PRIRODNA I DRUGE NESREĆE		MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA KOJE ĆE SE PROVODITI U FAZI PREVENTIVNE ZAŠTITE	NOSITELJI AKTIVNOSTI	IZVRŠITELJI	SURADNIK	ZAKONSKI OKVIR
UZROK	POSLJEDICE					
1	2	3	4	5	6	7
POŽAR I EKSPLOZIJA	- velike štete na materijalnim dobrima uslijed razaranja, uništenja ili oštećenja infrastrukture, objekata, pogona, postrojenja, transportnih sredstava, - oštećenje prirodnih resursa i okoliša, a posebno uništavanje bio – mase koja se nakon toga duži niz godina ne može obnoviti i dostići dimenzije pogodne za dalju uporabu u preradi, - uništavanje života u šumskom tlu i tla kao sredine bez koje je ne moguće podići novu šumu uz primjenu i najsuvremenijih metoda rada, jer za formiranje tla u šumama trebaju stotine godina, - devastaciju velikih šumskih površina odnosno uništavanje šumskog bogatstva,	Nakon proglašenja prestanka prirodne i druge nesreće – požara na području Grada, u fazi otklanjanja nastalih posljedica, poduzimaju se aktivnosti na stvaranju uvjeta za normalizaciju života na ugroženom području: 1. Pripadnici PU i PS osiguravaju opožareno područje – lokalitet požara, za potrebe vještačenja pronađenih tragova i utvrđivanja uzroka požara odnosno i provođenja istražnih radnji, 2. Resorne gradske službe, institucije, gospodarska društava i druge pravne osobe iz različitih oblasti u suradnji sa građanima i u koordinaciji sa, gradskim strukturama civilne zaštite poduzimaju sljedeće mjere: 2.1. Gospodarska društava i druge pravne osobe koje obavljaju djelatnosti iz oblasti snabdijevanja namirnicama, robama široke potrošnje vrše snabdijevanje stanovništva potrebitim namirnicama i drugim sredstvima radi preživljavanja i pružanje pomoći u saniranju posljedica, 2.2. Javne ustanove, pravne osobe, domovi zdravlja i druge institucije, koje obavljaju djelatnosti iz oblasti zdravstva i opskrbe lijekovima vrše pružanje zdravstvene njege povrijeđenim i oboljelim ljudima, 2.3. Nadležna tijela i pravne osobe koje obavljaju djelatnosti iz oblasti stambenih i komunalnih poslova, građevinarstva i sl. organiziraju aktivnosti na stvaranju smještajnih stambenih i drugih uvjeta za život ljudi na pogođenom području i utvrđuju potrebite kapacitete za zbrinjavanje povrijeđenih ljudi, 2.4. Nadležna tijela gospodarska društva i pravne osobe iz oblasti elektroprivrede, vodoprivrede, transporta i distribucije plina i sl. obavljaju pregled i utvrđivanje stanja vodovodne i elektrodistributivne i plinske mreže, kao i opravke i otklanjanje kvarova u cilju uspostavljanja normalnog snabdijevanja stanovništva plinom, vodom, električnom energijom i sl. 2.5. Službe za gospodarstvo i financije izrađuje planove za pošumljavanje opožarenih površina i dr. aktivnosti shodno stanju na ugroženom području.	- Županijska uprava civilne zaštite, - PU i PS Široki Brijeg, - Gradsko povjerenstvo za procjenu šteta, - Federalno ministarstvo robnih rezervi, - Zavod za poljoprivredu ŽZH, - Uprava za inspekcijske poslove, - Služba za prostorno uređenje, imovinsko – pravne poslove i katastarske, - Služba gospodarstva i financija, - Služba u čijoj je nadležnosti, zdravstvo, rad i socijalna skrb, - Zavod za javno zdravstvo ŽZH,	- Služba za medicinsku pomoć Grada, - Služba zaštite i spašavanja crvenog križa Grada, - Specijalizirane postrojbe civilne zaštite Grada, - Službe i postrojbe civilne zaštite Grada, - Policijske snage PU i PS Široki Brijeg, - Javne ustanove iz oblasti zdravstva, domovi zdravlja, ljekarne i dr. - Pravne osobe iz oblasti vodoopskrbe, elektrodistribucije, transporta i distribucije plina i sl.	- Županijska uprava civilne zaštite - Županijsko povjerenstvo za procjenu šteta, - Ministarstvo unutarnjih poslova ŽZH, - Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi ŽZH, - Zavod za javno zdravstvo ŽZH, - Zavod za poljoprivredu ŽZH, - Ministarstvo gospodarstva ŽZH, - Ministarstvo graditeljstva, prostornog uređenja i okoliša ŽZH,	-Propisi navedeni u koloni 7. faze II,

III - FAZA OTKLANJANJA NASTALIH POSLJEDICA

PRIRODNA I DRUGE NESREĆE		MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA KOJE ĆE SE PROVODITI U FAZI PREVENTIVNE ZAŠTITE	NOSITELJI AKTIVNOSTI	IZVRŠITELJI	SURADNIK	ZAKONSKI OKVIR
UZROK	POSLJEDICE					
1	2	3	4	5	6	7
POŽAR I EKSPLOZIJA	- uništavanje, ili oštećivanje zaštićenih prirodnih područja, nacionalnih parkova, spomenika prirode, zaštićenih pejzaža, - uništavanje ili oštećivanje prebivališta ili staništa divljih životinja i biljaka, - smanjenje drvenog fonda, - velike materijalne štete i dr. Poseban zadatak u prevenciji u ovoj oblasti je realizacija akcionog plana iz Programa razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara. (u periodu 2017.- 2022. g. - Donošenje Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu u Županiji, odgovarajućih pod zakonskih propisa, te usuglašavanje sa postojećim Gradskim propisima, - Donošenje plana opremanja i obučavanja vatrogasnih snaga u Gradu.	3. Komisija za procjenu šteta vrše pregled opožarenog područja, prikupljaju podatke i utvrđuju obim posljedica koje su nastale djelovanjem požara na ljude, šume i šumsko zemljište, stambene i druge zgrade i objekte i drugim štetama na opožarenom području,		- Pravne osobe iz oblasti građenja, - Pravne osobe i stručne institucije iz oblasti okoliša i turizma (za neutralizaciju opasnih tvari, monitoring zraka, vode, zemlje i sl.), - Pravne osobe iz oblasti prometa i komunikacija, - vatrogasne postrojbe i interventne grupe u šumsko gospodarskim gazdinstvima,	- Ministarstvo graditeljstva, prostornog uređenja i okoliša ŽZH, - Ministarstvo gospodarstva ŽZH, - Ministarstvo financija ŽZH,	

**ZAŠTITA I SPAŠAVANJE OD NEEKSPLODIRANIH
UBOJITIH SREDSTAVA (NUS)**

Procjenom ugroženosti Grada od prirodnih i drugih nesreća, Grad nije ugrožen od neeksplodiranih ubojitih sredstava (NUS), a za eventualne pronađene (NUS), ovaj Grada opslužuje tim za deminiranje iz Hercegovačko Neretvanske Županije.

Sukladno navedenoj činjenici u Gradu nije potrebno izrađivati Plan zaštite i spašavanja od NUS-a.

PRVA MEDICINSKA POMOĆ

Procjenom ugroženosti Grada od prirodnih i drugih nesreća - utvrđeno je, da je kao prateća pojava, a zbog loših higijenskih uvjeta (stanovanje, neprimjerna ishrana, snabdijevanje vodom i disperzija otpadnih materijala), prijenos zoonoza zatim neplanirane migracije stanovništva a posebno prirodnih i drugih nesreća (poplave, potresi i sl.), područje Grada ugroženo od zaraznih bolesti. Ovo iz razloga što postoji stalna opasnost od unosa pojedinih uzročnika koji mogu dovesti do ugrožavanja zdravlja ljudi. Isto tako, a prema epidemiološkim procjenama, za vrijeme trajanja prirodnih i drugih nesreća, epidemije zaraznih bolesti mogu se javiti i deset puta češće nego za vrijeme normalnih prilika.

U cilju sprječavanja i smanjenja ugroženosti ljudi od zaraznih bolesti potrebno je u skladu sa člankom 4. i 5. Uredbe o sadržaju i načinu izrade planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine FBiH”, broj: 23/04), izraditi Plan prve medicinske pomoći.

Ovaj plan se razrađuje u tri faze, i to:

1. **Faza – I - preventivna zaštita** obuhvata protuepidemijske i higijenske mjere zaštite stanovništva, s ciljem smanjenja posljedica po ljude i materijalna dobra, odnosno provođenje redovitih planskih aktivnosti nadležnih tijela i institucija radi stvaranja preduvjeta za sprječavanje nastanka prirodnih i drugih nesreća. U ovoj fazi nadležna tijela Grada dužna su:
  - Izraditi odgovarajuće planove zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara na svim nivoima;
  - Ostvariti neposrednu suradnju sa tijelima i institucijama iz oblasti zdravstva koji kroz redovitu djelatnost ostvaruju provođenje zaštite i spašavanja ljudi;
  - Planirati i u suradnji sa nadležnim institucijama osigurati određene zalihe krvi i krvne plazme, lijekova i sanitetskog materijala, kao i vakcina;
  - Na svim nivoima planiranja utvrditi preglede, odnosno posjedovati baze podataka o medicinskim ljekarnama, veleaptekama, ustanovama koje imaju odobrenje za te poslove, stručnim kadrovima koji rade u medicinskim ustanovama, bolničkim i drugim kapacitetima na području Grada u koje bi se u određenim situacijama mogli smjestiti oboljeli i povrijeđeni;

- U skladu sa Programom razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Gradu u razdoblju 2018-2023 godina planirana izrada projekta „Prikupljanje, sistematizacija i proučavanje provedbenih međunarodnih i domaćih naučnih i stručnih istraživanja o vrstama i rasprostranjenosti epidemija, s prijedlogom mjera koje treba poduzeti u prevenciji i po pojavi“. Nositelji izrade navedenog projekta su gradska tijela zadužena za oblast zdravstva i veterinarstva, Zavod za javno zdravstvo ŽZH, Gradska služba za civilnu zaštitu i Županijska uprava civilne zaštite.

- 2. **Faza – II - faza spašavanja** podrazumijeva pružanje prve pomoći standardnim i priručnim sredstvima na licu mjesta, medicinsku trijažu ranjenih, ozlijeđenih i oboljelih ljudi, sanitetsku evakuaciju i transport do najbliže zdravstvene ustanove radi pružanja opće medicinske pomoći ili do odgovarajuće specijalističke zdravstvene ustanove radi potpunog medicinskog zbrinjavanja.

U izuzetnim slučajevima kada prirodna ili druga nesreća zahtjeva, na ugroženom području se i formiraju pokretne bolnice od strane formiranih službi za medicinsku pomoć prema odluci Gradonačelnika. Gradski stožer civilne zaštite preuzima sve aktivnosti oko rukovođenja i upravljanja akcijama zaštite i spašavanja te izdaje odgovarajuće zapovjedi gradskim zdravstvenim službama i određuje koje službe i na kojem prostoru i sa kojim kapacitetima formira pokretnu bolnicu.

- 3. **Faza – III - otklanjanje nastalih posljedica** i stvaranje uvjeta za normalizaciju života na ugroženom području. U ovoj fazi, nadležna tijela i institucije u prvom redu medicinske ustanove vrše obilazak ugroženog područja, vrše odgovarajuće procjene, trijažu i liječenje oboljelih, a u suradnji sa javnim komunalnim poduzećem vrše sanaciju ugroženog područja odnosno identifikaciju i pokop umrlih.

I - FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

Red. broj	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Nositelji aktivnosti	Izvršitelji	Suradnik	ZAKONSKI OKVIR
	Uzrok	Posljedice					
1	2	3	4	5	6	7	8
	MEDI-CINSKA POMOĆ	Prirodne i druge nesreće koje su definirane člankom 3. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, mogu prouzrokovati niz posljedica, koje se odnose na: a) ranjavanje, ozljeđivanje, oboljenje i smrt ljudi, b) pojavu epidemija (zaraznih bolesti ljudi), c) nestašica poljoprivrednih proizvoda za ishranu ljudi, d) nedostatak vode za ljude i onečišćenje vode za piće, e) rijeke i vodotoci su mikrobiološki onečišćeni, f) nedostatak smještajnog prostora za smještaj većeg broja ljudi, g) narušavanje higijenskih uvjeta života stanovništva, što povećava mogućnost pojava i širenja velikog broja bolesti u epidemijskom obliku	U fazi prevencije u medicinskom zbrinjavanju građana sva tijela, pravne osobe, kroz redovan rad poduzimaju sve mjere na unapređenju medicinske zaštite građana kao i mjere koje će u slučaju većeg ugrožavanja ljudskih života smanjiti te posljedice, a naročito: - ostvaruju suradnju sa nadležnim tijelima koji kroz svoju redovitu djelatnost bave zaštitom i spašavanjem ljudi, -izrađuju planove zaštite i spašavanja o epidemijama na svim nivoima organiziranja, -sačinjavaju odnosno utvrđuju bazu podataka o medicinskim ljekarnama, bolničkim kapacitetima za smještaj ljudi, ljudskim i materijalnim potencijalima tih ustanova, - osiguravaju potrebna financijska sredstava, kojima treba dovesti do odgovarajuće spremnosti za zaštitu ljudi i odgovora na pojavu epidemija, ako i za sprečavanje, suzbijanje i gašenje epidemija kao i sprečavanje zdravstvenih posljedica prouzrokovanih prirodnim i drugim nesrećama, - u sredinama koje nemaju pripremljene objekte-karantene za smještaj oboljelih od epidemije, planski odrediti objekte, te izvršiti njihovo prilagođavanje kako bi u situaciji epidemije mogli imati funkciju karantena, - vrše osiguranje dovoljne količine krvi za redovite i izvanredne prilike, lijekova i drugog sanitetskog materijala	Radi provođenja mjera zaštite i spašavanja i nastajanja prirodnih i drugih nesreća, navedene mjere zaštite i spašavanja će vršiti: - Služba u čijoj je nadležnosti zdravstvo, rad i socijalna skrb, - Zavod za javno zdravstvo Županije - Federalna direkcija robnih rezervi, - Crveni križ Grada, - Služba medicinske pomoći Grada,	-gradska tijela za oblast zdravstva, - gradski zavodi za javno zdravstvo, -zdravstvene ustanove	-Federalna direkcija robnih rezervi	-Zakon o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije, broj: 29/97 i 28/06), -Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službene novine Federacije",broj: 29/05) - Zakon o crvenom križu Federacije ("Službene novine Federacije", broj: 28/06), -- Zakon o veterinarstvu („Službene novine FBiH”,broj: 46/00),

I - FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

Red. broj	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Nositelji aktivnosti	Izvršitelji	Suradnik	ZAKONSKI OKVIR
	Uzrok	Posljedice					
1	2	3	4	5	6	7	8
	MEDI-CINSKA POMOĆ		- Kroz provođenje odgovarajućih mjera a s ciljem preventivne zaštite stanovništva od raznih zaraznih oboljenja planiraju i osiguravaju dovoljne količine imunoloških sredstava za cijepljenje stanovništva, - Vršenje redovite dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije i stambenim i drugim objektima, - Redovito se provode aktivnosti i vrši kontrola higijenski ispravne vodu za piće kao i sanitarna zaštita izvorišta i objekata za javnu opskrbu vodom za piće, - održavaju sanitarno-tehničke uvjete u javnim zgradama, sredstvima javnog prometa i na javnim mjestima				

II - FAZA SPAŠAVANJA

Red. broj	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Nositelji aktivnosti	Izvršitelji	Suradnik	ZAKONSKI OKVIR
	Uzrok	Posljedice					
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	M E D I C I N S K A P O M O Ć	Kad dođe do pojave prirodne i druge nesreće koje su definirane člankom 3. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, ugroženi su ljudi i materijalna dobra. Izdvajaju se sljedeće posljedice: a) ranjavanje, ozljeđivanje, oboljenje i smrt ljudi, b) pojava epidemija (zaraznih bolesti ljudi), c) nestašica poljoprivrednih proizvoda za ishranu ljudi, d) nedostatak vode i onečišćenje vode za piće, e) rijeke i vodotoci su mikrobiološki onečišćeni, f) nedostatak smještajnog prostora za smještaj većeg broja ljudi, g) narušeni su higijenskih uvjeti života stanovništva, što povećava mogućnost pojava i širenja velikog broja bolesti u epidemijskom obliku	U slučaju prirodnih nesreća koje zahtijevaju maksimalnu medicinsku zaštitu ugroženog stanovništava provode se sljedeće mjere i postupci: - Nakon procjene stanja na ugroženom području i utvrđivanja stanja aktivirat će se Gradski stožer civilne zaštite, - Stavlja se u funkciju zaštite i spašavanja ljudi iz nadležnih tijela i institucija iz medicinske oblasti, - Nakon proglašenja prirodne i druge nesreće i stavljanja u funkciju Gradskog stožera civilne zaštite, Stožer izdaje Zapovijed za angažiranje službi za medicinsku pomoć na ugroženom području, kao i Zapovijed za angažiranje drugih snaga i sredstava pravnih osoba i građana koji mogu pomoći u provođenju medicinske zaštite, - organizira smještaj za stradale u (škole, hotele i sl.). - medicinsku trijažu ranjenih, povrijeđenih i oboljelih građana, - osiguranje medicinskim lijekovima, sanitetskim i drugim materijalom za potrebe zdravstvenog osiguranja ugroženih, - vakcinacija stanovništva	- Služba u čijoj je nadležnosti zdravstvo, rad i socijalna skrb, - Zavod za javno zdravstvo Županije, - Gradski stožer civilne zaštite, - Crveni križ Grada	- Nadležne zdravstvene ustanove, - Služba za medicinsku pomoć ŽZH	- Gradska tijela za zdravstvo, - Županijski zavodi za javno zdravstvo,	

II - FAZA SPAŠAVANJA

Red. broj	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Nositelji aktivnosti	Izvršitelji	Suradnik	ZAKONSKI OKVIR
	Uzrok	Posljedice					
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	MEDICINSKA POMOĆ		-osiguranje medicinskim lijekovima, krvlju i krvnom plazmom, sanitetskim i drugim materijalom za potrebe zdravstvenog osiguranja ugroženih, - laboratorijsko ispitivanje uzoraka i prijavljivanje eventualnih zaraznih bolesti, -kako ne bi došlo do širenja zaraznih bolesti vrši se sustavno suzbijanje prijenosnika zaraznog oboljenja, i to zatvaranjem graničnih prijelaza, izdvajanjem oboljelih ljudi od zdravih smještanjem u bolničke kapacitete ili karantene.	- Služba u čijoj je nadležnosti zdravstvo, rad i socijalna skrb, - Zavod za javno zdravstvo Županije, - Gradski stožer civilne zaštite	- gradska tijela za zdravstvo, - Županijski zavod za javno zdravstvo, - nadležne zdravstvene ustanove -Služba za medicinsku pomoć		

ZAŠTITA I SPAŠAVANJE ŽIVOTINJA (EPIZOOTIJE) I NAMIRNICA ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA

Procjenom ugroženosti Grada od prirodnih i drugih nesreća utvrđeno je da područje Grada može biti ugroženo od zaraznih bolesti, a što može prouzrokovati, osim ekonomskih šteta, opasnost i po zdravlje ljudi u slučaju pojave zoonoza kao što su bruceloza, antraks, tuberkuloza, a što može prerasti u epizootija.

U cilju smanjenja ugroženosti od zaraznih bolesti, u skladu sa člankom 2. 3. i 4. Uredbe o sadržaju i načinu izrade planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine Federacije", broj: 23/04 i 8/11), izrađuje se Plan zaštite i spašavanja životinja i namirnica životinjskog podrijetla u tri faze, i to:

1. Faza – I - preventivna zaštita:

- Podrazumijeva sprječavanje u lokaliziranju pojava parazitarnih, zaraznih i uzgojnih bolesti, nadzor životinja, sirovina, proizvoda i otpadaka životinjskog podrijetla, kontrolu ispravnosti stočne hrane i vode, s ciljem smanjenja šteta na materijalnim dobrima, odnosno smanjenje posljedica po ljude. Pored toga, u ovoj fazi utvrđuju se područja u Gradu koja mogu biti zahvaćena zaraznom bolesti.
- Nadležni tijela pojačanim inspekcijskim nadzorom sprječavaju unos i distribuciju zaraženih životinja i namirnica životinjskog podrijetla koje ne zadovoljavaju propisane standarde.
- Kroz ovu fazu nadležna gradska tijela iz oblasti veterinarstva, zdravstva i okoliša koji kroz redovitu djelatnost ostvaruju provođenje zaštite ljudi i životinja od epizootija, ostvare punu suradnju radi sprječavanja, širenja zaraznih bolesti na životinjama.
- Radi neškodljivog uklanjanja strvina, odnosno proizvoda životinjskog podrijetla proizvedenih od oboljelih životinja zaraženim zaraznim bolestima, a s ciljem sprječavanja širenja zaraznih bolesti na ljude i životinje, potrebno je na više lokaliteta osigurati izgradnju objekata za neškodljivo uklanjanje gore navedenog ili osigurati najmanje 1 spalionicu.
- Radi sprječavanja širenja bolesti, odnosno liječenja životinja potrebno je na svim nivoima planiranja utvrditi pregled, odnosno sačiniti bazu podataka o veterinarskim ljekarnama, stručnim kadrovima koji rade u veterinarskim stanicama i drugim institucijama koje se bave veterinarstvom.
- Radi zaštite namirnica životinjskog podrijetla sačiniti bazu podataka o vrsti i količini proizvoda životinjskog podrijetla, kao i prostora, odnosno skloništa za smještaj i zbrinjavanje istih od eventualne kontaminacije kemijskim i drugim sredstvima i sl.

2. Faza - II – spašavanje,

- U fazi odgovora na prirodnu i drugu nesreću, planiraju se i provode mjere i postupci, odnosno vrši se spašavanje ugroženih životinja i namirnica životinjskog podrijetla u odgovarajuća skladišta za tu namjenu. To čine odgovarajuće službe zaštite i spašavanja, gospodarska društva, pravne osobe i građani u slučaju nastanka ili u tijeku prirodne nesreće.

- U slučaju da prirodna i druga nesreća bude takvih razmjera da pored ugrožavanja ljudi može ili je već prouzrokovala materijalne štete na materijalnim dobrima (životinje i namirnice životinjskog podrijetla), i kada je Gradonačelnik proglasio stanje prirodne ili druge nesreće, koja je obuhvatila cijeli Grad zahtjeva sveobuhvatne mjere i angažiranje svih tijela vlasti, pravnih subjekata, udruženja i građana u borbi i suzbijanju epizootija, odnosno Panzootiju.
- Temeljem toga, Gradski stožer civilne zaštite izdaje odgovarajuće potvrde nadležnim tijelima iz oblasti veterinarstva Grada, kao i svim institucijama, naznačenim u prethodnom stavku, za sudjelovanje u zaštiti i spašavanju ljudi, životinja i materijalnih dobara.
- Potencijalna opasnost od pandemijske gripe postaje sve izvjesnija nakon epizootija visoko patogenog A/H5N1/ virusa ptičje gripe kod ptica, a zatim i među domaćom perad, sa registriranim prelaskom virusa i na ljude. Pretpostavlja se da će A/H5N1 mutirati i adaptirati se na ljude, pa će steći visoku kontagioznost, što bi uvjetovalo pojavu pandemije gripe. S tim u vezi, potrebno je poboljšati suradnju i hitnu razmjenu informacija između veterinarske i javno zdravstvene službe, radi blagovremene zaštite izloženih osoba, procjene rizika te komunikacija sa javnošću radi postizanja svjesnosti.

3. **Faza – III - otklanjanje nastalih posljedica** podrazumijeva stvaranje uvjeta za normalizaciju života na ugroženom području. Nakon prestanka prirodne i druge nesreće, ove aktivnosti provode nadležna izvršna tijela vlasti, resorne službe svako u svojoj nadležnosti. Nastavljaju se vršiti procjene šteta na materijalnim i drugim dobrima.

I - FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

R / b	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Nositelji aktivnosti	Izvršitelji	Suradnik	ZAKONSKI OKVIR
	Uzrok	Posljedice					
1	2	3	4	5	6	7	8
Z A R A Z N E B O L E S T I E P I D E M I E - P A N D E M I E		Masovne pojave epizootija i Panzootiju mogu ugroziti životinje i materijalna dobra, a za posljedicu mogu imati i masovne epidemije koje ugrožavaju i živote ljudi. Izdvajaju se sljedeće pojave: a) Pojavu epizootija (zaraznih bolesti kod životinja), kao i bolesti koje se sa životinja prijenose na ljude (zoonoza); b) Pojava pandemija kao masovnih zaraznih bolesti (NHP-1) koje dovodi do smrtnih posljedica po ljude; c) Kontaminaciju poljoprivrednog zemljišta raznim fekalnim tvarima odnosno otpadnim tvarima koje mogu ugroziti životinje; d) Kontaminaciju vodotoka i izvorišta pitke vode i time prouzročiti nedostatak vode za piće za ljude i za napajanje životinja.	U cilju poduzimanja preventivnih mjera zaštite i spašavanja potrebno je da nadležna tijela iz oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u skladu sa svojim ovlastima izvrše: -Kroz inspekcijski nadzor u svim privrednim društvima i pravnim osobama koje se bave proizvodnjom i prometom životinja i namirnica životinjskog podrijetla provjere funkcionalnost provedbenih propisa iz ove oblasti, -Pojačanje inspekcijskog nadzora pri uvozu zaraženih životinja i namirnica životinjskog podrijetla koje ne zadovoljavaju propisane standarde spriječiti unos zaraznih bolesti. Pored navedenog nadležni tijela i institucije su dužni: -Ostvarivati punu suradnju sa nadležnim gradskim tijelima koji se kroz svoju redovitu djelatnost bave zaštitom i spašavanjem životinja i namirnica životinjskog podrijetla, -Formirati stožere civilne zaštite, za rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja, imenovati povjerenike civilne zaštite, formirati operativne centre civilne zaštite i službe zaštite i spašavanja, -Sačiniti registar životinja (krupne i sitne stoke), -Sačiniti registar objekata za smještaj životinja. U okviru plana zaštite i spašavanja životinja i namirnica životinjskog podrijetla sačiniti i plan zbrinjavanja životinja i namirnica životinjskog podrijetla	Zavod za poljoprivredu ŽZH, Služba za veterinarske poslove ŽZH Komunalno poduzeće, Službe za gospodarstvo i financije,	Zavod za poljoprivredu ŽZH, Gradska tijela za oblast poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, zdravstva, Zavod za javno zdravstvo ŽZH, Federalna direkcija robnih rezervi Županijska uprava za inspekcijske poslove, Služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i katastarske poslove	-Gradska tijela za oblast poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, zdravstva, Federalna direkcija robnih rezervi,	- Zakon o veterinarstvu ("Službene novine FBiH", broj: 46/00), - Zakon o veterinarstvu BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 34/02), - Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službene novine FBiH", broj: 29/05) -Zakon o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine FBiH", broj: 29/97) -Zakon o vodama ("Službene novine FBiH", broj: 70 /06) - Zakon o zaštiti okoliša ("Službene novine FBiH", broj: 33/03)

I - FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

Red. broj	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Nositelji aktivnosti	Izvršitelji	Suradnik	ZAKONSKI OKVIR
	Uzrok	Posljedice					
1	2	3	4	5	6	7	8
	ZARAZNE BOLESTI EPIZOOTIE - PANDEMIE		a. izvršiti registraciju objekata vodoopskrbe, odnosno odrediti rezervna izvorišta na kojima bi se moglo vršiti napajanje stoke, b. osigurati financijska sredstva za provođenje preventivnih i operativnih mjera zaštite životinja i namirnica životinjskog podrijetla, to jest provođenje vakcinacije, osiguranja lijekova i drugog sanitetskog materijala, c. Osigurati izgradnju objekata za neškodljivo uklanjanje strvina, odnosno proizvoda životinjskog podrijetla proizvedenih od oboljelih životinja ili osigurati 1 stacioniranu spalionicu, d. Sačiniti bazu podataka o veterinarskim ljekarnama, stručnim kadrovima koji rade u veterinarskim stanicama i drugim institucijama koje se bave veterinarstvom, e. Sačiniti bazu podataka o vrsti i količini proizvoda životinjskog podrijetla, kao i prostora, odnosno skloništa za smještaj i zbrinjavanje istih od eventualne kontaminacije kemijskim i drugim sredstvima i sl. Provoditi dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju prostora i objekata u kojima borave životinje				

II - FAZA SPAŠAVANJA

Red. broj	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Nositelji aktivnosti	Izvršitelji	Suradnik	ZAKON-SKI OKVIR
	Uzrok	Posljedice					
1	2	3	4	5	6	7	8
	ZARAZNE BOLESTI EPIZOOTIE - PANDEMIE	Kad dođe do masovnih pojava epizootija i pandemija ugrožene su životinje i materijalna dobra, a za posljedice ima i masovne epidemije koje ugrožavaju i živote ljudi. Izdvajaju se sljedeće posljedice: a) Pojavu epizootija (zaraznih bolesti kod životinja), kao i bolesti koje su prenesene sa životinja na ljude (zoonoza); b) Pojava pandemija kao masovnih zaraznih bolesti (NHP-1) koje dovela do smrtnih posljedica po ljude; c) Kontaminacija poljoprivrednog zemljišta raznim fekalnim tvarima odnosno otpadnim tvarima koje mogu ugroziti životinje; d) Kontaminacija vodotoka i izvorišta pitke vode i time prouzročila nedostatak vode za piće za ljude i za napajanje životinja.	U slučaju većih razmjera i pojava zaraznih bolesti kod životinja (epizootija) i pandemija kod ljudi, provode se sljedeće mjere i postupci: - Nakon procjene stanja na ugroženom području i utvrđivanja stanja aktivirat će se Gradski stožer civilne zaštite, stavljaju se u funkciju zaštite i spašavanja životinja i namirnica životinjskog podrijetla nadležna tijela i institucije iz oblasti zaštite i spašavanja životinja i namirnica životinjskog podrijetla, - Aktiviraju se odgovarajuće snage i sredstva pravnih osoba, a odnose se na sve veterinarske ljekarne, MTS i kadrovi kojima raspolažu veterinarske stanice, - Radi zaštite stočnog fonda, a u nedostatku stočne hrane prouzrokovane velikim sušama, Federalna direkcija robnih rezervi, tržište opskrbljuje dodatnim količinama stočne hrane iz robnih rezervi. - vrši se zbrinjavanje ugroženih i nastradalih životinja i namirnica životinjskog podrijetla, - nakon evakuacije i zbrinjavanja životinja pristupa se pružanju prve veterinarske pomoći	- Služba gospodarstva, - Zavod za poljoprivredu ŽZH, - Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi ŽZH --Zavod za javno zdravstvo ŽZH, - Federalna direkcija robnih rezervi, - Gradski stožer civilne zaštite - Županijska uprava za inspekcijske poslove	-Pravne osobe koje se bave veterinar-skom djelatnošću, - Služba za veterinarske poslove	-gradska tijela za oblast: poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, zdravstva, -županijski zavodi za javno zdravstvo -Federalna direkcija robnih rezervi., -Gradski stožer civilne zaštite -Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi ŽZH,	

II - FAZA SPAŠAVANJA

Red. broj	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Nositelji aktivnosti	Izvršitelji	Suradnik	ZAKON-SKI OKVIR
	Uzrok	Posljedice					
1	2	3	4	5	6	7	8
4.	ZARAZNE BOLESTI (EPIZOOTIJE)		- Kako ne bi došlo do širenja zaraznih bolesti vrši se izdvajanje oboljelih životinja od zdravih životinja, - donosi se Zapovijed o zabrani ili ograničavanju kretanja životinja, odnosno zabranjuje se održavanje stočnih sajмова, izložbi, kao i zabranu rada tržnica, i obavljanje trgovine životinjama, i trgovine proizvodima životinjskog podrijetla, hranom za životinje i drugim predmetima kojima se može prenositi zarazno oboljenje, - Obzirom da u ovom periodu prijeti opasnost da se zaraza prenese i na ljude zabranjuje se klanje kopitara, papkara i peradi, - ograničava se i kretanje osoba koje dolaze u dodir sa zaraženom ili na razazu sumnjivom životinjom, te proizvodima životinjskog podrijetla koji potječu od takve životinje, - U ovom periodu odnosno u ovoj fazi vrši se dezinfekcija, deratizacija i dezinsekcija predmeta, opreme, objekata, prijevoznih sredstva te drugih mjesta, područja i površina na kojima je boravila zaražena životinja, odnosno bili proizvodi životinjskog podrijetla	Služba za gospodarstvo i financije, -Zavod za poljoprivredu ŽZH, -Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi ŽZH -Zavod za javno zdravstvo ŽZH, -Federalna direkcija robnih rezervi, -Gradski stožer civilne zaštite, -Županijska uprava za inspekcijske poslove	- Pravne osobe koje se bave veterinarskom djelatnošću, - Služba za veterinarske poslove	Gradska tijela za oblast: poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, - Uprava za inspekcijske poslove, - Gradski stožer civilne zaštite	

III – FAZA - OTKLANJANJE POSLJEDICA

Red. broj	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Nositelji aktivnosti	Izvršitelji	Suradnik	ZAKONSKI OKVIR
	Uzrok	Posljedice					
1	2	3	4	5	6	7	8
	Z A R A Z N E B O L E S T I (E P I Z O O T I J E)	Nakon završetka masovnih pojava epizootija i pandemija kojima su bile ugrožene životinje i materijalna dobra, a za posljedice imale i masovnu epidemiju koje je ugrozila živote ljudi, izdvajaju se sljedeće mjere na saniranju tih posljedica: a) Kompletna asanacija područja, b) Monitoring ili praćenje stanja epizootija (zaraznih bolesti kod životinja), kao i bolesti koje su prenesene sa životinja na ljude (zoonoza) – radi onemogućavanja ponovnog pojavljivanja; c) Monitoring ili praćenje stanja pandemija kao masovnih zaraznih bolesti (NHP-1) koja je dovela do smrtnih posljedica po ljude – radi onemogućavanja ponovnog pojavljivanja; d) Monitoring ili praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta; e) Praćenje stanja na vodotocima i izvorištima pitke vode.	Nakon proglašenja prestanka epidemije, odnosno pandemije i radi otklanjanja posljedica poduzimaju se sljedeće mjere: - vrši se procjena posljedica i šteta na svim materijalnim dobrima; - poduzimaju mjere na saniranju posljedica; - poduzimaju se mjere za praćenje stanja koje će onemogućiti ponovnu pojavu, bolesti-epizootija, odnosno pandemije; - osiguravaju dovoljne količine hrane i vode za ishranu ljudi i životinja; - vrši se ispitivanje i kontrola zemljišta koje je bilo ugroženo epizootijom, odnosno pandemijom; - vrši se ispitivanje i kontrola kvaliteta stočne hrane; - radi osiguranja zoohigijenskih i drugih veterinarsko-zdravstvenih uvjeta uzgoja i korištenja životinja vrši se dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija, - vrši se ispitivanje zdravstvene ispravnosti i kvaliteta proizvoda životinjskog podrijetla, kako ne bi došlo do inficiranosti ovih proizvoda zaraznim infektom, - vrši se obnavljanje stočnog fonda.	- Služba za gospodarstvo i financije, - Zavod za poljoprivredu ŽZH, - Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi ŽZH - Zavod za javno zdravstvo ŽZH, - Federalna direkcija robnih rezervi, - Gradski stožer civilne zaštite, - Županijska uprava za inspekcijske poslove	- Pravne osobe koje se bave veterinarskom djelatnošću, - Služba za veterinarske poslove	- Gradska tijela za oblast poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, - zdravstva, - županijska i gradska povjerenstva za procjenu štete	

ASANACIJA TERENA

Asanacija terena podrazumijeva sve postupke i mjere koje se sastoje na poduzimanju sanitarno-higijenskih i sanitarno-tehničkih mjera na terenu, u naselju i stambenim i drugim objektima, u cilju sprječavanja širenja zaraze, epidemije i drugih štetnih posljedica po ljude i materijalna dobra, a obuhvata provođenje sljedećih radnji: uklanjanje, identifikaciju i pokop poginulih ljudi, uklanjanje strvina uginulih životinja, dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju objekata i terena i uklanjanja otpadnih i štetnih tvari koje ugrožavaju zdravlje i život ljudi i okoliša.

Kako u miru, tako i uvjetima prirodne i drugih nesreća glavni stručni nositelji asanacije terena su specijalizirane službe u okviru svoje djelatnosti i to: zdravstvena, veterinarska, komunalne (vodovod, kanalizacija, gradska groblja) i druge specijalizirane institucije koje rade na zaštiti čovjekove okoline, kao i tijela unutarnjih poslova.

Pri provođenju mjera asanacije terena potrebno je utvrditi:

1. Zadatke i dužnosti svih specijaliziranih postrojbi civilne zaštite za asanaciju terena.
2. Vrijeme i način uvođenja u akciju i vrijeme i način provođenja određenih mjera asanacije.
3. Materijalno-tehničku opremljenost postrojbi civilne zaštite za asanaciju i njihov način snabdijevanja u tijeku provođenja asanacijskih mjera.
4. Način i mjesto uklanjanja zagađenih voda iz vodnih objekata.
5. Privremeni način snabdijevanja higijenski ispravnom vodom za vrijeme provođenja asanacijskih mjera vode i vodnih objekata.
6. Način i mjesto uklanjanja otpadnih i zagađenih tvari.
7. Mjesto i način uklanjanja uginulih životinja.
8. Način transporta i sredstva za transport životinjskih strvina do mjesta uklanjanja ili prerade.
9. Sabirni punktovi i druge mjere oko uklanjanja strvina.
10. Mjesto i način sahranjivanja leševa ljudi.
11. Sabirni punktovi za identifikaciju i sudsko-medicinsku ekspertizu.
12. Način transporta leševa ljudi do sabirnih punktova i od tih punktova do mjesta za sahranjivanje.
13. Mjere dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije u tijeku provođenja svih asanacijskih radnji.

Gradski stožer civilne zaštite neposredno rukovodi asanacijom terena na isti način kao i sa ostalim mjerama zaštite i spašavanja u miru i za vrijeme trajanja prirodne i druge nesreće. Stožer učestvuje u izradi procjene ugroženosti, procjeni raspoloživih snaga i mogućnosti i načinu njihovog provođenja, planiranju, programiranju, ostvarivanju, usmjeravanju aktivnosti, izvršavanju zadataka i kontroli istih. Nakon provođenja naprijed navedenih mjera vrši kontrolu i pruža stručnu pomoć tijelima i pravnim osobama.

Gradski stožer civilne zaštite i pripadnici stožera pojedinačno rade na provođenju zadataka po mjeri asanacije terena, stalno i neposredno surađuju sa nadležnim gradskim službama. Kroz ovu suradnju ostvaruju uvid u stanje na području grada, ocjenjuje potrebu i predlažu angažiranje postrojbi specijalizirane namjene i drugih snaga.

Svi subjekti u provođenju asanacije terena treba međusobno da koordiniraju, da se dopunjuju i da djeluju kao cjelina.

I - FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

Red. broj	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Nositelji aktivnosti	Izvršitelji	Suradnik	ZAKONSKI OKVIR
	Uzrok	Posljedice					
1	2	3	4	5	6	7	8
	ASANACIJA	Posljedice prirodne ili druge nesreće kao što su pojavu epizootija, kontaminacija poljoprivrednog zemljišta raznim fekalnim tvarima, odnosno otpadnim tvarima, nestašica poljoprivrednih proizvoda za ishranu životinja, nedostatak i onečišćenje vode za napajanje životinja, mogu prouzrokovati masovna uginuća životinja	U fazi prevencije radi eventualne provedbe mjera asanacije sva nadležna tijela trebaju: -utvrditi privremeni plan snabdijevanja higijenski ispravnom vodom za vrijeme provođenja asanacijskih mjera vode i vodnih objekata, -unaprijed utvrditi način i mjesto uklanjanja otpadnih i zagađenih tvari, -unaprijed odrediti mjesta i način uklanjanja uginulih životinja, -utvrditi način transporta i sredstava za transport životinjskih strvina do mjesta uklanjanja ili prerade, -unaprijed odrediti sabirne punktove i druge mjere oko uklanjanja životinja, -odrediti mjesta i način sahranjivanja strvina ljudi, -odrediti sabirne punktove za identifikaciju i sudsko-medicinsku ekspertizu	- Gradska tijela iz oblasti: zdravstva, rada i socijalne skrbi, gospodarstva, poljoprivrede, - Gradski stožer civilne zaštite, -Služba za civilnu zaštitu -Zavod za poljoprivredu ŽZH, -Zavod za javno zdravstvo ŽZH,	-Pravne osobe koje se bave komunalnom djelatnošću kao i zdravstvene i veterinarske ustanove.	- Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi ŽZH, - Ministarstvo gospodarstva ŽZH, -Zavod za poljoprivredu ŽZH,	- Zakon o veterinarstvu ("Službene novine FBiH", broj: 46/00), - Zakon o veterinarstvu BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 34/02), - Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službene novine FBiH", broj: 29/05) -Zakon o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine FBiH", broj: 28/06)

II - FAZA SPAŠAVANJA

Red. broj	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Nositelji aktivnosti	Izvršitelji	Suradnik	ZAKONSKI OKVIR
	Uzrok	Posljedice					
1	2	3	4	5	6	7	8
	ASANACIJA	Kad dođe do pojave prirodne ili druge nesreće kao što su pojava epizootija, kontaminacija poljoprivrednog zemljišta raznim fekalnim tvarima, odnosno otpadnim tvarima i nastane nestašica poljoprivrednih proizvoda za ishranu životinja, kao i nedostatak i onečišćenje vode za napajanje životinja, dolazi do masovnih uginuća životinja.	U slučaju prirodne nesreće većih razmjera koje zahtjeva asanaciju provode se sljedeće mjere i postupci: - sve službe i druga tijela Grada, zdravstvene, veterinarske, druge ustanove stavljaju se u funkciju zaštite i spašavanja, - nakon proglašenja prirodne i druge nesreće i stavljanja u funkciju Gradskog stožera civilne zaštite, Stožer izdaje zapovijed za angažiranje snaga i sredstava koji su određeni za asanaciju, - u slučaju potrebe aktiviraju se i druge odgovarajuće snage i sredstva pravnih osoba na zaštitu i spašavanju s tim da će Gradski stožer donositi zapovjedi prema saznanjima o resursima koje imaju druge pravne osobe i usmjeravati ih na ugrožena područja,	- gradska tijela iz oblasti: zdravstva, rada i socijalne skrbi, gospodarstva, poljoprivrede; - Gradski stožer civilne zaštite; - Služba za civilnu zaštitu; - Zavod za poljoprivredu ŽZH; - Zavod za javno zdravstvo ŽZH;	-pravne osobe koje se bave komunalnom djelatnošću kao i zdravstvene i veterinarske ustanove - Policijske snage	- gradska tijela iz oblasti: zdravstva, poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, - Županijski zavod za javno zdravstvo	

III – FAZA- OTKLANJANJE POSLJEDICA

Red. broj	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Nositelji aktivnosti	Izvršitelji	Suradnik	ZAKONSKI OKVIR
	Uzrok	Posljedice					
1	2	3	4	5	6	7	8
	ASANACIJA	Nakon prestanka prirodnih i drugih nesreća koje su dovele do masovnih uginuća životinja, vrši se: a) Monitoring i praćenje stanja epizootija (zaraznih bolesti kod životinja) b) monitoring i praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta, c) praćenje stanja na vodotocima i izvorima pitke vode.	Nakon proglašenja prestanka stanja prirodne i druge nesreće u mjeri „asanacija“ provode se sljedeće aktivnosti: -vrši se procjena posljedica i šteta na svim materijalna dobrima, -naknadno uklanjanje, identificiranje i pokop poginulih ljudi; -naknadno uklanjanje strvina uginulih životinja; -redovito vršenje dezinfekcije, dezinfekcija i deratizacija objekata i terena; -naknadno uklanjanje otpadnih i štetnih tvari koje ugrožavaju zdravlje i život ljudi i okoliša	- gradska tijela iz oblasti: zdravstva, rada i socijalne skrbi, gospodarstva, poljoprivrede; - Gradski stožer civilne zaštite; -Služba za civilnu zaštitu; -Zavod za poljoprivredu ŽZH; -Zavod za javno zdravstvo ŽZH,	-Pravne osobe koje se bave komunalnom djelatnošću kao i zdravstvene i veterinarske ustanove		

ZAŠTITA OKOLIŠA

U cilju smanjenja ugroženosti okoliša, odnosno smanjenja šteta u oblasti okoliša (zrak, voda i zemljište), koje mogu izazvati direktne ili indirektne posljedice po živote ili zdravlje ljudi, izrađuje se Plan zaštite i spašavanja okoliša.

1. **Faza – I - preventivne zaštite** obuhvata mjere i postupke, odnosno redovite planske aktivnosti nadležnih tijela i institucija radi stvaranja preduvjeta za onemogućavanje nastanka prirodnih i drugih nesreća, a ako se desi prirodna i druge nesreća da posljedice budu što manje štetne za društvenu zajednicu.

U ovoj fazi nadležna tijela Grada dužna su:

- ažurirati odgovarajuće zakonske odnosno provedbene akte iz oblasti zaštite okoliša i druge propise koji su u neposrednom dodiru sa ovom oblašću,
- izraditi odgovarajuće planove zaštite okoliša,
- organizirati odgovarajuću obuku iz oblasti zaštite okoliša,
- osigurati financijska sredstva za provođenje preventivnih i drugih mjera zaštite okoliša,
- radi blagovremene zaštite od kemijskih agensa sačinjavati baze podataka industrijskih onečišćivača i redovito ažurirati popise rizičnih lokaliteta i pravnih osoba kemijske industrije u kojima se proizvode, koriste u proizvodnji, skladište ili odlažu opasne kemijske tvari i druge izvore rizika po ljude i materijalna dobra i životnu sredinu (rizike lokalnih i prekograničnih razmjera) sa podacima o vrsti onečišćenja i potencijalnoj opasnosti po okoliš u cjelini,
- obrazovati i osposobljavati stručne ekipe i osigurati opremu i sredstva za brze intervencije u zaštitu ljudi i materijalnih dobara od opasnosti i posljedica tehnološke ili ekološke nesreće,
- redovnim inspekcijskim nadzorom osiguravati provođenje svih mjera zaštite okoliša, utvrđenih zakonom i pod zakonskim propisima, kao dio dugoročnih preventivnih mjera, u skladu sa Programom razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Gradu u periodu 2018 – 2023. godina, potrebno je realizirati projekt “Izrada katastra izvorišta vode za piće”. Nositelji izrade navedenog projekta su: gradska tijela iz nadležnosti: gospodarstva, zdravstva, vodoprivrede i ispitivanje ispravnosti voda, rada i socijalne skrbi, služba civilne zaštite i Zavod za poljoprivredu Županije.
- kao dio dugoročnih preventivnih mjera, u skladu sa Programom razvoja, potrebno je realizirati projekt “Izrada katastra područja ugroženog opasnim otpadom s akcentom na poljoprivredno zemljište”. Nositelj izrade navedenog projekta je Gradska služba nadležna za poljoprivredu.

2. **Faza - II – spašavanje** to jest, u fazi odgovora na prirodnu i drugu nesreću, provode se mjere i postupci koji se sastoje u poduzimanju brzih aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja od uništavanja i zagađivanja okoliša, koje je nastalo kao rezultat drugih prirodnih nesreća, a pored ostalog nastalih uslijed:

- tehničko-tehnoloških havarija u industriji, posebno kemijskoj, farmaceutskoj, u prometu, kao i drugih nesreća i katastrofa čije posljedice mogu ugroziti okoliš a naročito prirodne resurse;
- ispuštanja toksičnih i štetnih kemijskih i drugih tvari u okoliš iz industrijskih i termoelektričnih postrojenja, motornih vozila i individualnih ložišta u domaćinstvima u količinama koje uzrokuju emisijske koncentracije u vodi, zraku i tlu iznad maksimalno dozvoljenih granica;
- odlaganje komunalnog, industrijsko-tehnološkog i drugog čvrstog i tečnog otpada;
- djelovanja vremenskih nepogoda na okoliš (snježne padavine, poplave, suša klizišta), kao i drugih prirodnih nepogoda.

Nakon proglašenja stanja prirodne i druge nesreće na području Grada, Gradski stožer civilne zaštite donosi odgovarajuće zapovjedi za angažiranje nadležnih općinskih službi, a posebno općinske službe zaštite i spašavanja, i drugih subjekata, njihovih snaga i sredstava na zaštiti okoliša, koje mogu imati posljedice po živote i zdravlje ljudi, u skladu sa njihovim nadležnostima.

Gradski stožer civilne zaštite usmjerava provođenje svojih zapovjedi na aktiviranju snaga i sredstava privrednih društava iz oblasti proizvodnje i prometa kemijskih, toksičnih, eksplozivnih, bioloških, radioaktivnih i drugih opasnih tvari, pravnih osoba koje prevoze ili se koriste tim sredstvima, odgovarajućih službi zaštite i spašavanja, pravnih osoba i građana.

Prilikom predlaganja mjera Gradski stožer civilne zaštite, treba voditi računa da je ova mjera uvijek povezana sa drugim mjerama zaštite i spašavanja kako je to obrađeno u fazi prevencije i obrazloženju rada Gradskog stožera civilne zaštite po drugim mjerama.

3. **U fazi III - otklanjanje nastalih posljedica** stvaraju se uvjeti za normalizaciju života na ugroženom području.

Nakon proglašenja prestanka stanja prirodne i druge nesreće, ove aktivnosti provode nadležna izvršna tijela vlasti i resorne službe svako u svojoj nadležnosti.

Nastavljaju se vršiti procjene šteta na materijalnim i drugim dobrima, i nakon toga provođenje svih drugih sanacijskih mjera, ispitivanje poljoprivrednog zemljišta.

I FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

Red. broj	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Zakonski okvir	Nositelji aktivnosti	Izvršitelji	Suradnik
	Uzrok	Posljedice					
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	ZAŠTITA OKOLIŠA		U ovoj oblasti nadležna tijela Grada svako iz svoje nadležnosti: 1.1 Izrađuju odgovarajuće planove zaštite i spašavanja, 1.2 Pripremaju odgovarajuće planove i programe obuke nadležnih struktura i vrše njihovu realizaciju, 1.3 Ostvaruju punu suradnju sa gradskim tijelima koji se kroz svoju redovitu djelatnost bave zaštitom okoliša, 1.4 Vrše stalni monitoring kvaliteta vode za piće, poljoprivrednog zemljišta, kvaliteta zraka i drugo, 1.5 Donose unutrašnje i vanjske planove intervencije u privrednim društvima,	-Zakon o vodama, ("Službene novine Federacije", broj: 70/06), - Zakon o šumama, ("Službene novine Federacije", broj: 20/02), - Zakon o zaštiti okoliša, ("Službene novine Federacije", broj: 33/03), - Zakon o zaštiti prirode ("Službene novine Federacije", broj: 33/03), - Zakon o zaštiti zraka („Službene novine Federacije“, broj 33/03), - Zakon o upravljanju otpadom („Službene novine Federacije“, broj: 33/03), - Zakon o zaštiti od požara ("Službeni list SR BiH", broj: 38/89, 19/90, 36/90 i "Službeni glasnik BiH", broj: 20/95 i "Službene novine FBiH", broj: 65/09), - Zakon o prometu eksplozivnih tvari i zapaljivih tečnosti i plinova ("Službeni list SR BiH", broj: 39/89),	Radi provođenja preventivnih mjera zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća, navedene mjere zaštite i spašavanja treba da vrše: -Služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i katastarske poslove, - Služba za gospodarstvo i financije, - Služba zdravstva, rada i socijalne skrbi - Agencija za vodno područje Jadranskog mora, -Federalni zavod za agropedologiju,	- Služba za radiološko-kemijsko-biološku zaštitu, - Služba za kontrolu zemljišta (agropedologiju) -Pravne osobe koje se bave proizvodnjom, prometom kemijskih, toksičnih, eksplozivnih, bioloških, radioaktivnih i drugih opasnih tvari, te pravne osobe koje prevoze ili se koriste tim sredstvima,	Radi potpunog provođenja preventivnih mjera zaštite i spašavanja potrebno je osigurati neophodnu suradnju sa nadležnim gradskim tijelima - Gradska tijela iz oblasti prostornog uređenja, oblasti okoliša i turizma, poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva,

I - FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

Red. broj	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Zakonski okvir	Nositelji aktivnosti	Izvršitelji	Suradnik
	Uzrok	Posljedice					
1.	2.	3.	4.	5.	6.		7.
1.	ZAŠTITA OKOLIŠA		1.21 Izrađuju registre industrijskih onečišćivača i redovito ažuriraju popise rizičnih lokaliteta i pravnih osoba kemijske industrije u kojima se proizvode, koriste u proizvodnji, skladište, prevoze ili odlažu opasne kemijske tvari koje mogu izazvati štetne posljedice po ljude i materijalna dobra i životnu sredinu,	- Pravilnik o sadržaju izvještaja o stanju sigurnosti, sadržaju informacija o sigurnosnim mjerama i sadržaju unutarnjih i vanjskih planova intervencije, ("Službene novine Federacije", broj: 68/05), - Uredba o sadržaju i nositeljima jedinstvenog informacijskog sistema, metodologiji prikupljanja i obradi podataka, te jedinstvenim obrascima na kojima se vode evidencije, ("Službene novine Federacije", broj: 33/07), - Uredba o tehničkim svojstvima koje građevine moraju zadovoljavati glede sigurnosti te načinu korištenja i održavanja građevina, ("Službene novine Federacije", broj: 29 /07), - Uredba o građevinama i zahvatima od značaja za Federaciju BiH i građevinama, djelatnostima i zahvatima koji mogu u znatnoj mjeri uticati na okoliš, život i zdravlje ljudi Federacije i šire, za koju urbanističku suglasnost izdaje Federalno ministarstvo prostornog uređenja, ("Službene novine Federacije", broj: 85/07), - Uredba o uređenju gradilišta, obaveznoj dokumentaciji na gradilištu i sudionicima u građenju, , ("Službene novine Federacije", broj: 29/07), - Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o jedinstvenoj metodologiji za izradu dokumenata prostornog uređenja, ("Službene novine Federacije", broj: 50/07),			

II - FAZA SPAŠAVANJA

Red. broj	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Zakonski okvir	Nositelji aktivnosti	Izvršitelji	Suradnik
	Uzrok	Posljedice					
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	U G R O Ž A V A N J E O K O L I Š A	1. Poplava kao prirodna pojava može prouzrokovati niz posljedica, koje se odnose na: 1.1 Plavljenje privatnih, privrednih i drugih objekata, 1.2 Velike materijalne štete na privatnim, gospodarskim i drugim infrastrukturnim objektima 1.3 Kontaminaciju poljoprivrednog i drugog zemljišta raznim fekalnim tvarima i drugim štetnim tvarima koje mogu ugroziti bilje, 1.4 Zamučivanje i zagađivanje izvorišta, odnosno vode za piće, tla čime mogu biti ugroženi objekti stanovanja, privredni pomoćni i infrastrukturni objekti,	1. U slučaju nastanka poplava većih razmjera, Gradski stožer civilne zaštite zapovijeda: - Angažiranje Službe koja vrši stalni monitoring kvaliteta higijenske ispravnosti vode za piće, - U slučaju potrebe Gradski stožer civilne zaštite izdaje zapovjedi za angažiranje snaga i sredstava privrednih društava i drugih pravnih osoba i građana na zaštitu i spašavanju ljudi i materijalnih dobara , - Pravovremeno sklanjanje i dislokaciju opasnih tvari u odgovarajuće sigurne objekte,	Primjenjuju se propisi dati u fazi I – preventivna zaštita	- Gradski stožer civilne zaštite, - Službe za gospodarstvo i financije, - Služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i katastarske poslove, - Služba u čijoj je nadležnosti zdravstvo, socijalna skrb i rad, -Federalno ministarstvo unutarnjih poslova, - Agencija za vodno područje Jadranskog mora, - Federalni zavod za seizmologiju i hidrometeorologiju, - Zavod za javno zdravstvo Županije	- Pravne osobe koje se bave proizvodnjom, prometom kemijskih, toksičnih, eksplozivnih, bioloških, radioaktivnih i drugih opasnih tvari, te pravne osobe koje prevoze ili se koriste tim sredstvima,	-Gradska tijela iz oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, zaštite okoliša. -Javno komunalno poduzeće za vodoopskrbu i kanalizaciju, -Gradska tijela iz oblasti zdravstva, -Županijski zavodi za javno zdravstvo,

II - FAZA SPAŠAVANJA

Red. broj	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Zakonski okvir	Nositelji aktivnosti	Izvršitelji	Suradnik
	Uzrok	Posljedice					
1	2	3	4	5	6	7	8
2.	UGROŽAVANJE OKOLIŠA	2. Požar kao pojava može prouzrokovati niz negativnih posljedica a odnose se na: 2.1 Ugrožavanje i gubitak ljudskih života djelovanjem prirodnih i drugih nesreća, kao i tehničko-tehnoloških havarija u industrijskim postrojenjima sa otrovnim tvarima, 2.2 Rušenje objekata i zatrpavanje ljudi u ruševinama, 2.3 Velike materijalne štete na privatnim, privrednim i drugim infrastrukturnim objektima, 2.4 Kontaminaciju – zagađivanje RKB-agensima, ljudi, životinja i okoliša (zraka, vode i zemljišta),	2. U slučaju da dođe do požara većih razmjera, Gradski stožer civilne zaštite zapovijeda angažiranje: - Profesionalne vatrogasne postrojbe i dobrovoljnih vatrogasnih društva, - Snage i sredstava specijalizirane postrojbe civilne zaštite za hitne intervencije (kada bude formirana), - Angažiranje Službe za radiološko-kemijsko-biološku zaštitu (kada bude formirana),	Primjenjuju se propisi dati u fazi I – preventivna zaštita	- Gradski stožer civilne zaštite, - Službe za gospodarstvo i financije, - Zavod za poljoprivredu ŽZH, - PU i PS Široki Brijeg, - Županijska uprava za inspekcijske poslove,	- Specijalizirana postrojba civilne zaštite za hitne intervencije (kada budu formirana) - Služba za radiološko-kemijsko-biološku zaštitu (kada budu formirana), - Pravne osobe koje se bave proizvodnjom, prometom kemijskih, toksičnih, eksplozivnih, bioloških, radioaktivnih i drugih opasnih tvari, te pravne osobe koje prevoze ili se koriste tim sredstvima,	- Gradska tijela iz oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, zaštite okoliša, - Gradski stožer civilne zaštite,
3.	UGROŽAVANJE OKOLIŠA	3. Tehničko-tehnološke nesreće mogu prouzrokovati niz negativnih posljedica, koje se odnose na: 3.1 Kontaminaciju - zagađivanje ljudi, životinja i okoliša (zraka, vode i zemljišta) RKB agensima, 3.2 Rušenje objekata i zatrpavanje ljudi u ruševinama, 3.4 Velike materijalne štete na privatnim, privrednim i drugim infrastrukturnim objektima,	3. U slučaju nastanka tehničko-tehnoloških nesreća, Gradski stožer civilne zaštite zapovijeda angažiranje: - Snaga i sredstava specijalizirane postrojbe civilne zaštite za hitne intervencije (kada bude formirana), - Službe za radiološko-kemijsko-biološku zaštitu (kada bude formirana), - Služba za spašavanje iz ruševina,	Primjenjuju se propisi dati u fazi I – preventivna zaštita	- Služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i katastarske poslove - Službe za gospodarstvo i financije, - PU i PS Široki Brijeg, - Županijska uprava za inspekcijske poslove, - Zavod za javno zdravstvo ŽZH,	- Služba za RKB zaštitu Županije (kada bude formirana), - Služba za kontrolu zemljišta, - Specijalizirana postrojba civilne zaštite za hitne intervencije (kada budu formirana) , - Gospodarska društva koje se bave proizvodnjom, prometom kemijskih, toksičnih, eksplozivnih, bioloških, radioaktivnih i drugih opasnih tvari	- Gradska tijela iz oblasti:zdravstva, okoliša i i turizma, energetike, industrije i rudarstva, - Županijski zavod za javno zdravstvo ŽZH,

FAZA III - OTKLANJANJE NASTALIH POSLJEDICA

Red. broj	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Zakonski okvir	Nositelji aktivnosti	Izvršitelji	Suradnik
	Uzrok	Posljedice					
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	ZAŠTITA OKOLIŠA		1. Ova faza obuhvata naročito slijedeće mjere : 1.1 Vršiti se analiza ispravnosti vode za piće, kao i vodotoka i podzemnih voda, 1.2 Služba za kontrolu zemljišta vrši kontrolu zagađenosti poljoprivrednog zemljišta polutanim (teškim metalima) i drugim štetnim tvarima i predlaže odgovarajuće mjere za sanaciju, 1.3 Vršiti se dekontaminacija kontaminiranog zemljišta, 1.4 Vršiti se zasijavanje poljoprivrednog zemljišta kulturama koje imaju manji rok dozrijevanja, 1.5 Vršiti se procjena šteta koje su izazvale prirodne i druge nesreće i tehničko-tehnološke havarije. 1.6 Poduzimanje dodatnih mjera koje će omogućiti dalje posljedice prirodnih i drugih nesreća,	- Primjenjuju se propisi dati u fazi I – preventivna zaštita	- Službe za gospodarstvo i financije, - Zavod za poljoprivredu ŽZH, - Federalni zavod za agropedologiju, - Federalni agromediteranski zavod Mostar, - zavod za javno zdravstvo ŽZH, - Županijsko povjerenstvo za procjenu šteta,	- Služba za kontrolu zemljišta (agropedologiju), - Služba za RKB zaštitu (kada bude formirana), - Javno komunalno poduzeće, - Gradska i županijska povjerenstva za procjenu šteta, - Gospodarska društva koja se bave proizvodnjom, prometom kemijskih, toksičnih, eksplozivnih, bioloških, radioaktivnih i drugih opasnih tvari, te pravne osobe koje prevoze ili se koriste tim sredstvima,	- Gradska tijela za oblast: poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, - Županijski zavod za javno zdravstvo,

ZAŠTITA BILJA I BILJNIH PROIZVODA

U cilju smanjenja ugroženosti, odnosno smanjenja šteta na bilju i biljnim proizvodima, kao i šteta na šumskim kulturama, koje mogu izazvati direktne ili indirektne posljedice po živote ili zdravlje ljudi, izrađuje se Plan zaštite i spašavanja bilja i biljnih proizvoda.

1. **Faza – I - preventivne zaštite** obuhvata mjere i postupke, odnosno redovite planske aktivnosti nadležnih tijela i institucija radi stvaranja preduvjeta za onemogućavanje nastanka prirodnih i drugih nesreća, a ako se desi prirodna i druga nesreća da posljedice budu što manje štetne za društvenu zajednicu.

U ovoj fazi nadležna tijela Grada dužna su:

- 1.1. izraditi odgovarajuće planove zaštite i spašavanja bilja i biljnih proizvoda;
- 1.2. organizirati odgovarajuću obuku iz oblasti zaštite bilja i biljnih proizvoda, osoba koje se bave zaštitom bilja i biljnih proizvoda kao i proizvodnjom;
- 1.3. osigurati odgovarajuća financijska sredstva za provođenje preventivnih i drugih mjera zaštite bilja i biljnih proizvoda;
- 1.4. sačiniti odgovarajuće baze podataka o poljoprivrednim i šumskim površinama, sjetvenoj strukturi poljoprivrednog zemljišta, vrsti zasijanih usjeva, broju poljoprivrednih ljekarni i drugim podacima značajnim za zaštitu bilja i biljnih proizvoda;
- 1.5. sačiniti bazu podataka o mogućem skladištenju bilja i biljnih proizvoda u odgovarajuća skladišta odnosno silose u slučaju prirodnih i drugih nesreća;
- 1.6. inspekcijskim nadzorom osigurati provođenje svih mjera zaštite bilja i biljnih proizvoda, utvrđenih zakonom i pod zakonskim propisima;
- 1.7. kao dio dugoročnih preventivnih mjera, u skladu sa Programom razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Gradu u periodu 2018 – 2023. godina, potrebno je realizirati projekt “Programa zaštite šuma”. Nositelji izrade navedenog Programa su: Služba gospodarstva i nadležna šumsko-gospodarska društva;
- 1.8. kao dio dugoročnih preventivnih mjera, u skladu sa Programom razvoja, potrebno je realizirati projekt “Programa zaštite od poplava”. Nositelji izrade navedenog Programa su: Služba gospodarstva, Agencije za vodna područja rijeke Neretve i Jadranskog mora, gradska tijela nadležna za oblast vodoprivrede i nadležna gospodarska društva iz područja vodoprivrede.

2. **Fazom - II – spašavanje** to jest, u fazi odgovora na prirodnu i drugu nesreću, provode se mjere i postupci, odnosno vrši se zaštita i uklanjanje ugroženog bilja i biljnih proizvoda u odgovarajuća skladišta za tu namjenu; sušenje, konzerviranje i prerada voća i povrća; ubiranje jestivog i ljekovitog bilja, krmnog i drugih vrsta bilja.

Nakon proglašenja stanja prirodne i druge nesreće na području Grada, Gradski stožer civilne zaštite donosi odgovarajuće zapovjedi za angažiranje nadležnih službi i drugih gradskih tijela, gradske službe zaštite i spašavanja, njihovih snaga i sredstava na zaštiti i spašavanju bilja i uklanjanju u sigurne prostore, koje mogu imati posljedice po živote i zdravlje ljudi, kontrolu kvaliteta bilja i biljnih proizvoda, gašenje požara otvorenog prostora (šumski požari), ispitivanju higijenske ispravnosti vode za piće i drugo, u skladu sa njihovim nadležnostima.

Gradski stožer civilne zaštite, usmjerava provođenje svojih zapovjedi na aktiviranje odgovarajućih službi (poljoprivredne), te postrojbe civilne zaštite (za zaštitu i spašavanje bilja i biljnih proizvoda, RKB zaštitu, asanaciju terena, ako su formirane), privrednih društava iz oblasti poljoprivrede, šumarstva i snabdijevanja, poljoprivrednih gazdinstava i individualnih poljoprivrednih proizvođači, pravnih osoba i građana.

Prilikom predlaganja zapovjedi, treba voditi računa da je ova mjera uvijek povezana sa drugim mjerama zaštite i spašavanja kako je to obrađeno u fazi prevencije i obrazloženju rada Gradskog stožera civilne zaštite po drugim mjerama.

3. **U fazi III - faza otklanjanja nastalih posljedica** stvaraju se uvjeti za normalizaciju života na ugroženom području.

Nakon proglašenja prestanka stanja prirodne i druge nesreće, ove aktivnosti provode nadležna izvršna tijela vlasti i resorne službe, svako u svojoj nadležnosti.

Nastavljaju se vršiti procjene šteta na materijalnim i drugim dobrima, i nakon toga provođenje svih drugih sanacijskih mjera, nabavka novih sadnica - pošumljavanje, ispitivanje poljoprivrednog zemljišta i drugo.

I FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

Red. broj	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Zakonski okvir	Nositelji aktivnosti	Izvršitelji	Suradnik
	Uzrok	Posljedice					
1	2		4	5	6	7	8
1.	ZAŠTITA BILJA I BILJNIH PROIZVODA		1. U ovoj oblasti nadležni tijela Grada svako iz svoje nadležnosti: 1.1 Izrađuju odgovarajuće planove zaštite i spašavanja, 1.2 Ostvaruju suradnju sa nadležnim tijelima i institucijama Županije koja se kroz svoju redovitu djelatnost bave zaštitom bilja i biljnih proizvoda, 1.3 Vrš redovitu dekontaminaciju, dezinfekciju i deratizaciju svih vrsta skladišta prije skladištenja bilja i biljnih proizvoda, 1.4 Vrš kontrolu kvantiteta i kvaliteta poljoprivrednih proizvoda i njihovih prerađevina, mineralnih đubriva i sredstava za zaštitu bilja, 1.5 Planski pristupa izgradnji sistema za navodnjavanje radi sprečavanja posljedica velikih suša, 1.6 Izrađuju baze podataka o materijalno-tehničkim sredstvima i opremi koje se koristi za zaštitu bilja i biljnih proizvoda u Županiji,	- Zakon o zaštiti ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine Federacije BiH", broj: 39/03 i 22/06 i 43/10) -Zakon o vodama ("Službene novine F BiH", broj: 70/06), - Zakon o poljoprivrednom zemljištu ("Službene novine F BiH", broj: 2/98), - Zakon o šumama ("Službene novine F BiH", broj: 20/02), - Zakon o zaštiti okoliša ("Službene novine F BiH", broj: 33/03),	-Gradske službe koje su nadležne za oblasti: šumarstva, vodoprivrede, poljoprivrede, -Federalni agromediteranski zavod Mostar,	- Pravne osobe koje se bave proizvodnjom, preradom i skladištenjem biljnih i šumskih proizvoda,	Radi potpunog provođenja preventivnih mjera zaštite i spašavanja potrebno je osigurati neophodnu suradnju sa nadležnim gradskim tijelima -Gradska tijela iz oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva,

I FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

Red. broj	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Zakonski okvir	Nositelji aktivnosti	Izvršitelji	Suradnik
	Uzrok	Posljedice					
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	ZAŠTITA BILJA I BILJNIH PROIZVODA		1.7. Izrađuju baze podataka o materijalno-tehničkim sredstvima i opremi koja se koristi za zaštitu šuma i šumskih proizvoda u Gradu, 1.8. Vršer poslove praćenja oštećenosti poljoprivrednog zemljišta polutanim (teški metali – olovo, kadmij, krom, nikal, cink i dr.), 1.9. Vršer nadzor (praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta i promjena u i na tlu), 1.10. Uspostavlja zemljišni informacijski sistem poljoprivrednog zemljišta i vodi evidenciju poljoprivrednog zemljišta, 1.11. Daju suglasnost za uporabu poljoprivrednog zemljišta, 1.12. Izdaju mišljenja, ateste i certifikate za uporabu i korištenje poljoprivrednog zemljišta, 1.13. Vršer kontrolu higijenske ispravnosti vode za piće.	- Zakon o zaštiti od požara i vatrogastvu, („Službeni list F BiH”, broj: 64/09), - Zakon o federalnim robnim rezervama („Službene novine Federacije“, broj: 46/99), - Uredba o jedinstvenoj metodologiji za procjenu šteta, („Službene novine Federacije BiH“, broj:75 /04 i 38/06), - Uputstvo o utvrđivanju dozvoljenih štetnih opasnih tvari u zemljištu i metode njihovog ispitivanja, („Službene novine Federacije“, broj: 11/99), - Pravilnik o higijenskoj ispravnosti vode za piće („Službeni glasnik BiH“, broj: 30/03)	-Federalna direkcija robnih rezervi, -Federalni zavod za agropedologiju, - Zavod za javno zdravstvo Županije,	- Služba za kontrolu zemljišta (agropedologiju) Federacije, - Služba za RKB zaštitu Grada,	-Federalna direkcija robnih rezervi -Gradska tijela iz oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, - Županijski zavod za javno zdravstvo

II - FAZA SPAŠAVANJA

Red. broj	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Zakonski okvir	Nositelji aktivnosti	Izvršitelji	Suradnik
	Uzrok	Posljedice					
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	UGROŽAVANJE BILJA I BILJNIH PROIZVODA	1. Poplava kao prirodna pojava može prouzrokovati niz posljedica, koje se odnose na: 1.1. Plavljenje poljoprivrednog zemljišta što uzrokuje gubitak poljoprivrednih kultura i prinosa; 1.2. Nestašicu poljoprivrednih proizvoda i namirnica biljnog podrijetla koje prouzrokuje nedostatak hrane za ishranu ljudi i životinja, 1.3. Kontaminaciju poljoprivrednog i drugog zemljišta raznim fekalnim tvarima i drugim štetnim tvarima, 1.4. Zamućivanje i zagađenje izvorišta, odnosno vode za piće, Kontaminacija tla, čime se uništava znatan broj poljoprivrednih kultura, a posebno voćarskih zasada, šuma i sl., 3.1 Kontaminaciju površinskih i podzemnih voda,	1. U slučaju nastanka poplava, Gradski stožer civilne zaštite zapovijeda: - aktiviranje odgovarajućih snaga i sredstava privrednih i drugih pravnih osoba na zaštiti i spašavanju bilja i biljnih proizvoda, Prema planu a za slučaj eventualne potrebe za sklanjanje ili smještaj bilja i biljnih proizvoda koriste se pregledi: - Objekata za sklanjanje, smještaj i zaštitu bilja i biljnih proizvoda i smještaj zaštitnih sredstava, - Materijalno-tehničkih sredstava i opreme koja se koriste za zaštitu bilja i biljnih proizvoda, šuma i šumskih proizvoda u Gradu,	Primjenjuju se propisi dati u fazi I – preventivna zaštita.	- Gradski stožer civilne zaštite, - Službe nadležne za oblasti: poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, - Agencija za vodno područje Jadranskog mora, - Zavod za poljoprivredu ŽZH, - Federalna direkcija robnih rezervi,	- Pravne osobe koje se bave proizvodnjom, preradom i skladištenjem biljnih i šumskih proizvoda, - Postrojbe civilne zaštite opće namjene,	- Gradska tijela za oblast: poljoprivrede, vodoprivrede, šumarstva, okoliša i turizma, - Županijski zavodi za javno zdravstvo, - Federalna direkcija robnih rezervi,

II - FAZA SPAŠAVANJA

Red. broj	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Zakonski okvir	Nositelji aktivnosti	Izvršitelji	Suradnik
	Uzrok	Posljedice					
1	2	3	4	5	6	7	8
2.	UGROŽAVANJE BILJA I BILJNIH PROIZVODA	4. Požar kao pojava može prouzrokovati niz negativnih posljedica a odnose se na: 2.1 Ugrožavanje i gubitak ljudskih života, 2.2 Velike ekonomske štete na šumama i šumskom zemljištu kao posljedica velikih šumskih požara, 2.3 Degradacija šumskog zemljišta koje može prouzrokovati pojavu erozije šumskog zemljišta (klizišta, odroni tla, i dr.), 2.4 Smanjenje drvene mase,	2. U slučaju da dođe do požara većih razmjera, Gradski stožer civilne zaštite zapovijeda angažiranje: -Profesionalne i dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi i vatrogasnih društava, - Snaga i sredstava specijalizirane postrojbe civilne zaštite za hitne intervencije (kada bude formirana)	- Primjenjuju se propisi dati u fazi I – preventivna zaštita.	- Gradski stožer civilne zaštite, - Službe za gospodarstvo i financije, - Zavod za poljoprivredu, -Županijska uprava za inspekcijske poslove, - Ministarstvo unutarnjih poslova,	- Specijalizirana postrojbi civilne zaštite za hitne intervencije (kada bude formirana)	-Gradska tijela za oblast: poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, - Gradski stožer civilne zaštite,
3.	UGROŽAVANJE BILJA I BILJNIH PROIZVODA	3.Suša kao pojava može prouzrokovati niz negativnih posljedica a odnose se na: 3.1 Nedostatak vode za normalan razvoj bilja, 3.2 Smanjenje prinosa poljoprivrednih kultura kao posljedica suše, 3.3 Nestašica poljoprivrednih proizvoda za ishranu ljudi i stoke, 3.4 Veće cijene poljoprivrednih proizvoda na tržištu; 3.5 Nestašica vode za piće,	3. U slučaju suša, Gradski stožer civilne zaštite zapovijeda angažiranje: - Resursa za snabdijevanje stanovništva vodom za piće, - Gradskog povjerenstva za procjenu šteta,	- Primjenjuju se propisi dati u fazi I – preventivna zaštita.	- Službe za gospodarstvo i financije, - Federalni hidro-meteorološki zavod, - Federalna direkcija robnih rezervi, - Gradsko povjerenstvo za procjenu šteta,	- Služba za seizmologiju i hidrometeorologiju Federaciji, - Gradsko povjerenstvo za procjenu šteta, - Postrojbe civilne zaštite opće namjene (kada budu formirane),	-Gradska tijela za oblast: poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, -Federalna direkcija robnih rezervi, -Gradsko povjerenstvo za procjenu šteta,

II - FAZA SPAŠAVANJA

Red. broj	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Zakonski okvir	Nositelji aktivnosti	Izvršitelji	Suradnik
	Uzrok	Posljedice					
1	2	3	4	5	6	7	8
4.	UGROŽAVANJE BILJA I BILJNIH PROIZVODA	4. Pojava biljnih bolesti i štetočina u proizvodnji i prilikom skladištenja bilja i biljnih proizvoda, može prouzrokovati niz negativnih posljedica a odnose se na: 4.1 Smanjenje prinosa poljoprivrednih proizvoda u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, 4.2 Gubitak dijela poljoprivrednih proizvoda u skladištima, 4.3 Veće cijene poljoprivrednih proizvoda na tržištu; 4.4 Gubitak drvne mase u šumarstvu, 4.5 Nestašica poljoprivrednih proizvoda za ishranu ljudi i stoke, 4.6 Kontaminacija okoliša (zrak, voda, tlo) raznim vrstama pesticida,	4. U slučaju masovne pojave biljnih bolesti i biljnih štetočina, Gradski stožer civilne zaštite zapovijeda: - Mjere suzbijanja zaraznih biljnih bolesti, biljnih štetočina i korova u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, kao i uskladištenih biljnih proizvoda, - Vršiti se sklanjanje i smještaj bilja i biljnih proizvoda u namjenske objekte, - Angažiranje snaga i sredstava na kontroli kvaliteta poljoprivrednih proizvoda i njihovih prerađevina,	Primjenjuju se propisi dati u fazi I – preventivna zaštita.	- Gradski stožer civilne zaštite, - Službe za gospodarstvo i financije, - Zavod za poljoprivredu ŽZH, - Federalni agromediteranski zavod Mostar	- Gospodarska društva i druge pravne osobe u oblasti proizvodnje, prometa i skladištenja bilja i biljnih proizvoda, - Individualni poljoprivredni proizvođači, - Postrojbe civilne zaštite (za zaštitu i spašavanje bilja i biljnih proizvoda, RKB zaštitu, asanaciju terena, kada budu formirane),	- Gradska tijela za oblast: poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, - Gradski stožer civilne zaštite
5.	UGROŽAVANJE BILJA I BILJNIH PROIZVODA	5. Kontaminacija bilja i biljnih proizvoda radiološko-kemijsko-biološkim agensima, može prouzrokovati niz negativnih posljedica a odnose se na: 5.1 Smanjenje prinosa poljoprivrednih proizvoda u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, 5.2 Nestašica polj. proizvoda za ishranu ljudi i stoke, 5.3 Kontaminacija okoliša (zrak, voda, tlo) raznim vrstama RKB agensa,	5. U slučaju da dođe do pojave RKB kontaminacije bilja i biljnih proizvoda, Gradski stožer civilne zaštite zapovijeda: - Mjere prekrivanja bilja, sjemena, rasada, sirovina i gotovih proizvoda radi zaštite od kontaminacije, - Angažiranje snaga i sredstava na kontroli kvaliteta poljoprivrednih proizvoda i njihovih prerađevina, - Angažiranje snaga i sredstava Službe za radiološko-kemijsko-biološku zaštitu, - Snaga i sredstava specijalizirane postrojbe civilne zaštite za hitne intervencije.	Primjenjuju se propisi dati u fazi I – preventivna zaštita.	- Gradski stožer civilne zaštite, - Službe za gospodarstvo i financije, - Zavod za poljoprivredu ŽZH, - Federalni agromediteranski zavod Mostar,	- Služba za Radiološko-kemijsko-biološku zaštitu (kada budu formirane), - Gospodarska društva iz oblasti poljoprivrede, - Individualni poljoprivredni proizvođači, - Postrojbe civilne zaštite (za zaštitu i spašavanje bilja i biljnih proizvoda, RKB zaštitu, asanaciju terena (kada budu formirane),	- Gradski stožer civilne zaštite, - Gradska tijela za oblast: poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva,

FAZA III - OTKLANJANJA NASTALIH POSLJEDICA

Red. broj	PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Zakonski okvir	Nositelji aktivnosti	Izvršitelji	Suradnik
	Uzrok	Posljedice					
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	ZAŠTITA BILJA I BILJNIH PROIZVODA		1. Ova faza obuhvata naročito sljedeće mjere: 1.1 Ponovno se vrši zasijavanje poljoprivrednog zemljišta kulturama koje imaju manji rok dozrijevanja, 1.2 Neprekidno se vrši kontrola, odnosno analiza ispravnosti vode za piće, 1.3 Služba za kontrolu zemljišta vrši kontrolu zagađenosti poljoprivrednog zemljišta polutanima (teškim metalima) i drugim štetnim tvarima i predlažu odgovarajuće mjere za sanaciju, 1.4 Prema pripremljenim planovima, uz nadzor stručnih institucija i udruženja građana počinje se sa pošumljivanjem opožarenih površina, 1.5 vrši se procjena šteta na poljoprivrednom zemljištu uzrokovanim poplavama, šumskom zemljištu uzrokovanim šumskim požarima, na poljoprivrednim kulturama uzrokovanim pojavom mraza, grada, od biljnih bolesti i biljnih štetočina i šteta nastalih djelovanjem RKB agensa,	- Primjenjuju se propisi dati u fazi I – preventivna zaštita	-Službe za gospodarstvo i financije , - Federalni zavod za agropedologiju, -Zavod za poljoprivredu ŽZH, -Federalni agromediteranski zavod Mostar, - Zavod za javno zdravstvo Županije, -Gradsko povjerenstvo za procjenu šteta	- Služba za kontrolu zemljišta (agropedologiju), - Služba za RKB zaštitu (kada bude formirana), -Nadležne gradske službe iz oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, - Pravne osobe iz oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, - Gradske i županijske komisije za procjenu šteta, - Postrojbe civilne zaštite (za zaštitu i spašavanje bilja i biljnih proizvoda, RKB zaštitu, asanaciju terena (kada budu formirane)	-Gradska tijela za oblast poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Županijski zavodi za javno zdravstvo,

IZDAJE I TISKA: GRADSKO VIJEĆE
ŠIROKI BRIJEG

Ul. fra Didaka Buntića 11.
88 220 – ŠIROKI BRIJEG

T e l e f o n : 039/702-825 ili 039/702-805

E-mail: gradsko.vijece@sirokibrijeg.ba
www.sirokibrijeg.ba

SLUŽBENI GLASNIK GRADA ŠIROKOG BRIJEGA
izlazi po potrebi

Godišnja pretplata iznosi 100 KM (Slovima: sto konvertibilnih maraka), a uplaćuje se na žiro-račun, broj: 3382202200120303 vrsta računa – transakcijski - PRORAČUN – GRADSKO VIJEĆE ŠIROKI BRIJEG uplate se vrše preko UniCredit bank BiH d.d. Mostar

ODGOVORNI UREDNIK: IRENKA ZOVKO, dipl. iur.